
STENOGRAFISCHE NOTULEN VAN DE PROVINCIERAAD VAN ANTWERPEN

VERGADERING VAN

7 DECEMBER 2021

PROVINCIERAAD VAN ANTWERPEN

VERGADERING VAN 7 DECEMBER 2021

De vergadering wordt geopend te 14.00 uur.

De heer Provinciegriffier is aanwezig.

Tekenden de aanwezigheidslijst:

De heer	ANCIAUX Koen
Mevrouw	BAKELANTS Ann
Mevrouw	BOONEN Nicole
De heer	CALUWÉ Ludwig
De heer	CLAESSEN Jan
Mevrouw	COLSON Mireille
Mevrouw	COTTENIE Christ'l
Mevrouw	CUYLAERTS Nathalie
De heer	DANEELS Tobias
De heer	DE HAES Jan
De heer	DE QUICK Erik
De heer	DE WINTER Stefan
De heer	DILLEN Koen
Mevrouw	François Catherine
De heer	GEYSEN Kris
De heer	GYS Seppe
Mevrouw	HELSEN Katleen
Mevrouw	LAUWERS Linda
De heer	LEMMENS Luk
De heer	PALINCKX Koen
De heer	SCHOOFS Louis
De heer	SOHIER Rudy
Mevrouw	STEVENS Lili
Mevrouw	TALHAOUI Fauzaya
De heer	VALKENIERS Bruno
De heer	VAN BUEREN Hugo
Mevrouw	VAN DIENDEREN Ilse
Mevrouw	VAN HAUTEGHEM Marleen
Mevrouw	VAN OLMEN Mien
De heer	VAN RANSBEECK Brend
De heer	VANDENDRIESSCHE Diederik
Mevrouw	VERHAERT Inga
De heer	VERHAEVEN Eddy
Mevrouw	VRANCKEN Isabelle
Mevrouw	WECKHUYSEN Wendy

Verontschuldigd:

Mevrouw de Gouverneur en mevrouw Van Gorp Valery.

De raad is bijeen in openbare vergadering.

OPENBARE VERGADERING

VOORZITTER.- Goedemiddag allemaal, welkom hier in de zaal en ook welkom thuis, aan de mensen die daar zitten. Dan starten we met een toelichting van gedeputeerde Lemmens. Gedeputeerde Lemmens heeft het woord.

De heer LEMMENS, gedeputeerde.- Dank u wel, mijnheer de voorzitter, mevrouw de ondervoorzitter, mijnheer de griffier, collega's van de deputatie, geachte raadsleden.

Met het Plan Vandaag schrijft de provincie zich in op een klimaatbeleid voor de lange termijn. Waarbij we vertrekken vanuit onze eigen grondgebonden bevoegdheden en vanuit dat kader zelf ook acties uitrollen binnen de organisatie en op het provinciale grondgebied. Als ook, geheel in de lijn van het bestuursakkoord, willen we een ondersteunende rol opnemen naar de lokale besturen. Meer, we hebben ernaar gestreefd om dit plan te laten aantrekken op de drie doelstellingen die het burgemeestersconvenant tegen 2030 vooruitschuift, een 40 procent reductie van de CO₂-uitstoot, het vergroten van de klimaatbestendigheid, het voorzien van betaalbare en duurzame energie.

Daarbij zijn we wel vanuit onze eigen werking uitgegaan vanuit de potentie van het provinciaal beleidsniveau. En geïnspireerd door, en aangedreven door het provinciale SDG-verhaal, hebben bij het schrijven van het plan diverse experts de pen laten voeren want uiteraard moet je er als organisatie over waken dat je geen versnippering krijgt. Dat de departementen los van elkaar over klimaatdoelstellingen nadenken, je moet ervoor zorgen dat duurzaamheid in een gemeenschappelijk onderliggend verhaal verankerd is en door de hele organisatie gedragen wordt. Dat er bij onze diensten en departementen over de muren heen gekeken wordt. Een duurzaam plan vereist immers ook beleidscoherentie, daarom is er vanuit de organisatie een multidisciplinair schrijfteam met elk hun waardevolle expertise samengesteld. We hebben hier natuurlijk al ervaring mee vanuit programma's die we binnen ons gebiedsgericht beleid ontwikkelen waarbij sleutelwoorden voor het laten welslagen hiervan geïntegreerd werken en coördinatie zijn. Net zoals bij deze thema's moeten de beleidsthema's als milieu, natuur, waterbeleid, landbouw, ruimtelijke planning, mobiliteit, enzovoorts, op zo'n manier met elkaar verweven worden. Dat we tot een stevig canvas komen waarop we in de toekomst met doordachte penseelstreken verder kunnen werken aan een klimaatvisie op lange termijn. En collega's, dat zal nodig zijn.

We verknopen de begrotingsbespreking dit jaar daarom bewust met dit Plan Vandaag, om duidelijk te maken dat klimaat ook de komende decennia een duidelijke verankering zal moeten krijgen in de meerjarenplanning en begrotingen van de komende jaren. Beleidsmatig hoop ik tot slot ook dat deze kruisbestuiving niet alleen tot een sterk programma leidt, maar zich ook vertaalt in een duurzame winst voor de verdere uitrol en verankering van de SDG's binnen de werking van de provinciale diensten. Zodat ze een standvastig frame vormen waarbinnen het canvas van het Plan Vandaag stevig opgespannen kan worden. En ik ben ervan overtuigd dat we op deze manier als provincie met het hoogst aantal inwoners, de grootste economische activiteiten aldus het hoogste klimaatimpact van alle Vlaamse provincies, een duidelijk traject kunnen uittekenen.

Binnen dat traject lopen zeven palen, waarover meer dan tweehonderd acties verspreid zijn. Ik zal deze toelichten en daarbij verwijzen naar projecten binnen de diverse bevoegdheden van de provincie.

Eerst en vooral wil de provincie Antwerpen zijn voorbeeldrol als klimaatneutrale en veilige organisatie maximaal invullen. Dit door minder energieverbruik en het afbouwen van het gebruik van fossiele brandstoffen. Het is al ten overvloede gezegd maar dit provinciehuis symboliseert ten volle dit streven. We dragen dit huis dan ook als een voorbeeldfunctie uit. Trouwens, niet enkel ons gebouw maar ook als metafoor van onze organisatie. En ook in andere bouwprojecten speelt energiezuinigheid een belangrijke rol. Niet in het minste bij de bouw van nieuwe schoolinfrastructuur en er staan er veel in de steigers. Daarbij kunnen we ook steunen op de groeiende expertise van Kamp C in een duurzaam aankopen, circulair bouwen, excuseer. Deze circulariteit wordt ook verder uitgediept in het aankoopbeleid van de provincie, waarbij we ook een duurzame aankopengids ook naar de lokale besturen uitrollen.

Ten tweede willen we ervoor zorgen dat het klimaatbewustzijn bij iedereen groeit. Intern zal er daarom werk gemaakt worden van de opmaak van een beslissingsboom als klimaattoets voor zowel deputatie als management.

Extern zetten we met heel veel diverse projecten hierop in. We ondersteunen lokale besturen bij de opmaak van hun lokale klimaat- en energieplannen. Via MOS werken de regionale landschappen samen met lokale besturen en scholen aan groene speelplaatsen. Maar ook toerisme en vrije tijd spelen hierin een rol door bijvoorbeeld klimaatbewustzijn via de provinciale groendomeinen te stimuleren en lokale fietsvakanties langs iconische fietsroutes te ontwikkelen. Met het project Buurtstroom lokken we naar zes geselecteerde overstromingsgebieden nieuwe doelgroepen van bezoekers met wel gekozen belevingselementen.

Ten derde, we versterken de open ruimte als klimaatbuffer. We werken aan de uitbouw van een kwalitatief en klimaatbestendig groenblauw netwerk. We willen 150 hectare extra bos tegen 2024 aanplanten waarbij monotone naaldboombossen naar diverse loofboombossen omgevormd worden. Daarnaast krijgt ook de aanleg en het herstel van natte natuur, klimaatbestendige inrichting van valleigebieden, beekherstel projecten veel aandacht.

We onderzoeken ook verder hoe waterberging van landbouwlandschappen kan verhoogd worden. Ze zetten met het Groen Kruis een testcase op over het versterken van klimaatbuffers. En voor de lokale besturen gaan we verder met de uitrol van het Ruimtekompas. Dit zijn slechts enkele voorbeelden van de talrijke acties.

Ten vierde, onze stads- en dorpskernen zijn klimaatneutraal en klimaatveilig. Het beleidsplan ruimte omschrijft hoe de juiste functie op de juiste plaats in een kern zorgt voor een goede verweving en bereikbaarheid. Een kwalitatieve combinatie van wonen, werken, voorzieningen en ontharding creëert ook plaats voor groen en water. Het project Bruggenbeemd in Herentals is een goed voorbeeld hiervan. We willen dit als een goed voorbeeld verder ontwikkelen. Ook binnen veerkrachtige dorpen komen klimaat en energie gerelateerde thema's aan bod. Daarnaast denken we samen met de lokale besturen na over een duurzaam kerkenbeleid.

Een vijfde pad focust zich op energie. Onze energie is maximaal lokaal en hernieuwbaar. We stimuleren de energieproductie uit wind, zon, bodem en water, maar dan wel vanuit het principe de juiste installatie op de juiste plaats. Met ons project rond de energielandschappen onderzoeken we waar welke vorm optimaal rendeert.

Aansluitend, collega's, streven we naar meer samenwerking rond al dan niet hernieuwbare energie op bedrijventerreinen. Ook ons vergunningenbeleid neemt haar rol met een kwalitatieve afhandeling van omgevingsvergunningen voor hernieuwbare energie-installaties. Voor de burgers ontwikkelen we onder andere een handleiding over energiezuinig leven en wonen.

Zo komen we bij het zesde pad, ook met veel impact. Onze mobiliteit is gezond met minder CO₂-uitstoot. We willen evolueren naar 50 procent klimaatbewuste verplaatsing. De fiets hoort hierbij. Daarom blijven we bijvoorbeeld volop inzetten op de aanleg van fietsostrades en een autoluwe fietsroute. Voor bedrijven maken we in het teken van een milieuvriendelijker woon-werkverkeer mobiscans op en bieden we begeleiding bij de aanvraag van subsidies bij het Pendelfonds. Als organisatie maken we ook ons eigen bedrijfsvervoerplan op. Dit omvat de elektrificatie van ons wagenpark, en ook streven we naar een modal shift van 80/20. Daartoe

bieden we leasefietsen aan medewerkers aan. Aansluitend ontwikkelen we een aankoopcentrale voor leasefietsen waar lokale besturen van gebruik kunnen maken.

En tot slot streven we naar een klimaatneutrale en klimaatveilige economie. We bekijken hoe bedrijventerreinen onthard, vergroend, klimaatbestendig gemaakt kunnen worden. We willen ook samen met bedrijven en lokale besturen minstens drie warmtenetten opzetten. Er wordt verder werk gemaakt van een visie op het locatiebeleid van het detailhandelsaanbod, in combinatie met het herstructureren van bestaande winkelzones. Gerelateerd aan duurzaam economisch rendement binnen de landbouwsector wordt onderzoek gedaan naar klimaatbestendige voedergewassen. En gezien water en drinkwater voor deze sector onmisbaar goud is, is het Life project ACLIMA over aanpassing aan de dalende waterbeschikbaarheid opgestart. Kamp C pioniert met de ontwikkeling van een nieuw circulair bedrijfsgebouw, t' Centrum.

Dit zijn, collega's, de zeven palen. Waarbij ik dus slechts een greep uit de meer dan tweehonderd acties heb genomen. In de loop van de begrotingspresentaties maken we ook nog de link naar het klimaatactieplan. Het is toch wel belangrijk om te zeggen dat we die verknoping nu hebben gedaan. Ik herhaal het nog eens, het klimaatplan en onze budgetten gaan samen. We gaan ook in onze organisatie iedereen bewust maken van die duurzaamheid, dat doen we dan met die SDG's, dat is enorm belangrijk.

Ik wil nog afsluiten met onze administratie te bedanken, mijnheer de griffier, mijnheer de financieel beheerder, hartelijk dank voor jullie inspanningen om deze begroting mee tot stand te brengen.

Dank aan iedereen die hier heeft meegewerkt.

Ik geef nu graag het woord aan gedeputeerde Ludwig Caluwé. Ik kan nog zeggen, voorzitter, dat ik binnen mijn tijd ben gebleven, zelfs nog wat over heb, maar dat zal ik misschien straks nog even nodig hebben. Ik dank u.

VOORZITTER.- Dank u wel, gedeputeerde Lemmens. Dan geef ik graag het woord aan gedeputeerde Caluwé. Ondertussen kan iedereen thuis en hier ABM al openen voor de stemmingen die allemaal via daar verlopen. We starten de stemmingen met punt 4/9, dus u moet eventjes naar onder op de agenda, op punt 4/9 maar ik zal het strakjes ook wel terug herhalen. Gedeputeerde Caluwé heeft het woord.

Tijdens de tussenkomst van de gedeputeerde worden begeleidende slides getoond.

De heer CALUWÉ, gedeputeerde.- Voorzitter, ondervoorzitter, griffier, collega's, laat me snel door de cijfers gaan. Het is maar een herhaling van datgene wat ook naar voren is gebracht bij de verenigde raadscommissies. Zoals toen weergegeven hebben wij het evenwicht voor de komende periode van de meerjarenbegroting opnieuw bereikt. Ik moet hier toch de nadruk leggen, u ziet het overzicht van hoe dat alles in het voorbije jaar geëvolueerd is. Wij zijn eigenlijk meer en meer aan het werken met een meerjarenbegroting waarbij dat dan geregeld aanpassingen daaraan plaatsvinden en anders dan zoals het vroeger werkelijk ging om het jaarlijks budget. En dat maakt eigenlijk dat je de aanpassingen die gebeuren nadat de rekening van het voorgaande jaar bekend is, dat die eigenlijk belangrijker zijn dan de wijzigingen die plaatsvinden op de moment dat het jaarbudget wordt goedgekeurd. Zo was dat dus ook bij de operatie in juni na de verwerking van de rekening van 2020. Dit budget, misschien toch goed even een overzicht van hoe dat wij de effecten van de coronacrisis verwerkt hebben. Uit voorgaande jaar 2020 kwam dat eigenlijk neer op een 6 miljoen die we op een of andere manier misten of moesten bijspijkeren. Dit jaar is dat 3 miljoen. Ook al zou het wel eens kunnen dat, gelet op het feit dat het nu op het einde van het jaar opnieuw is toegenomen, het Sportpaleis een aantal zaken niet heeft kunnen laten doorgaan, dat we daar mogelijkerwijze moeten kijken naar of dat effect heeft op de erfpacht. Kan daar mogelijkerwijze voor dit jaar nog wel wat bijkomen, maar dat dus vooral voor de rekening van 2021 die in het begin van 2022 zal bekend zijn.

Dit geeft het overzicht van hoe dat ons evenwicht er dan uitziet, en dus vanaf 2022 gaan we naar een autofinancieringsmarche die positief is. Nu, dat grote negatieve cijfer van 2020, dat moet genuanceerd worden omdat op dat ogenblik het pensioenfonds uit de bestemde middelen uitgehaald is en in de exploitatiebegroting is opgenomen om het te kunnen verzelfstandigen. Maar dus die operatie natuurlijk, die gaf dat effect op de uitgaven terwijl dat maar een vestzakbroekzak aangelegenheid was.

Hier ziet u het overzicht van de evolutie van onze exploitatie inkomsten en uitgaven. En je ziet hier perfect de afslanking die de provincie heeft ondergaan in de voorbije periode, zie je hier ook perfect in weergegeven.

Het overzicht van de ontvangsten waar dat dus duidelijk wordt aangegeven, dat onze voornaamste inkomstenbron, de opcentiemen op de onroerende voorheffing vormt, naast dan de provinciebelasting in mindere mate. En dus maar in beperkte mate andere inkomsten, eigenlijk zijn dat louter nog maar een beperkt aantal inkomsten van projectsubsidies. De belastingen blijven ook het komende jaar constant zoals dat de voorbije negen jaar het geval was. Het overzicht van die ontvangsten dan naar categorie.

Het overzicht van de uitgaven zoals gepland voor 2022 per categorie, grootste aandeel personeel. Ik moet daar onmiddellijk bij zeggen dat eigenlijk de dotaties, dat dat dotaties zijn aan onze verschillende provinciebedrijven. En dat het ook in grote mate de compensaties voor de personeelsinzet, zodanig dat je eigenlijk het effect van personeel in onze begroting toch wel op een 60 procent mag zetten.

Dan het overzicht van die uitgaven over de jaren heen. Een overzicht van de onroerende investeringen over de jaren heen. En daar nog eens een keer opgegeven de investeringen per categorie waar dat dus de fietsostrades als belangrijkste investering bovenuit springen.

Tot daar een beknopt overzicht van onze financiële middelen, waarover dat we de komende dagen zullen discussiëren.

VOORZITTER.- Dank u wel, gedeputeerde Caluwé. Als alles zo vlot gaat verlopen dan zijn we denk ik morgen al klaar, maar ik geloof er niet echt in. Mevrouw Colson heeft het woord.

Mevrouw COLSON.- Goedemiddag. Geachte voorzitters, geachte leden van deputatie, collega's. Ik had vandaag gehoopt om iedereen hier terug fysiek te mogen begroeten, waarschijnlijk iedereen wel, bij deze budgetbespreking, maar helaas, daar besliste dat virus opnieuw anders over.

Misschien hebben mijn collega-fractievoorzitters ook wel even teruggekeken naar hun tussenkomst van vorig jaar. En ja, we hadden wel wat kunnen recycleren, aangezien de omstandigheden vandaag vrijwel dezelfde zijn. Alleen zitten we voorlopig nog niet in bubbels.

Wat we zeker konden recycleren is dat de provincie niet is blijven stilzitten. Want zoals vorig jaar ook al gezegd: de beste manier om uit een crisis te geraken, is te blijven investeren in onze toekomst. Zoals sommige onder jullie misschien wel weten heb ik wel wat met muziek. Dus in deze tijden van negativiteit en korte en donkere dagen wilde ik wel zorgen voor een positieve noot. Ik ga die niet zingen want ik zie Jan al kijken. Maar daarom start ik deze budgetbesprekingen graag met een stuk uit een liedjestekst van Henk Westbroek, dat toch wel kan zorgen voor een positieve blik op de zaak.

Zolang je alles met een glimlach kunt bekijken, zijn de meeste dingen leuker. Leuker dan ze lijken. Elke halflege fles is ook altijd half vol. En hoe slecht de film ook is, iemand speelt altijd een goede rol. Ik ben dus 100 procent positief, in de gunstige betekenis van het woord, want tegenwoordig kan dat wel eens uit zijn context worden gehaald en anders geïnterpreteerd

worden. Jullie voelen het al aankomen, we hebben voor deze budgetbespreking als fractie wel wat bloempjes klaarliggen, al dan niet met pot.

Ik start eerst graag met bedanken van de administratie. Opnieuw hartelijk dank aan de heer Scheefhals en zijn team om weeral deze hybride provincieraden mogelijk te maken. We danken ook de financieel beheerder en zijn ploeg voor de opmaak van deze begroting.

Gedeputeerde Lemmens benadrukte al het belang van Plan Vandaag. Een sterk plan met meer dan tweehonderd actiepunten. Hierbij is er over de departementsgrenzen heen gekeken want een duurzaam plan dat vraagt samenwerking. Dus ook hier nogmaals vanuit onze fractie een dank je wel aan het team dat daar heeft aan gewerkt. Eens temeer kunnen we met deze provincie het verschil maken. Voor mij waren misschien sommige zaken in de afgelopen jaren nog wel wat abstract. In de afgelopen zes maanden ben ik als het ware ondergedompeld in de verschillende departementen, waarvoor dank aan collega De Haes om mij overal mee op sleeptouw te nemen. Ik werd aangenaam verrast door de vele projecten die op stapel staan, en dan zie ik vooral veel projecten waarmee de provincie de burgers blij kan maken. Ik herhaal de woorden van Henk Westbroek: hoe slecht die film ook is tijdens deze coronacrisis, iemand speelt altijd een goede rol. In deze aanhoudende pandemie speelt de provincie duidelijk de goede rol. Zo stelt de provincie nog steeds het Provinciaal Vormingscentrum Malle ter beschikking als vaccinatiecentrum, en blijven we dus als provincie nog steeds ons steentje bijdragen in de strijd tegen het virus. Een goede rol blijft voor onze provincie ook nog steeds weggelegd in de aanleg van de fietsostrades. En bij de ondersteuning van de gemeente bij het aanleggen van het bovenlokaal fietsroutenetwerk. Zo gaan we voor een echte modal shift. We hopen bovendien zelfs nog extra bij te dragen door onze personeelsleden de kans te geven hun eindejaarstoelage zoals gezegd om te ruilen voor een lease fiets met de aankomende fietspolicy.

Met de Dienst Integraal Waterbeleid zal er het komende jaar weer heel wat ruimte voor water worden bij gecreëerd. Er zal gestart worden met de aanleg van vijf overstromingsgebieden en met projecten rond kleine en grote Nete zal er gewerkt worden rond ontharding en hermeandering. Samen met verschillende partners zal er bovendien door Dienst Milieu- en Natuurbeleid worden ingezet op bosuitbreiding met een stevig streefdoel toch voor 30 hectare bos extra per jaar. Het mag duidelijk zijn, covid is een uitdaging en blijft dat ook bij de uitvoering van het bestuursakkoord. Maar qua toerisme werd er volop ingezet op relance, met Traptheater, met de Logiescampagne en de focus op fiets- en wandelvakanties. Voor het departement vrije tijd was covid in de uitvoering misschien soms wel een katalysator.

De provinciale groen- en recreatiedomeinen hebben opnieuw hun rol met verve vervuld. Elk domein met de eigen klemtonen en met respect voor de eigenheid van de locatie, of dan wel met actievere recreatie of net door het centraal stellen van natuurbeleving. De diensten hebben absoluut niet stilgezeten en zijn overal aan de slag gegaan om een coronaproof aanbod aan te bieden. Met de overname van De Lilse Bergen werd het provinciale aanbod zelfs nog aangevuld. Hun succes in de crisis, daar getuigen de cijfers van. Ik geef graag er nog enkelen mee. Meer dan 100.000 bezoekers voor dagrecreatie in het Zilvermeer en 335.000 overnachtingen. Gemiddeld een 100.000 bezoekers voor De Lilse Bergen. Nu al 57.000 bezoekers voor het Arboretum in Kalmthout ten opzichte van 41.000 vorig jaar. Een extra bloem hier toch verdiend voor het Arboretum want ze werden niet voor niets uitgeroepen tot Feel Good Garden of the Year. En dat zijn dan de meetbare cijfers, want ook groendomeinen zoals Herberg, Prinsenpark of Averegeten bleken echte trekpleisters te blijven. Het toont dus aan dat mensen massaal kozen voor een dichtbij-vakantie, op zoek naar een zonnig strand, een fijne speeltuin of een streepje groen om tot rust te komen. De burgers hebben de groendomeinen herontdekt, net als de fiets- en wandelknooppuntennetwerken, mede door de organisatie van het Traptheater. De uitdaging blijven promoten van dit laagdrempelige duurzaam en bovenlokaal vrijetijdsaanbod. Dit kan alleen door te blijven investeren of met eigen middelen of nog verder inzetten op succesvolle samenwerking met externe partners.

Als provincie moeten we er ook voor zorgen dat onze gebouwen en domeinen voor iedereen toegankelijk zijn. We moeten dat zeker blijven inzetten op drempelvrij, zoals collega Dillen in

zijn tussenkomst nog verder zal aanstippen. En dan hebben we het niet alleen over fysieke drempels.

Ja, dan rond ik af want vandaag was voorlopig alvast de laatste keer dat ik als fractievoorzitter deze budgetbesprekingen mag openen. Ik geef graag de fakkel door aan mijn collega Nathalie Cuylaerts. Ik wens haar alvast, ook langs deze weg, heel veel succes. Ik kijk uit naar de debatten de volgende dagen. En onthoud: zolang je alles met een glimlach kunt bekijken, zijn de meeste dingen leuker.

VOORZITTER.- Dank u wel, mevrouw Colson. Mevrouw Weckhuysen heeft het woord.

Mevrouw WECKHUYSEN.- Collega's, goedemiddag allemaal. Onze fractie is uiteraard ook heel tevreden dat dit voorstel van het meerjarenplan een weerspiegeling is van het programma en het bestuursakkoord.

Vlaanderen heeft de relevantie van de provincie als bestuursniveau erkent en we verwachten dat deputatie en onze provincieraad alle kansen grijpen om Vlaanderen verder te overtuigen dat de provincie op vele vlakken een rol kan spelen. We vinden het belangrijk dat de provincie in deze turbulente tijden zelf financieel gezond blijft en niet bij de hogere overheden moet aankloppen voor extra geld. Maar ook niet bij de burger moet aankloppen voor extra geld door een belastingverhoging. Met de middelen waarover onze provincie wel kan beschikken vinden we dat best een evenwichtig voorstel van meerjarenplan aan onze raad wordt voorgelegd. Ondanks de coronacrisis waarvan de budgettaire gevolgen in de cijfers zijn verwerkt, zijn in onze provinciale begroting voor volgend jaar toch 196 miljoen EUR exploitatie-uitgaven voorzien en 72 miljoen EUR aan investeringen gepland voor een nog betere fietsinfrastructuur, een duurzame scholenbouw, integraal waterbeleid, noem maar op. Nu moeten we het beleid uitrollen, de lijnen werden getekend, de gekende corona-actualiteit noopt soms tot aanpassing uiteraard van de accenten.

Het is positief dat dit bestuur op een goed doordachte manier voldoende budgetten blijft inzetten voor flankerend onderwijs, arbeidsmarkt en economisch beleid. In coronatijd zijn de juiste keuzes gemaakt, bijvoorbeeld leerachterstand voorkomen door zomerscholen. De snelle schakeling naar de professionele inhoudelijke ondersteuning van lokale besturen die een zomerschool wilde organiseren, illustreert dat onze provincie best flexibel is wanneer het nodig is. Het Trampolineproject wordt mooi uitgerold in de betrokken gemeenten, door de kinderen van in de wieg goed te omringen kunnen we op latere leeftijd vroegtijdig schoolverlaten zonder diploma voorkomen.

Economie, minstens even belangrijk, is ruimte voorzien voor onze economie, ruimte voorzien voor ondernemen. Daarmee mag niet uit het oog worden verloren dat de land- en tuinbouw belangrijke economische sectoren zijn in onze provincie en dus letterlijk en figuurlijk voldoende ruimte moeten krijgen. De economie herleeft, er is veel werk aan de winkel. Daarbij stelt zich natuurlijk de vraag welke rol we opnemen als overheid? Door de coronacrisis scheren de grondstofprijzen zeer hoge toppen. Er is veel werk op de markt, de wachttijden daarbij lopen op. Vraag is natuurlijk hoe we daarmee omgaan als overheid? We mogen niet in de val trappen om daar zomaar aan toe te geven. We moeten bekijken of we bepaalde projecten zelf even kunnen uitstellen waar het kan om ze toch betaalbaar te houden.

Dan het klimaat, een heel recent thema van de raad van november. Op die raad hebben we een ambitieus provinciaal klimaatplan goedgekeurd en we zien de vertaling daarvan nu ook in budget- en meerjarenplanning. Natuurlijk verwachten we veel van het stimuleren van innovatieve technieken in de landbouw. Om één voorbeeld te noemen: de provincie zet zich via de Hooibeekhoeve in om de koolstofopslag van landbouwbodems te verhogen. Het klimaatplan vermeldt die actie en het is duidelijk dat als de Hooibeekhoeve daar succesvol in is, dit voor heel de provincie interessant zal zijn. Tegen het klassieke beeld in zet onze Provinciale Dienst Landbouw dus heel sterk in op innovatie. Onze fractie wil vandaag toch ook nog eens het belang van de korte keten onderstrepen. Een sterk korte ketenverhaal in onze provincie is van belang

voor onze lokale economie, kwaliteit van ons eten, het klimaat en ook voor het draagvlak van de moderne land- en tuinbouw. Verder zien we dat onze provincie sterk rekent op Kamp C om rond wonen en energie verder zijn voortrekkersrol op te nemen, in onze provincie en daarbuiten. Zo zal t 'Centrum echt een nieuwe standaard voor bouwen in de toekomst zetten. Als eerste volledig circulair gebouw. En zijn er ook heel concrete zaken zoals de energiemeesters waarbij we rechtstreeks aan burgers energie- en waterverbruik advies geven.

Het dorpenbeleid. Voor het dorpenbeleid is voor onze provincie een zeer belangrijke taak weggelegd. Want voor dit soort maatwerk op niveau van gehuchten, zelfs in kleinere dorpen, zijn wij als intermediair bestuursniveau het beste geplaatst. Zonder de provincie voelen de lokale besturen zich in deze materie vaak in de steek gelaten. Ze weten niet goed hoe eraan te beginnen. De inzet van vrijwilligers krijgt in onze aanpak een centrale plaats dankzij de inzet op participatie en co-creatie. Dat lukt alleen als je dicht genoeg bij de burger staat. De effecten van het plattelandsbeleid zijn nu reeds in verschillende dorpen zichtbaar maar het is belangrijk om toch snel in meer dorpen aan de slag te gaan.

Tot zover onze accenten maar voor ik afsluit wil ik nog heel graag onze deputatie en heel de administratie erg bedanken voor het mooie werkstuk dat hier vandaag, morgen en overmorgen aan onze raad wordt voorgelegd en gebracht. We zijn tevreden met het voorstel dat er met de beperkte budgettaire middelen waarover onze provincie beschikt toch de ambities die we hadden worden waargemaakt. Dank jullie wel.

VOORZITTER.-Dank u wel, mevrouw Weckhuysen. Mijnheer Valkeniers heeft het woord.

De heer VALKENIERS.- Mijnheer de voorzitter, mevrouw de ondervoorzitter, dames en heren, gedeputeerden, collega-raadsleden, mijnheer de griffier en medewerkers van deze corona hier en in hun kot.

Hèn oïda hótí oudèn oïda. Nee, dit is geen Chinees maar een oud Griekse uitspraak, een oneliner zou men vandaag zeggen, toegeschreven aan de grote filosoof Socrates. Hèn oïda hótí oudèn oïda. In het Nederlands: ik weet dat ik niets weet. Gepopulariseerd door de grote Franse acteur en zanger uit de vorige eeuw, Jean Gabin: Maintenant je sais, je sais qu'on ne sait jamais. En dat brengt ons, dames en heren, direct bij de kern van de zaak en in de wereld waarin wij leven vandaag, bij de covid-19 pandemie die nog steeds, en meer dan ooit, ons leven, onze houding, onze verhoudingen, ons welbevinden en ons economisch gebeuren beheerst. Meer dan anderhalf jaar heeft men ons de wortel voor de neus gehouden dat het rijk der vrijheid zou terugkomen bij een vaccinatiegraad van 70 procent. En Vlaanderen, ikzelf inclusief, liet zich overtuigd en massaal vaccineren, tot 92 procent van de volwassen bevolking. Maar helaas, hoe meer de niet verkozen virologen en ministers in de media kwamen, des te meer ze met hun jobbeleid van maatregelen en het monddood maken van enkele dissidente stemmen, bewezen dat ze wisten dat ze niets wisten, of toch niet veel. Want vandaag is het covid-19 virus, van oorsprong een Chinees of de politiek correct alphavirus, via een Zuid-Afrikaanse, Britse, Braziliaanse, Indische en nu opnieuw Zuid-Afrikaanse variant, of de met dank aan het oud Griekse alfabet omikron-variant, sterker dan ooit in ons midden. En nu? Na bijna twee jaar, nu komt men af met de waarschuwing, hou u vast aan uw bretellen: dat de geschiedenis ons leert dat een epidemie overwinnen jaren duurt. Ziezo, pak vast. En nu is het aan ons, dames en heren, gedeputeerden en raadsleden, nu is het aan ons. Begin in zo'n onwetendheid, in zo'n periode van ik weet dat ik niets weet, maar eens voor de tweede keer al een meerjarenplan en budget op te stellen, te bespreken, aan te passen of goed te keuren. En toch, in al die onzekerheid, in al die onwetendheid, ligt hier voor ons toch een enigszins verdienstelijke poging waar zelfs het Rekenhof het vandaag bij een kort goedkeurend doordrukje van hun opmerking van vorig jaar houdt, ook zij weten het duidelijk niet.

Waar het bedrag van de gemiste ontvangsten vorig jaar zo'n 6,4 miljoen EUR bedroeg, ziet het er naar uit dat het dit jaar, ondanks of dankzij het beperkte rijk der vrijheid, minstens 3,2 miljoen EUR zal zijn. Op het eerste gezicht een halvering maar zoals u zegt, het jaar is nog

niet om. En van de vierde coronagolf die momenteel hevig woekert weten we dat we er nog weinig of niets van weten. Dan spreken we nog niet over omikron en het komende jaar 2022. Want dat is helemaal koffiedik kijken blijkbaar. Om in Griekenland te blijven, men hoeft het Orakel van Delphi niet in te schakelen om te zien dat er van een eenduidig inzicht in het covid-19 virus, mijnheer Lemmens, van een eenduidig inzicht net als van het rijk der vrijheid voorlopig geen sprake is.

Voorlopig blijft dus ondanks serieuze afnames het voorziene beschikbare budgettaire resultaat jaarlijks gelijk aan of groter dan nul. En ook de autofinancieringsmarge zal einde 2025 gelijk aan of groter dan nul zijn. Maar net zoals de voorbije jaren is en blijft het structurele zwakke punt, het financiële risico zoals jullie zelf zeggen, dat de provincie voor bijna twee derde van de inkomsten afhankelijk van de hogere overheden, de EU en Vlaanderen. En heel eerlijk, zoals die bezig zijn vandaag, geven ze minstens de indruk dat zij het helemaal niet weten. Maar die inkomsten, die zijn wel essentieel voor de bewaring van een financieel evenwicht. En die inkomsten zijn wel essentieel voor het uitvoeren van het voorziene beleid waar u, de heer Lemmens, inderdaad in uw rede, mede in naam van de collega de gedeputeerde, dieper op ingaat. En ik licht er slechts een paar uit, kwestie van binnen de tijd te blijven. Een beleid waar terecht veel nadruk gelegd wordt op het nieuwe klimaatplan dat hier tijdens de vorige provincieraad uitvoerig besproken werd. Ik ga de tussenkomst van collega De Quick niet herhalen, maar me beperken tot enkele belangrijke bedenkingen. Eén: een klimaatplan dat wat ons betreft niet los gezien kan worden van de zorg voor milieu, onze moeder aarde. Twee: evenwicht tussen economie en ecologie is zoals u zelf zegt inderdaad essentieel. Drie: voor ons is het ook belangrijk dat alle alternatieven bestudeerd worden met een open geest. Vier: we kijken benieuwd uit naar de resultaten van de werkgroep financiering over de kost inclusief mankracht van het klimaatplan. En vijf: essentieel is dat de vervuiler, groot of klein, betaalt. Dat geldt voor de 3M's van deze wereld maar ook voor wie op onze groen- en recreatiedomeinen niet te sensibiliseren is rond afval en sluikestort. Hier kan, ik weet van niks, geen alibi zijn.

Sensibiliseren, bewustmaken, dat brengt ons bij het onderwijs, terecht een van de paradepaarden van de provincie. Nergens anders dan in het onderwijs kan de oneliner van Socrates, te weten dat men niets weet, aanleiding geven tot erkenning van de noodzaak tot levenslang leren. Samen met de inzet op duaal leren en duaal lesgeven, waar Vlaanderen trouwens heel wat in te halen heeft in vergelijking met de ons omringende landen, samen met het volwassenonderwijs moet het levenslang leren een attitude worden. Een attitude uitgedragen door en gepromoot door, waarom niet, de provincie. Niemand zal het belang en de opportuniteiten van de digisprong en de edusprong ontkennen, op voorwaarde dat het voor de zwaksten en ouderen in onze maatschappij geen sprong in het ijle wordt. En zelfs enigen overblijven met de wetenschap dat ze niets weten. De zomerscholen hebben daar gelukkig voor het tweede jaar merkwaardig goed werk geleverd, en de hoop is dat ze zo lang als nodig een blijver worden. De evaluatie in de commissie, mevrouw de gedeputeerde, was verhelderend en bemoedigend. Hoewel, hoewel, blijkbaar het rapport en de cijfers van de echte resultaten van die zomerscholen, om een of andere reden bij de Vlaamse overheid blijven plakken. Spijtig, want meten is weten. En dat is geen oneliner van Socrates.

Nog zo een dada van de provincie en van mezelf als nieuwbakken coronafietsers, het fietsbeleid. Opnieuw zal daar in het komende jaar zo'n 17,5 miljoen EUR geïnvesteerd of gesubsidieerd worden in fietsostrades, in het aanpassen van lokale wegen tot vlotte en veilige fietsverbindingen. Vlot en veilig, een noodzaak en een goede zaak. Ware het niet het gedrag van, en ik zal mild zijn, een minderheid voor fietsers. Een gedrag dat ronduit gevaarlijk is. Gevaarlijk voor henzelf, voor de voetgangers en voor het autoverkeer. Soms lijkt het wel dat ze totaal geen weet hebben of willen hebben van de wegcode. Misschien moet de provincie samen met de vele investeringen in communicatie rond het fietsbeleid ook eens een campagne uitwerken voor fietsers ook op hun verantwoordelijkheid te wijzen.

Om af te sluiten, graag een aspect dat te maken heeft met het belangrijkste werkmiddel van de provincie, het personeel, de medewerkers. Daarvoor blijkt telewerk, collega's, nog zo'n mogelijke blijver te worden. Hopelijk niet als verplichting ten gevolge van een aanhoudende pandemie,

maar geregeld in samenspraak met de individuele werknemers en een goede ICT-afdeling zoals in de provincie, kan het voor werkgever en werknemer een reële meerwaarde betekenen. Wat echter goed is voor de ene, is daarom niet goed voor de andere. Als de twee covid-19 jaren één ding bewezen hebben, dan is het dat ondoordacht thuiszitten, nee, sorry, ondoordacht thuis zetten van werknemers, soms de geestelijke en zelfs lichamelijke gezondheid niet ten goede komt. Dat weten we ondertussen wel. Hou daar rekening mee.

Dames en heren, Socrates wist dat hij niets wist, wat op zich natuurlijk al een paradox is, maar dat is een andere discussie. Maar wat wel bewees dat hij een wijs man was. Iemand die het levenslang leren, zouden we vandaag zeggen, het zoeken duidelijk onder de knie had. Iemand die zichzelf en de wereld continu in vraag stelde. Dat is de rol die het Vlaams Belang in het komende jaar zal spelen. Die vraag stellen van de onwetendheden, de onbekenden die een zwakke schakel zijn in dit meerjarenplan en de kredieten. Om die reden zullen wij dit niet goedkeuren maar ons onthouden.

Mijnheer de griffier, onze dank gaat uit naar u en heel uw team van medewerkers, om onder de geschetste omstandigheden een degelijk werkstuk af te leveren. Ik kan mij inbeelden dat de onwetendheid het er niet gemakkelijker op maakte. Collega's, laat ons hopen dat het komende jaar milder zal zijn, milder voor geest en lichaam. Dat iedereen gezond mag blijven, van lijf en leden. Dat is onze wens voor het nieuwe jaar. Dat en de wijsheid van Socrates wens ik ons allen toe. En niet zijn einde. Laat de gifbeker van Socrates maar aan ons voorbijgaan. Covid-19 pandemie en de maatregelen, dat is al erg genoeg. Dank u.

VOORZITTER.- Dank u wel, mijnheer Valkeniers. Mijnheer Vandendriessche heeft het woord.

De heer VANDENDRIESSCHE.- Geachte collega's, wie een woordwolk zou maken op basis van de kerstkaarten en nieuwjaarswensen van vorig jaar, zal ongetwijfeld het woord 'bubbel' als grootste woord zien verschijnen. In zo'n woordwolk is het grootste woord meteen ook het meest gebruikte, dat was vorig jaar op quasi hetzelfde moment in het jaar als vandaag, de rode draad doorheen alle wensen. De wens dat we niet alleen samen bubbels konden drinken maar vooral het vurige verlangen dat we uit die vervelende coronabubbel mochten treden en elkaar opnieuw konden ontmoeten. Tijdens de allereerste coronagolf dat jaar was er ook een explosie aan memes. Dat zijn min of meer grappige bewerkte internetfoto's over de situatie waarin we ons bevonden. En een van die memes was die van een ouder gemaakte compleet vergrijsde Marc Van Ranst die in 2044 de 37^e coronagolf aankondigde. Toen leek zo'n scenario een onwaarschijnlijk gegeven, maar hier staan we nu te midden van de vierde coronagolf en een variant die ondertussen al bij de Oudgriekse o of omikron is aanbeland. Ook vanuit onze fractie willen we sowieso het hele personeel van de provincie danken om ons doorheen deze golven te hebben gesleurd en waarschijnlijk in de toekomst nog zullen moeten sleuren.

De situatie roept in het kader van deze budgetbesprekingen alvast de vraag op of we niet veel strikter en bewuster rekening moeten houden met mogelijke nieuwe financiële gevolgen van de coronacrisis. Na de zomer leek het nog alsof vele politieke besturen en in het kielzog daarvan grote delen van de samenleving een streep trokken onder de hele crisisaanpak met het einde van verschillende steunmaatregelen als concreet gevolg. Ook het provinciebestuur ging begrijpelijkerwijs mee in die tendens van de postcoronatijd die zagezegd aanbrak, waarbij maatregelen zoals de vrijstelling van de betaling van 300.000 EUR voor het Sportpaleis of 100.000 EUR voor hockeyclub Braxgata bij de aanpassing van het meerjarenplan in oktober niet langer noodzakelijk leken.

Essentiële waren echter de gederfde inkomsten van de APB's in de eerste coronamaanden. Vorig jaar was er sprake van 4,8 miljoen EUR die bij de APB's en ook bij enkele EVAP's zouden moeten worden bijgepast, bijvoorbeeld door het wegvallen van opleidingen op campus Vesta, het schrappen van Tomorrowland in APB De Schorre, en het wegblijven van de bezoekers in APB Zilvermeer en het Provinciaal Vormingscentrum Malle. In totaal sprak men toen over een totale coronakost van 6,4 miljoen EUR. In oktober hebben we die 4,8 miljoen naar 2,1 miljoen herleid waardoor we nu op een totale coronakost van 3,2 miljoen komen, de helft van het vorige

budgetjaar. Inmiddels beschikken we nochtans over de ervaring uit het verleden en hebben we de kennis van de huidige crisis en van het feit dat het coronavirus dan toch nog niet verslagen is. Tijdens haar 'gloedvolle' rede van vorige week vrijdag zei de gouverneur nog dat we moeten denken in termen van risico's, om te kunnen omgaan met onzekerheid. Wel, de coronacrisis is een groot risico voor elk overheidsbudget, op welk bestuursniveau dan ook. Het virus zal er morgen en in 2022 ook nog zijn. Gaat Tomorrowland dan wel door in 2022? Daar is ook nu weer geen certitude. Zou in dergelijke omstandigheden niet elke nuchtere en voorzichtige boekhouder oproepen om de mogelijke financiële gevolgen van nieuwe coronagolven goed in te calculeren? De vraag stellen is ze beantwoorden, maar in deze going concern begroting lijkt die voorzorgsmaatregel onvoldoende ingebouwd te zijn. Going concern, het woord viel her en der in verband met de voorliggende aanpassing van het meerjarenplan. Zoals onze gedeputeerde van financiën al enkele malen vermeld heeft, spreken we namelijk niet echt meer van een nieuwe budgetopmaak voor volgend jaar maar van budgetwijzigingen en aanpassingen aan het meerjarenplan. Dat versterkt natuurlijk nog meer de indruk van een begroting waarin de continuïteit verzekerd wordt van business as usual. Maar kunnen we in deze tijden nog wel met een gerust hart een dergelijke aanpak hanteren? De horeca moet alweer vervroegd sluiten, evenementen worden geschrapt of uitgesteld, online meetings worden nog maar eens de norm, inkomsten die uitgingen van grote groepen mensen die zouden samenkomen worden alweer onzeker. Maar ondertussen bevindt ons meerjarenplan zich in de postcoronamodus van enkele maanden geleden en zal pas bij de volgende budgetwijzigingen in juni de evaluatie plaatsvinden of de financiële coronabuffer voor de eigen instellingen voldoende groot is. Maar wat met extra steun aan getroffen sectoren zoals toerisme, horeca of de eventsector?

Een andere crisis die in ons land gepaard gaat met duizelingwekkende cijfers en waarin ik u even mee wil nemen, is de problematiek van de langdurige afwezigheden op het werk. Bijna 500.000 Belgen zijn langdurig afwezig van de werkvloer. In 2022 zou het om 475.000 mensen gaan, in 2012 ging het nog maar om 285.000 Belgen. Op tien jaar tijd zien we dus een stijging van bijna 200.000 mensen die langer dan een jaar afwezig zijn van het werk. Nog eens 300.000 mensen zijn inmiddels minder dan een jaar arbeidsongeschikt. We spreken in totaal dus over plusminus 775.000 arbeidsongeschikten. In die groep is er een stijgende impact van arbeidsongeschiktheid door mentale problemen en burn-outs. Algemene maatschappelijke omstandigheden waarin we vandaag leven, de coronacrisis dus, maakt het er voor velen niet makkelijker op. De reeds hallucinante cijfers blijven stijgen waardoor ik tijdens deze budgetbesprekingen ook een lans wil breken om die problematiek in onze provincie grondiger op te volgen. Dat kan op twee niveaus, eerst en vooral het eigen provinciale bestuursniveau en vervolgens de situatie in de hele provincie. Wat het provinciale bestuur zelf betreft stelt zich de belangrijke vraag: hoe het nu eigenlijk in deze bizarre tijden met ons personeel gesteld is? Als zoveel landgenoten langdurig ziek worden in hun job, ontsnapt de provincie hier waarschijnlijk niet aan. Is er een beleid om daar proactief en remediërend mee om te gaan? De vraag zal de komende dagen ook voorgelegd worden aan de gedeputeerde voor personeel. Daarnaast is er natuurlijk de volledige provinciale arbeidsmarkt. Wat zijn de cijfers voor onze provincie, hoeveel inwoners van de provincie Antwerpen behoren tot die groep van 500.000, en wat kunnen we daar als politiek bestuur tegenover zetten met ons flankerend arbeidsmarktbeleid? De meeste initiatieven uit het budget voor flankerend arbeidsmarktbeleid gaan in de richting van de begeleiding voor tewerkstellingskansen, de beginfase van de loopbaan, maar de impact van de uitval door psychische en mentale problemen en het gebrek aan een doeltreffende re-integratie op de werkvloer, zorgen voor grote personeelstekorten en een toenemende krapte op de arbeidsmarkt. Waardoor dus ook vanuit deze problematiek de link kan gelegd worden met die eerste fase van de loopbaan. Hoeft het nog gezegd, in deze coronatijden gaat vooral het zorgpersoneel gebukt onder een steeds zwaardere werklust. Laat nu net de zorg een van de speerpuntsectoren van onze provincie zijn. Die sector lijkt dus bij uitstek geschikt om ons flankerend beleid ook op latere fases in de beroepsloopbaan te laten aansluiten.

Maar terug naar de going concern begroting. Going concern houdt ook in dat de lopende projecten de basispijlers van het budget zijn. Ik wil graag op twee van die pijlers inzoomen, meer bepaald het klimaatplan en het PBRA, het beleidsplan ruimte. Wat het klimaatplan betreft wil ik hier nogmaals benadrukken dat een centrale sturende focus ontbreekt. In alle actieplannen die

werden voorgesteld ontbreekt het bindmiddel waarvan onze inwoners zonder verpinken zouden kunnen zeggen dat dat nu de typische stempel van de provincie draagt. Waarvoor staat de provincie als het over klimaat gaat? Om die vraag te beantwoorden gaat het over keuzes en prioriteiten, niet over een opsomming van lopende projecten. Het gaat dan over leiderschap. Mevrouw Verhaert verlangde in dat kader meer dash en poeder, en daarover gaat het inderdaad, welke smoel toont de provincie als het over klimaat gaat? Minder uitstoot van CO₂ in de landbouw zou bijvoorbeeld een duidelijke leidraad kunnen zijn waarna meteen het hele landbouw- en plattelandsbeleid van de provincie aangestuurd zou kunnen worden. Mijn Groen-collega Louis Schoofs zal er een tussenkomst over houden.

De Vlaamse overheid is in 2021 met de campagne reNУveren gestart. Ondertussen bestaan er op verschillende bestuursniveaus ettelijke initiatieven voor renovatie. Maar wie ziet door de bomen het bos nog? De provincie zou een coördinerende rol kunnen opnemen en een herkenbare loketfunctie kunnen vervullen zodat mensen weten dat ze met hun klimaatvragen telkens op hetzelfde adres terecht kunnen. Een vraag die ik trouwens in 2009 reeds aan toenmalig gedeputeerde Bart De Nijn stelde. Maar dit geheel terzijde. Een raadslid vroeg toen, of vroeg tijdens de bespreking op de vorige provincieraad beter gezegd, hoe de financiering van het klimaatplan verloopt. Ik denk dat het collega De Quick was. De gedeputeerde heeft daar niet echt op geantwoord, wat ik u ook niet kwalijk neem in de lange lijst van vragen en antwoorden die u voor zich had liggen, maar we kunnen die vraag wel makkelijk in de plaats van de gedeputeerde beantwoorden. Financiering van het klimaatplan zit in alle departementen waartoe al die actieplannen behoren. Via al die aparte financieringskanalen, die in sommige gevallen al jaren bestaan, denk aan Kamp C of aan de fietsostrades, wordt het zogenaamde klimaatplan gefinancierd. Maar dat valt niet zomaar gelijk te stellen met een volledig overkoepelend nieuw beleidsplan en met een ambitieuze aanpak van de huidige klimaatproblematiek. Daarnaast is er het lopende traject van het beleidsplan ruimte, waarmee de provincie Antwerpen nog steeds enkele stappen verder staat dan de Vlaamse overheid die al jaren talmt in verband met de opmaak van het beleidsplan ruimte Vlaanderen. Nochtans een noodzakelijk document als toetsingskader voor ons beleidsplan. We appreciëren dan ook de beslissing die in de vorige legislatuur genomen werd, om niet op Vlaanderen te wachten en zelf als provincie enkele krijtlijnen uit te stippelen. Zo zijn we inmiddels bij de derde fase aanbeland, het voorontwerp. Waarin ook tot eind november het advies van de gemeentebesturen werd gevraagd. En net als in het klimaatplan zien we ook in het beleidsplan ruimte dezelfde koudwatervrees. De provincie durft geen normering voorop te stellen maar wil op de eerste plaats behouden wat is. En vertrekt van de actuele eigenheid van een plek van de feitelijke ruimtelijke context zonder duidelijke keuzes op te leggen. Onze collega Ilse Van Dienderen zal er morgen verder op ingaan. Opvallend is alvast ook dat er in de terminologie van het beleidsplan een geruisloze shift plaatsvindt. Steeds vaker wordt multimodale mobiliteit als synoniem gebruikt voor duurzame mobiliteit, maar dat is vooralsnog niet hetzelfde.

Tenslotte kunnen we niet anders dan de methode van de Romeinse senator Cato van onder het stof te halen. Hij eindigde zijn redevoering in de Romeinse senaat telkens met de opmerkelijke allitererende slotzin: *Ceterum censeo Carthaginem esse delendam*. En voorts ben ik van mening dat Carthago verwoest moet worden. Wel, we kunnen hier niet anders dan nog maar eens te herhalen, zoals tijdens de twee vorige budgetbesprekingen, dat de algemene provinciebelasting fundamenteel onrechtvaardig is voor de alleenstaanden. We weten intussen dat het juridisch mogelijk is om het huidige beleid in verband met de APB te handhaven, maar daarom is dat moreel nog niet de beste optie. Het is niet omdat een rechter heeft gesteld dat het mag, dat we het dan maar moeten blijven doen. In de provincie West-Vlaanderen wordt een alleenstaande wel degelijk maar voor de helft belast tegenover een gezin met twee volwassen personen, wat elk logisch denkend mens niet meer dan normaal lijkt. Daarom voeren we nogmaals een amendement in op artikel 3 van het belastingreglement en zijn we dus Cato-gewijs voor het overige van mening dat de algemene provinciebelasting gehalveerd moet worden voor alleenstaanden. Misschien zien we in de tweede helft van deze legislatuur een kentering op fiscaal vlak, en wie weet ook op andere vlakken. Het evenwicht in de deputatie verschuift van 2-2 naar 3-1. CD&V dreigt binnen de deputatie quantité négligeable te worden. Aan u, mevrouw Helsen, om het tegendeel te bewijzen. We zijn benieuwd.

VOORZITTER.- Dank u wel, mijnheer Vandendriessche. Mijnheer Anciaux heeft het woord.

De heer ANCIAUX.- Geachte voorzitter, geachte ondervoorzitter, leden van de deputatie, beste collega's. Vorig jaar maar ook dit jaar natuurlijk was een jaar, ja, en ik ben de zoveelste in de rij om dat te zeggen, een niet te verwachten jaar. Dat de coronapandemie ons weer ging liggen hebben had niemand kunnen voorspellen. Ons dagelijks leven en ook weliswaar beperkter, een stuk de werking van de provincie werd op zijn kop gezet. Mijn collega Diederik Cato Vandendriessche en collega Bruno Socrates Valkeniers hebben daar al op gewezen.

De bestuursperiode is halverwege. Drie jaar na de start van deze bestuursperiode beseffen we dat er nog veel werk op de plank ligt om de doelstellingen die het provinciebestuur zichzelf oplegde te realiseren. We bespreken vandaag en de volgende dagen de aanpassingen van het financieel meerjarenplan. Bij de toelichting daarvan op de verenigde raadscommissie werd er door gedeputeerde Ludwig Caluwé terecht aangestipt dat we meer dan vroeger werken binnen het initieel goedgekeurde meerjarenplan en dat we nu eigenlijk enkele wijzigingen aanbrengen. Onze financie gedeputeerde gaf ook aan dat door de hoge inflatie en de snellere indexeringen van uitgaven zal betekenen en dat er meer dan waarschijnlijk te beperkte budgetten voorzien zijn. Het is alvast zeer fair van u, dat u nu al zegt dat er eigenlijk onderramingen van de uitgaven in de voorliggende aanpassing van het meerjarenplan staat. Politiek eigenlijk niet zo slim om dat te zeggen. Ik zou er eigenlijk bijna kunnen bij zeggen: op die manier ga je niet lang nog gedeputeerde blijven. Maar dat is natuurlijk maar een grapje. Gedeputeerde Caluwé, u kondigde ook aan dat de nieuwe aanpassing van het meerjarenplan die in juni aan de provincieraad zal voorgelegd worden, dat dat eigenlijk nog belangrijker gaat zijn dan nu. Gaan we daar dan ook terug drie dagen over discussiëren? Dat weet ik niet. We kijken natuurlijk reikhalzend uit naar die aanpassing in juni. Het is misschien uw afscheidscadeautje of sinterklaascadeautje, weet ik wat, kerstcadeautje aan Jan De Haes. Alleszins, dat moet je onder elkaar bespreken, het is uiteindelijk niet alleen uw werk, het is het werk of het voorstel van heel de deputatie en technisch natuurlijk ondersteund door heel wat medewerkers.

Ook gedeputeerde Lemmens sprak over de grote uitdagingen betreffende het beheersen van de personeelskosten. De inflatie met onverwachte extra indexeringen. Het idee om de eindejaarstoelage te ruilen voor fiets leasen onderschrijven we eigenlijk volkomen. De provincie Antwerpen blijft zich profileren als fietsprovincie. U heeft dat ook toen als buggetje aangenomen eigenlijk, die leasefietsen en dan gaan we naar de fietsprovincie. De verdere investeringen in fietsostrades en het investeren in fietspaden waar het omwille van ruimtelijke belemmeringen een echte fietsostrade niet mogelijk is, is echt een goede zaak die de fietsers in deze provincie enorm zullen verwelkomen. Wij ondersteunen dat als Open VLD ook.

De investeringen in onze diverse provinciale groen- en recreatiedomeinen, die zitten eigenlijk goed. De diverse APB's werken goed en doen goed werk. Natuurlijk is er ook de verscherpte aandacht voor het klimaat, het leefmilieu, de waterbeheersing, energie, de innovatie om dat mee in de toekomst meer te gaan beheersen. Dat juichen we allemaal toe. Het provinciaal onderwijs blijft een van de paradepaardjes waar de deputatie graag mee uitpakt. Er zijn wel enkele pijnpunten die dringend ingrijpen noodzakelijk maken en collega Bakelants gaat daar, een van de dagen wanneer het op de dagorde staat, zeker nog op tussenkomen betreffende een lerarentekort en de problemen van infrastructuur. De vraag die we ons als Open VLD-fractie toch regelmatig stellen is: in hoeverre er met de voorliggende budgettaire verdeling voldoende rekening gehouden wordt met de vragen, noden en de verzuchtingen van de inwoners van onze provincie? Dit alles natuurlijk binnen de bevoegdheidspakketten die de Vlaamse, die de decreetgever aan de provincies heeft gegeven. We zijn ervan overtuigd dat er heel veel goede wil in de deputatie aanwezig is, maar we denken dat het beter kan. Collega Bakelants en ikzelf hebben de werking van de provincie de voorbije jaren goed leren kennen en waarderen. Ook al staat de afschaffing van de provincies in ons nationaal partijprogramma, maar ik denk niet dat we de enige zijn, toch weten we dat onze provinciale organisatie een goed draaiend geheel is waarvan we de werking zeer waarderen. Algemeen kunnen we stellen dat de deputatie een vrij

goed financieel document heeft opgemaakt en dat de aanpassingen die aan het meerjarenplan zijn doorgevoerd geen echte grote verrassingen inhouden.

Ik wil niet op alle punten waar we bij de eerste bespreking van het meerjarenplan op gereageerd hebben, ga ik nu niet allemaal terug herhalen.

Om deze organisatie en het dienstenaanbod van de burgers te financieren gebruikt de provincie diverse belastingen. Zoals we ook de vorige jaren stelden vindt Open VLD het belastingluik niet goed. Langs de inkomstzijde ligt de financiering van het geheel te veel in de algemene provinciebelasting en de belasting op bedrijfsruimtes. Beide belastingreglementen kunnen we echt niet ondersteunen, we zijn er echt niet blij mee. We zullen blijven ijveren voor aanpassingen en we gaan natuurlijk nu al melden dat het voorstel, het amendement van de Groen-fractie, dat we dat natuurlijk volledig gaan onderschrijven. Want dat past eigenlijk binnen het amendement dat wij vorig jaar ingediend hebben en twee jaar geleden ook, maar we dachten, we gaan het een keer niet doen en Diederik is ermee weg. Nee, we gaan het zeker ondersteunen. Dus daar komen we ook nog straks wel even op terug. Ja, groen en blauw.

Ik wil de gouverneur, maar zij is er niet, alleszins danken voor haar vurige openingsrede van vorige vrijdag. De vorige openingsredes over respectievelijk onze Antwerpse bodem en de weg naar schone lucht, heeft samen met de nodige aanwezige gastsprekers een interessant discours over machtig vuur te berde gebracht. Dat onze provinciale inspanningen van, en het is daar ook ter sprake gekomen, onze campus Vesta ook in de kijker gezet werden onderschrijven wij natuurlijk ten volle.

Voorzitter, collega's, rest mij nog om alle medewerkers die meewerkten aan de opmaak van de aanpassing van het meerjarenplan en de vastlegging van de kredieten voor volgend jaar te bedanken voor het geleverde werk. In de commissies kregen we al heel wat informatie over cijfers. Verdere technische analyses gaan we tijdens de debatten waarschijnlijk niet maken of hier en daar misschien een klein vraagje. Maar we weten dat we steeds terecht kunnen bij de administratie voor extra verduidelijkingen. Bij de eindstemming zal Open VLD zich onthouden uit de voorlegging, bij de wijziging van het meerjarenplan. Dank u.

VOORZITTER.- Dank u wel, mijnheer Anciaux. Mevrouw Talhaoui heeft het woord.

Mevrouw TALHAOUI.- Dank u wel, mijnheer de voorzitter, mevrouw de ondervoorzitster, geachte collega's.

We zijn intussen halverwege de legislatuur en dus tijd om een balans te maken van de afgelopen drie jaar en om de verwezenlijkingen van de huidige deputatie onder de loep te nemen. Covid-19 houdt ons nu al twee jaar in zijn greep en zal waarschijnlijk nog een tijdje meegaan met zijn toekomstige varianten. Nietwaar, mijnheer Valkeniers. In dit gremium hebben we geleerd hoe we met dit beestje moeten omgaan. Digitale en hybride vergaderingen, thuis- en telewerk voor de provinciale medewerkers en raadsleden, innoverende en creatieve oplossingen in de schoot van de verschillende bedrijfseenheden. Het is de logica der dingen dat de provincie in deze omstandigheden een tandje heeft moeten bijsteken en al dan niet zijn financiële verantwoordelijkheid heeft moeten opnemen ten aanzien van medewerkers, APB's, EVAP's en het publiek. Ik breng nog eens in herinnering, deze meerderheid schreef een bestuursakkoord dat ambitieus, duurzaam, efficiënt, dienstbaar en verbindend heet te willen zijn, met de SDG's als toetssteen van haar beleid. Als inspiratiebron kunnen die tellen. Of het beleid ook er echt aan tegemoet is gekomen is voer voor discussie, dat zal de komende dagen ongetwijfeld blijken.

Collega's, covid-19 is niet de enige boosdoener die onze gezondheid en ons welbevinden op de proef stelt, er zijn nog dossiers die ons sociaal en economisch weefsel zwaar onder druk zetten. Ik heb het dan over de grote bedrijven die nieuwe of vernieuwende omgevingsvergunningen nodig hebben. Ik denk aan Umicore en de overschreden loodwaarden in het bloed van kinderen uit de buurt. Ik denk aan 3M en PFOS en PFAS en de gevaren voor de gezondheid en leefomgeving, onder andere grond, drinkwater en zelfs de vissen moeten eraan geloven.

Deputatie, een eeuwigdurende vergunning voor eeuwigdurende chemicaliën, je zou het hier zomaar kunnen denken. Ik denk ook aan het stikstofarrest waarbij een rechter de vergunning voor een kippenstal heeft vernietigd omdat het landbouwbedrijf te veel stikstof produceerde. En ik denk ook aan de Vlaamse regering die wel nieuwe richtlijnen heeft uitgewerkt voor de industrie inzake stikstofuitstoot maar dit niet heeft durven doen voor de landbouwbedrijven door de obstructie van een bepaalde regeringspartij. Ik denk aan de provincie, geen idee waar die zich in dit debat bevindt. Of de deputatie het zelf weet, misschien komen we het te weten de volgende dagen. De provincie en haar proefbedrijven zoals de Hooibeekhoeve en het pluimveebedrijf zouden hun voorttrekkersrol hierin nog meer kunnen in de verf zetten en het voorbeeld misschien kunnen geven in het vergunningenbeleid. Als de deputatie het meent met de SDG's, dan mag de klimaatop van Glasgow en de door België ondertekende slotverklaring de volgende jaren geen dode letter blijven in het provinciaal beleid. Want de provincie zal wel degelijk kunnen wegen op de realisatie van de Belgische afspraken. Op de Vlaamse ook, maar the greater includes the lesser, zo denken we maar. Met het provinciale klimaatplan worden alvast een aantal maatregelen voorgesteld die op onze goedkeuring kunnen rekenen. De provinciale administratie is grondig te werk gegaan en zoomt in op actieterreinen die vertrouwd zijn en nog wel wat bijkomende impulsen verdienen. Maar het budgettaire plaatje, het is hier al gezegd, is voor ons ook nog niet duidelijk.

Waar het mangelt is de wil ook om sturend op te treden. De deputatie lijkt een haast panische schrik te hebben ontwikkeld voor alles wat neigt naar handhaving, ten onrechte en selectief. Want boetes in fiscaliteit, GAS-boetes in parken en domeinen, tuchtmaatregelen bij medewerkers en in het eigen onderwijs, ze komen met regelmaat voor. Maar als het erom gaat de samenleving ook wat meer richting te geven in de gewenste en duurzame richting dan is het toch vooral sensibilisering dat de klok slaat. Een gemiste kans vinden we. Als actieve trekker van wat grootschaliger initiatieven zal de provincie een significante impact kunnen hebben. De fietsostrades en de vroegere groepsaankopen in zonnepanelen zijn een goed voorbeeld van hoe een overheid door zelf de actie aan te trekken, anderen aanzet tot gewijzigd gedrag. Ook vandaag liggen de kansen daar voor het grijpen. Als er de politieke wil zou zijn, als er het leiderschap voor zou zijn.

Maar gelukkig is er ook goed nieuws te melden. De vraag tot erkenning van het Geopark aan de Schelde Delta als Unesco erfgoed kan zeker op onze goedkeuring rekenen. Het estuarium dat door Vlaanderen en Nederland meandert, of moet ik zeggen vloeit, verdient deze erkenning. Het is goed voor de geografische territoriale samenwerking en goed voor de internationale uitstraling van de provincie. We hebben bovendien, mijnheer de gedeputeerde, een troefkaart voor succesvolle erkenning. België is de volgende vier jaar lid van het Unesco Comité ter Bescherming van het Erfgoed. Wat ook goed is voor de uitstraling van onze provincie zijn de instellingen zoals het Provinciaal Instituut voor Milieu Educatie, De Warande en het Suske en Wiske Kindermuseum. Of deze deputatie onverdeeld gelukkig is dat deze instellingen zich nog provinciaal kunnen noemen is een andere zaak. Wij zijn alleszins blij met de manier waarop ze schitteren. Ook in volle pandemie weten deze en andere provinciale instituten publiek aan te trekken en burgers te charmeren. Of dat nu past in de b2b-politiek van dit bestuur of niet.

In een provincie die ondanks de economische groei op dit moment nog altijd met de hoogste werkloosheidscijfers van Vlaanderen kampt, kunnen inwoners ook wel wat bijzondere steun gebruiken. Het flankerend arbeidsmarktbeleid bijvoorbeeld, mag wat ons betreft een extra dimensie krijgen. Het creëren van innovatiecentra als instrument tot arbeidsbemiddeling, mag dan wel goed klinken, the proof of the pudding lies in the eating. En de graadmeter van succes zal zijn hoeveel werkzoekenden de facto aan een job worden geholpen, niet hoeveel sensibilisering of goede intenties er zijn geweest. Samenwerking met andere niveaus en het continu aanboren van vernieuwende kennis en competenties zijn de sleutel tot de arbeidsmarkt. Zeker, mijnheer De Haes, als die talenten ook actief gezocht worden in de diversiteit die de provincie rijk is. Ik moet eigenlijk zeggen, mevrouw Colson, binnenkort. Het provinciebestuur doet er goed aan daar zelf het voorbeeld te geven nu de Europese Unie vraagt met een gender equality plan voor de dag te komen biedt alvast een goede gelegenheid aan. U zal in onze fractie

een loyale medestander vinden als je maatregelen treft om het glazen plafond en de sticky floor te doorbreken. Niet met de zoveelste sensibilisering, wel met concrete meetbare acties.

Voorzitter, collega's, we gaan het voorlopig hierbij laten en houden eraan vast nu alvast onze dank uit te spreken ten aanzien van mijnheer de griffier, de dienst financiën en al de verschillende departementen, niet in het minst het ICT-departement, bij het tot stand brengen van deze begroting. Ik dank u.

VOORZITTER.- Dank u wel, mevrouw Talhaoui. Mijnheer Sohier heeft het woord.

De heer SOHIER.- Geachte voorzitter, mevrouw de ondervoorzitter, geachte leden van de deputatie, mijnheer de griffier, geachte collega's hier en thuis. Ik wil vanwege onze partij en de fractie de mensen van de administratie van harte bedanken voor het intense werk ter voorbereiding van deze begrotingsbespreking, en het werk dat zij elke dag verrichten om ons toe te laten ons voor te bereiden op elke raadszitting. De manier van opstellen laat ons toe om beknopt overzicht te krijgen van de sterktes, de zwaktes, de opportuniteiten en de bedreigingen.

Ik ga in deze tussenkomst geen Grieken citeren, geen Romeinen citeren, ik ga ook niet in het Engels spreken, ik ga ook geen lied declameren, met alle respect voor al die andere dingen, maar ik ga mij in deze tussenkomst gewoon focussen op wat ons bedreigt in het algemeen als provincie. We zitten in de tweede helft van de legislatuur, zoals alle collega's gezegd hebben, en ik vraag me af hoe het verder zal gaan met onze provinciale structuren. Dan vooral, wat na 2024? Ik vraag me af of dit de tijd is om daarover een visie naar voren te brengen en duidelijkheid te scheppen. Als we de vraag stellen immers aan mensen wat de provincie doet, dan blijven velen het antwoord schuldig. En dat is niet verwonderlijk. De meeste bevoegdheden die met mensen te maken hadden zijn overgeheveld en er blijven nu nog enkel de grondgebonden bevoegdheden over. Enkele uitzonderingen bevestigen de regel. Dus gezinnen zien wel dat ze jaarlijks provinciebelastingen betalen, maar zien er eigenlijk rechtstreeks weinig van terug komen. Een enkeling die weet dat domeinen provinciaal zijn, of dat bijvoorbeeld de provincie ook onderwijs aanbiedt. Heel eventjes tussendoor, en de collega van Groen en de collega van Open VLD hebben het al gezegd, op de commissie heb ik al enkele keren opgemerkt dat ik de provinciebelasting een onrechtvaardig systeem vind. Ook al zegt men mij dat men niet anders kan wegens de wetgeving op de belastingen in België. Maar veertig EUR voor iemand met een klein inkomen heeft een andere impact dan veertig EUR voor iemand met een groot inkomen. Dat blijft fundamenteel onrechtvaardig. Ik wil dat gewoon nog eens keihard stellen. Dus wij gaan ook het amendement van onze collega's steunen straks.

Nu we toch bij financiën zitten, lees ik dat men zich daar ook zorgen maakt over de toekomst van de provincie. Ik citeer: er is jammer genoeg veel onzekerheid over de plannen van de komende Vlaamse regering, over de inrichting van het Vlaams binnenlands bestuur, onder andere met betrekking tot welke vrijstellingen zij zullen toestaan en niet zullen compenseren. Het gaat hier meer bepaald over de onroerende voorheffing in de vrijstellingen welke de overheid Vlaanderen heeft toegestaan en nog zal toestaan. Dit heeft een zware impact voor de provincie Antwerpen met zoveel bedrijven. Dus concludeer ik samen met hen dat er heel wat financiële onzekerheden zijn die het financieel evenwicht zouden kunnen hypothekeren. Een eindje verder lees ik dat een andere bedreiging in de slot op pagina 24. Er wordt door allerlei instanties en personen een zeer negatief beeld opgehangen rond het innen van belastingen, zodat zelfs het rechtmatig en op een verantwoorde wijze invorderen als iets verkeers wordt aangezien. Dat is een zeer terechte inschatting. Het is niet moeilijk te schatten, niet moeilijk te snappen, pardon, dat dit een bedreiging is die met neoliberale newspeak in de hand is gewerkt door sommige vooraanstaande politici. Een andere reden is misschien het feit dat onze provincies enkel voor bedrijven en besturen nog aan dienstverlening lijkt te doen. Hoewel de gezinnen via de provinciebelasting en de onroerende voorheffing voor het grootste deel van de inkomsten van de provincies zorgen, is er een afgenomen dienstverlening. Dat heeft natuurlijk te maken met die overheveling van bevoegdheden. Maar dat maakt natuurlijk ook dat de interesse daalt.

Een ander aspect dat mij strekt in de overtuiging dat vooral de bedrijven in de watten worden gelegd, op ieder overheidsniveau, is de samenwerking van de provincie met de steden Antwerpen en Turnhout en de VDAB. Ik heb het hier over wat genoemd wordt, het innovatiecentrum werk. Het doel is mensen uit kansengroepen meer kansen te geven op de arbeidsmarkt. Nu dacht ik dat de VDAB daar sowieso al moest werk van maken als overheidsinstelling, maar blijkbaar lukt dat niet genoeg. Ik ben ook tussengekomen in de commissie daarover. Wat mij bezighoudt is, ik heb dat toen ook gezegd: hoeveel moet er nog worden nagedacht om mensen een job met een deftige verloning te geven als een deel of een grootste deel van de oplossing? Die nieuwe terminologie heeft vandaag geleid tot meer flexibiliteit voor alle werknemers, zowel in uren, aantal uren per dag, aantal uren per week, als in contracten. Korte contracten, interim-contracten, allerlei soorten flexibele contracten. Maar ook in lagere lonen en inkomens, zelfs tot onder de armoedegrens. Dat is nu recent ook nog aan het licht gekomen in wat men noemt, de nieuwe economie of de e-commerce. Gevolg is dat de uitbuiting van de werknemers tot het uiterste wordt opgedreven, zelfs zwartwerk en kinderarbeid zijn aanwezig, zo blijkt. Hopelijk zal dit innovatiecentrum niet een zoveelste instituut worden dat enkel tot gevolg heeft dat reguliere contracten en arbeidsomstandigheden en arbeidsvoorwaarden verder worden uitgehouden. Als laatste voorbeeld, bedrijven werden in het nabije verleden quasi niet of onvoldoende gecontroleerd. Daar heeft natuurlijk de afbouw van de controlemechanismen, zowel fiscaal en sociaal, en dan vooral wat betreft de besparingen op personeelsbezetting voor gezorgd. Iemand van het beleid, ik weet niet meer precies op welk niveau dat was, stelde het zo: als je er niet meer kunt van uitgaan dat bedrijven open en eerlijk communiceren, dan ben je van niks meer zeker. Wel, ik denk dat je kunt zeker zijn dat bedrijven er alles aan doen om hun winsten te maximaliseren ten koste van alles. Daar zijn voorbeelden genoeg van.

Qua energie en klimaat staat er heel veel op de plank, dat is duidelijk ook nodig. Ik ben dikwijls gaan helpen in de overstroomde gebieden waar mensen half juli alles verloren door de ramp. Zij moeten in veel gevallen van nul herbeginnen. Maar eerst moeten ze de koude winter die voor de deur staat doorkomen zonder dat hun huizen comfortabel konden worden hersteld wegens tal van redenen. Dus het creëren van overstromingsgebieden, het plaats geven aan water, is zeer belangrijk om zulke rampen, bijvoorbeeld in onze provincie, te voorkomen. Maar het is dan ook onverantwoord denk ik dat we bij bedreigingen moeten lezen dat er onvoldoende financiering is naar de volgende legislatuur toe. Dat is een langetermijnplanning en een lange termijn daar gaan we verder dan drie jaar denk ik. Wat mij ook bezighoudt is: hoe mensen de nodige investeringen qua isolatie en energiezuinig renoveren gaan kunnen betalen? Ondertussen stijgt de rekening voor energie voor de mensen. Elektriciteit wordt als een luxe goed aangezien en we betalen er 21 procent belastingen op. Oplossing daarvoor is de verlaging naar 6 procent, maar die moet ik natuurlijk hier in de provincie, dat weet ik wel, niet vragen. Maar er zijn misschien wel andere oplossingen. Spijtig genoeg stelde ik vast dat de groepsaankopen bij het begin of het einde van de vorige legislatuur geschrapt werden. Mensen spreken mij daar nu nog over aan. Ik denk dat velen onder jullie zich afvragen, wat heeft dat te maken met een democratisch debat? Wel, op het klimaatplan na, denk ik, maar ik kan daar mis in zijn, dat we het voorbije werkjaar eigenlijk heel weinig inhoudelijk debat hebben kunnen voeren. Dat heeft te maken een stuk met corona maar niet alleen met corona, online vergaderen is natuurlijk niet handig. Maar als vertegenwoordiger van de kiezers brengen we natuurlijk hun bekommernissen hier naar voor en vragen we daar antwoorden op. Maar als de provincieraad daar niet meer voor bevoegd is, ja dan is dat moeilijk en dan kan er moeilijk gedebatteerd worden daarover. Misschien moeten we daar eens over nadenken als we na 2024 nog relevant willen zijn als provincie bij de bevolking. Een debat opstarten eventueel in een verenigde raadscommissie over de noodzaak van de provinciale structuur dicht bij de mensen.

Ik wil eindigen bij wat de vorige provinciegriffier hierover stelde in zijn afscheidswoord. Ik citeer: hij geloofde, of hij gelooft, in een democratische bovenlokale besluitvorming op niveau van de provincie. Want, zegt hij, het Vlaamse niveau is een beetje te ver weg. Een provinciale structuur zit boven het niveau van de gemeente omdat het de gemeentegrenzen overschrijdt. En dat hij vooral het debat democratisch zag. De stap naar de regiovorming is nog een debat dat

bezig is, maar ik vermoed dat door die woorden, dat is mijn conclusie, dat hij er niet veel heil in zag. Goed, ik wil het hier voorlopig bij houden, niet te veel cijfers want die zijn al genoeg gegeven. Ik wil vooral de mensen inderdaad van ICT maar ook de technische ondersteuning die de vergadering mogelijk maakt, op deze manier bedanken. En jullie allemaal hier en thuis danken voor de aandacht.

VOORZITTER.-Dank u wel, mijnheer Sohier. Ik geef graag terug het woord aan gedeputeerde Lemmens want iedereen is geweest van de voorzitters. Gedeputeerde Lemmens heeft het woord.

De heer LEMMENS, gedeputeerde.- Dank u wel, voorzitter, mevrouw de ondervoorzitter, collega's. Ja, het is zoals elk jaar in feite hetzelfde verhaal. Je krijgt de twee meerderheidsfracties en dan krijg je bloemen en dan vind je het op den duur spijtig dat je maar twee medefracties hebt want je zou liever nog wat meer bloemen hebben. Maar ja, en dan komt natuurlijk de oppositie. Mevrouw Colson, bedankt in elk geval. U hebt het over zang en film gehad, maar in elk geval, uw tussenkomst was positief over de begroting. U hebt dat een sterk plan genoemd, waar inderdaad het belangrijk is in deze tijden dat we zijn blijven investeren. Dat is ook wel wat de bedoeling is geweest van deze deputatie, dat is in moeilijke tijden toch wel blijven investeren. Sommige mensen uit de oppositie noemen dat dan anders, hebben geen visie, er is toekomstgericht rond klimaat is de ambitie weer te weinig enzovoort, enzovoort. Maar ik denk dat mevrouw Weckhuysen ook heel duidelijk heeft gezegd: kijk, er zijn de juiste beleidsbeslissingen genomen. Er is inderdaad op een goede manier zonder belastingverhoging, zijn de juiste beslissingen genomen. En zijn we inderdaad ook aan het kijken naar ruimte voor ondernemen. Het klimaatplan wordt door jullie beiden als een positief iets aanvaard. En ook wat de korte keten betreft, hebt u ook namens uw fractie aandacht voor gevraagd. Ik denk dat daar de komende dagen ook nog door de collega's verder zal over geduid worden. Zoals ook natuurlijk heel belangrijk, mevrouw Colson, vond ik wel goed dat u zegt: kijk, als je met een glimlach de dingen zegt, dat het toch altijd wat beter overkomt. Zoiets hebt u naar voren gebracht. Ja, de burgers blij maken. Ja, ik denk dat we dat wel doen op onze manier. Ook al zegt u, mijnheer Sohier, dat volgens u de bekendheid van de provincie niet erg groot is bij de bevolking. Ik zou toch willen zeggen dat wij enorm veel positieve reacties hebben gekregen tijdens deze covidperiode. Hoe mensen inderdaad gebruik gemaakt hebben van onze domeinen, hoe mensen zijn gaan wandelen op verschillende van onze domeinen maar ook in de Zuidrand, ook in heel veel trage wegen die we toch hebben aangelegd waar wij ook in het Groen Kruis nu zaken willen gaan doen. En dat is natuurlijk ook wel waar we willen naartoe gaan.

Wanneer wij ons klimaatplan hier naar voren brengen, dan is dat, wij willen dingen doen op het terrein. Het is de keuze die wij maken om zaken te realiseren op het terrein. Zaken die inderdaad voor het klimaat een meerwaarde zullen zijn. Je kan natuurlijk met een vrij theoretisch iets naar hier komen en een klimaatplan maken waar je heel veel over hebt nagedacht, maar wij denken dat wij de dingen moeten doen op het terrein. Dat is de visie van deze deputatie, dat is doen. Ik denk dat dat het grote verschil is met wat hier door sommigen ook naar voren is gebracht. Mijnheer Valkeniers heeft het een verdienstelijke poging genoemd. Ja, ik weet dat ik niets weet. Ja, bon, ik kan me er wel in vinden hoor want je leert nog elke dag bij. Dat onze inkomsten onzeker zijn of, ja, dat is zo. Bij een begroting, die stem je en de dag dat je die stemt dan is die al gewijzigd, zo simpel is dat bij een begroting. Wij geloven nochtans dat bij het beleid dat hier voorligt, en dat toch wel belangrijk zal zijn, ook nog de komende maanden, in een moeilijke covidperiode waar dat jullie allemaal nog over hebt gesproken natuurlijk, dat we de juiste keuzes hebben gemaakt qua investeringen. U hebt ook nog gesproken, mijnheer Valkeniers, over sensibilisering in het onderwijs. Ik denk dat we dat doen met ons provinciaal onderwijs. Dat we inderdaad inzetten op duaal leren en dat we enorm veel en goede samenwerking hebben met de bedrijven. Wij willen in ons provinciaal onderwijs ervoor zorgen dat wij fiere mensen afleveren, fiere mensen die dat inderdaad later hun man, hun vrouw kunnen staan in het bedrijfsleven. Daarom zetten we ook enorm in op dat duaal leren, dat is enorm belangrijk. U hebt ook verwezen naar het positieve verhaal van de zomerschool. Ik denk dat collega Helsen daar ook nog wel zal op terugkomen de volgende dagen.

Het fietsbeleid is inderdaad aan bod gekomen. Ja, ik ben akkoord met u, mijnheer Valkeniers, er wordt meer en meer gefietst in onze provincie. Vanaf 2015 toen we onze nulmeting hebben gedaan, wordt in onze provincie nu 30 procent meer gefietst. Dan kom je inderdaad op onze fietsstrades, dan kom je daar allerlei soorten van verkeersmodi tegen. Dat gaat van de speedpedelecs tot de gewone elektrische fietsen, over de koersfietsen die dat we dan allemaal ik meen goed noemen, de wielerterroristen in de volksmond. Ja, dat komt er allemaal samen. Hoe dichter tegen Antwerpen, heb je ook nog de bakfietsen en er komen dan ook mensen met steps aangerezen en dergelijke meer. Nu, hoffelijkheid is daar inderdaad het belangrijke woord dat we moeten gebruiken. Hoffelijkheid dat is inderdaad, iedereen moet respect hebben voor elkaar in het verkeer. Dat zijn voetgangers, dat zijn fietsers, dat zijn automobilisten. We hebben daar al wat campagne rond gevoerd, misschien moeten we dat inderdaad toch nog iets meer gaan doen. Maar hoffelijkheid, dat is toch wel het woord en dat is toch wat we in de praktijk zouden moeten brengen. Ik denk niet dat we een sfeer moeten creëren van: de fietsers zijn de goede of de automobilisten zijn de goede of de voetgangers zijn de goede. Nee, nee, wij moeten pleiten voor hoffelijkheid naar iedereen toe. Het zal alleen maar op die manier kunnen. Ik weet dat er de volgende dagen nog vragen komen in verband met, wie mag daar allemaal fietsen op die fietsstrades? Ja, iedereen mag daar van mij want ook met die speedpedelecs halen wij dagelijks mensen uit de auto. Mensen die van ver naar de haven komen gereden of naar andere bedrijven. Dus ik denk dat we dat moeten koesteren maar hoffelijkheid zal een belangrijk iets zijn.

U hebt ook verwezen, mijnheer Valkeniers, naar het personeel en het telewerken. Goed, wij moeten ons natuurlijk aan de regels houden, dat doen wij hier ook. Momenteel zitten wij dus in de fase van vier dagen thuiswerken, één dag komen werken. Maar in goed overleg en kijkend naar bepaalde thuissituaties kunnen de departementshoofden hier met hun mensen afspraken maken. Ik vind dat goed, dat behoort hier tot de traditie van het huis en ik vind dat ook dat dat zo verder zou moeten gaan. Er zijn inderdaad mensen die om bepaalde redenen bijna onmogelijk thuis kunnen werken. Wel, onze personeelsdienst gaat daar op een zeer goede manier mee om en ik denk dat daar voldoende richtlijnen zijn genomen, gegeven om inderdaad hier tot een goede verhouding te komen en voor het welzijn van onze werknemers in elk geval denk ik dat dat een goede zaak is. Ik denk te mogen zeggen, en de collega's zullen dat inderdaad ook wel onderschrijven, ik denk dat wij ook een warme werkgever zijn. Dat zien wij ook aan de vele sollicitaties die wij toch nog altijd krijgen op bepaalde vacatures die wij uitschrijven.

Mijnheer Vandendriessche, u hebt het ook gehad over de 'bubbel'. U zegt: dat is het woord van het jaar. Ik heb ondervonden dat het woord van het jaar 'micro' is. Als je een digitaal overleg doet, dat moet je meestal zeggen: ja, uwe micro staat niet op. Micro, dus we kunnen daar van mening verschillen maar goed, dat is een grap natuurlijk. Ja, u hebt gezegd ook: kijk, die begroting, ben je daar wel zeker van? Ik heb daarjuist al gezegd: ja, we zijn er zeker van maar bon, het moment dat ze gestemd is, is achterhaald dus wij zullen die constant moeten evalueren, wij zullen die constant moeten bijsturen, dat is nu eenmaal zo.

Rond arbeidsongeschiktheid waar u naar hebt verwezen. Ik denk dat collega Helsen daar de komende dagen ook nog wel iets zal over zeggen omdat daar via het GKC, het Kinsbergencentrum ook wel wordt aan gewerkt. Maar dat laat ik de komende dagen ook wel over aan collega Helsen, ook wat wij allemaal doen op het gebied van de zorg.

Rond het klimaat, daar verschillen we van mening. Ik heb het al gezegd, u vindt dat wij leiderschap moeten tonen en dergelijke meer. Ja, wij hebben wel leiderschap op het terrein. Ik herhaal het nog eens, wij doen de dingen op het terrein. Ik vind dat belangrijk. We hebben hier tweehonderd projecten, zeven paden die we volgen, tweehonderd projecten die we gaan doen op het terrein, en dat gaat over tal van beleidsdepartementen binnen onze provincie. Ik kijk ook uit naar de vragen van collega Van Dienderen in verband met het beleidsplan ruimte. Inderdaad, we zijn er nog altijd een stap voor op Vlaanderen en ik denk dat dat ook nog altijd goed is. Ik begrijp niet goed waar u koudwatervrees vandaan haalt, u zal me dat de komende dagen nog wel duidelijk maken. U verwees ook helemaal op het laatste naar de 3-1. Ik zal u vertellen, mijnheer Vandendriessche, wij zitten vanaf volgend jaar inderdaad met drie gedeputeerden voor N-VA en één gedeputeerde voor CD&V. Maar wij zitten nog altijd in een meerderheid waar dat wij in een

verhouding zitten met 14-6 in een provincieraad. Wij hebben nog altijd een zeer goede verhouding binnen de deputatie, en wij gaan dat zo houden. U zal daar proberen van alles rond te doen natuurlijk maar dat zal u niet lukken, mijnheer Vandendriessche, want wij hebben een goede verhouding binnen de deputatie en we gaan dat ook zo houden. Met collega Mireille Colson erbij, twee dames die elkaar kennen vanuit Herselt zal dat wel lukken. U mag daarvan op aan.

Mijnheer Anciaux, u hebt terecht verwezen naar de inflatie. Dat heeft collega Caluwé ook al gezegd en hij zal er misschien ook nog wel op terugkomen, op tussenkomen, maar dat is inderdaad voor elke begroting in ons land geen aangenaam gegeven. U hebt inderdaad terecht gezegd dat die APB's goed werken. Ik geloof dat ook. Wij hebben een traditie hier in de provincie om enorm veel verantwoordelijkheden te geven aan onze autonome provinciebedrijven. Dat is ook goed en dat werkt. Die mensen kennen het terrein en die weten hoe ze moeten omgaan binnen hun bevoegdheden binnen hun domeinen, dat is ook wel goed. Ik kijk uit naar de vragen van mevrouw Bakelants in verband met het lerarentekort en de pijnpunten die er zouden zijn in het onderwijs. Ik ben benieuwd maar daar zullen we de volgende dagen wel op terugkomen. Belastingluik, daar zal collega Caluwé nog op terugkomen. De verzuchtingen van de inwoners. Ik denk dat we er goed mee omgaan, mijnheer Anciaux. Ik denk dat wij proberen op een goede manier dit beleid om te zetten naar gemeenten en ook zien dat de burgers daar beter van worden. Alleszins wat betreft de fietsinfrastructuur en de autoluwe fietsroute, daar was u zeer positief over. Ik dank u daarvoor.

Mevrouw Talhaoui, u hebt verwezen naar de grote bedrijven. Ik neem aan dat daar de volgende dagen ook nog vanuit uw fractie nog wat zal over gezegd worden. Die eeuwigdurende vergunningen. Mevrouw, dat zijn nu eenmaal het decretaal kader waar dat wij moeten binnen werken. Ik kan dat niet anders. Onze deputatie moet zich nu eenmaal binnen de decreten houden en zo eeuwigdurend zijn die ook niet want er zijn heel veel bijstellingen hoor. Ik heb de cijfers trouwens gegeven. De Provinciale Omgevingsvergunningscommissie, die werkt zeer goed. Als hier iedereen altijd op een zeer positieve manier over onze ambtenaren spreekt en minder over ons, maar dat is normaal in de politiek, maar altijd positief spreekt dan is dat zeker ook geldend voor de POVC, die mensen, ambtenaren plus ook experts die toch wel fantastisch werk leveren. Wij gaan er als deputatie mee om op een zeer goede manier.

Ik heb niet goed begrepen waar u naartoe wou over die handhaving? Dan nog eens zeggen dat er hier om de haverklap tuchtzaken en GAS-boetes en alles. Dat is iets waar ik echt niet goed kan volgen. Ik heb het ongeloof op het gezicht van collega De Haes gezien, die zei: dat is echt van de pot gerukt wat dat u zegt. Je moet dat maar eens op feiten baseren dan hier zo van voor eventjes te komen zeggen: o, de ene tuchtzaak na het ander. Leg het mij eens uit, dat zou ik nu wel eens willen weten. Want dat vind ik toch wel heel gek maar misschien dat collega De Haes daar de komende dagen nog wel iets over zal zeggen.

Natuurlijk, ik weet dat dat voor uw partij altijd een beetje pijn doet, dat zijn de groepsaankopen. Wij vonden niet dat dat een taak was nog van ons niveau, van het provinciaal niveau, om ons daarmee bezig te houden. Trouwens, die groepsaankopen, je moet eens zien hoe weinig leveranciers dat er nog inschrijven op die groepsaankopen dus ik ga me er niet meer aan wagen, we gaan dat niet doen, dat is geen taak voor ons niveau. Ik denk dat als gemeenten dat willen samendoen en zo, laat ze maar doen maar wij gaan dat niet doen.

Het nieuwe verhaal dat nu komt van uw fractie dat is leiderschap. Ja goed, u kan daarvan denken wat u wil. Ik herhaal nog eens: ons leiderschap zit erin dat wij de dingen op het terrein doen.

Mijnheer Sohier, u hebt een ganse SWOT-analyse bedacht, dat is natuurlijk ook wel uw taak vanuit de oppositie. U hebt verwezen op de bedreiging van de provinciale structuren. Ja goed, dat weten wij maar goed ondertussen werken wij wel en tonen wij dat wij binnen onze bevoegdheden de grondgebonden materies op een goede manier de zaken kunnen besturen. Ik denk dat dat de taak is die wij moeten doen. We weten dat daar ministers in de Vlaamse regering bezig zijn met regiovorming en aan het ... Er is trouwens nog een vraag over de komende dagen dus ik zal daar dan verder op ingaan. Ik vond het ook een rare zaak dat u op een zeker moment zei: wel, er zijn bedrijven, bedrijven worden in de watten gelegd. Ja, vind ik dat

goed dat bedrijven in de watten gelegd worden. Als er geen bedrijven zouden zijn, mijnheer Sohier, dan zou er geen werkgelegenheid zijn en dan zouden de mensen geen loon krijgen. Dus bedrijven zijn belangrijk voor onze economie, voor de tewerkstelling. Dat wordt al eens vergeten. Ik denk dat het onze taak is om zowel bedrijven op een goede manier te ondersteunen, maar ook te kijken natuurlijk naar de volksgezondheid. Dat is het verhaal tussen economie en ecologie en daar moeten wij echt naar kijken. Ik denk maar dat wij bedrijven, dat is ook onze job, als deputatie moeten wij die vergunningen afleveren en dat doen wij ook en dat kan alleen maar bijdragen tot een goede tewerkstelling. Als u ziet dat in de haven van Antwerpen een van onze grootste tewerkstellingen is, ja, dan moeten we zien dat die haven ook kan blijven draaien. Ook alle bedrijven in onze provincie, nogmaals met veel aandacht voor het milieu en de volksgezondheid.

Ik denk in grote lijnen maar we kunnen daar de volgende dagen nog heel veel over debatteren. Daar hebt u het ook over gehad, mijnheer Sohier, dat is waar, dat ben ik bijna vergeten, over het democratisch niveau. Dat dat in de tijden van covid inderdaad moeilijk is gegaan, dat geef ik grif toe. Ik vind dit hybrideverhaal ook niet altijd heel goed. In elk geval nog beter dan dat we het voor ons scherm hadden moeten doen allemaal, want dan zou het helemaal moeilijk zijn. Maar dat we daar, en alle parlementen in dit land denk ik, alle gemeenteraden hebben daarvan afgezien, dat geloof ik best. Maar we zullen ermee moeten omgaan. Het debat is vanaf nu open en ik denk, mijnheer de voorzitter, dat ik het hierbij zal houden.

VOORZITTER.- Dank u wel. Gedeputeerde Caluwé heeft het woord.

De heer CALUWÉ, gedeputeerde.- Voorzitter, ondervoorzitter, collega's, ik ga over de belastingen dadelijk tussenkomen, dus de dingen die over de belasting gezegd zijn, ik denk dat we die seffens wanneer we het over de reglementen hebben, dat we daarop kunnen terugkomen. Dus enkel maar heel in het algemeen over de opmerkingen met betrekking tot de financiën. Collega Valkeniers had het over de relatieve zekerheid. Ik denk wel dat er een zekere zekerheid is qua inkomsten en uitgaven, omdat heel weinig van onze inkomsten en uitgaven conjunctuurgevoelig zijn. Uiteindelijk de opcentiemen op de onroerende voorheffing, dat is op een vaste basis. Een risico is wel, en daarom dat ook die administratie dat meegeeft bij een risicoanalyse, dat als men aan de basis daarvan werkt, als Vlaanderen in de verleiding komt om belastingverminderingen toe te staan op de onroerende voorheffing, ja, dan heeft dat natuurlijk effecten op de opcentiemen. Ik kan me wel voorstellen dat dat verleidelijk is want het is maar een klein effect als men daar verminderingen op toestaat. Het is maar een klein effect voor Vlaanderen zelf, een groot effect voor provincies en gemeenten, dus daar moet inderdaad altijd wel wat vooruitgekeken worden. Maar qua conjunctuur en dus eigenlijk ook qua corona-effect, is dat heel relatief. Onze belastingbasis is relatief zeker en komt maar heel afgeleid, zie je daar effecten in de cijfers van, net zo goed bij de uitgaven. Wat natuurlijk wel het geval is, daarom dat ik een slag om de arm heb genomen bij de voorstelling, dat je altijd eerlijk moet zijn en duidelijk moet aangeven wat mogelijke kritieken kunnen zijn op de dingen die je voorstelt. Is natuurlijk vervelend voor de oppositie want ja, wat moet je dan nog zeggen. Maar goed, ik denk dat we geconfronteerd zijn sinds het late najaar nadat wij onze begroting al hadden opgesteld met de vaststelling dat de inflatie een hogere vlucht zal nemen dan vooropgesteld. Dat wordt voor wat ons globaal financieel evenwicht ingehaald door het feit dat onze belastingen ook geïndexeerd zijn. Maar dat is met een jaar vertraging dus in 2022 gaat daar een uitdaging liggen. Maar ik denk dat we er ook mogen van uitgaan dat er ook nog een positieve rekening onder de kerstboom zal liggen, zodanig dat daar toch wel mogelijkheden zijn om dat in 2022 op te vangen.

Tot daar in het heel algemeen een aantal elementen met betrekking tot de financiën vooraleer dat we aan de belastingen komen.

VOORZITTER.- Dank u wel, gedeputeerde Caluwé. Als er geen tussenkomsten meer zijn, kijk ik eventjes in de zaal en eventjes op de computer. Ik denk het niet. Dan gaan wij een korte pauze

houden van een tiental minuutjes en wij starten terug om vier uur voor het vervolg van deze zitting. Dank u wel.

De vergadering wordt geschorst te 15.51 uur en hernomen te 16.00 uur.

VOORZITTER.- We kunnen verdergaan met onze provincieraad. Zoals afgesproken, elke tussenkomst mag vijf minuten duren en ook het antwoord mag maximum vijf minuten duren per vraag. Mijnheer Schoofs heeft het woord.

De heer SCHOOFS.- Voorzitter, ondervoorzitter, collega's, deputatie. Ik denk dat het een korte tussenkomst is.

Ik was wat verrast op de raadscommissie economie als het ging over de inning van de belastingen en namelijk de niet digitale inning van belastingen voor bedrijven. De belastinginning naar bedrijven in de provincie wordt op papier uitgerold en op mijn vraag kreeg ik te horen dat dat ook zo in de toekomst zou zijn, of men was verrast dat er geen digitale versnelling in zit. Dat is jammer want er zijn heel wat digitale platformen die overheidsdiensten meer en meer aan het benutten zijn naar burgers en in dit geval gaat het om ondernemingen. En er wordt wel gezegd: ja, mensen zijn dat niet gewoon en bedrijven zijn dat niet gewoon. Maar dan denk ik, dat versta ik niet. Want quasi alle ondernemingen wordt vandaag de dag gevraagd hun telewerkverplichting digitaal in te vullen. Dus het kan niet anders. Dan dacht ik, als alle overheden gezamenlijk deze digitale stap nemen, zal de drempel sneller worden genomen, als een van de vele stappen in digitalisering en in klimaatneutraliteit. Ik denk niet dat ik de berekening moet maken van papier en bomen, ik denk dat het evident is. Wij vinden dit voor 2022 een gemiste kans. De vraag is dan ook heel simpel: kan in 2023 worden ingezet op het innen van belastingen aan ondernemingen op een digitale wijze? Al zo is het ook een stap in de opbouw van een klimaatneutrale provincie, concreet een doe-actie en je zal het numero, als ik het goed heb geteld, numero 227 kunnen geven. Maar wat ik eigenlijk jammer vind is, we hebben een uitstekende, op de commissie economie, presentatie gekregen over onze informatica en hoe we daarin investeren. Ik zie daar meer en meer op uit in deze provincie, dat de digitale mogelijkheden veel te weinig worden benut. Pas dan heeft de investering in digitalisering de effecten waar dat we naar streven.

VOORZITTER.- Dank u wel, mijnheer Schoofs. Mijnheer Vandendriessche. Ondertussen vraag ik iedereen om ABM te openen op punt 4/9, om de stemming te starten na al de tussenkomsten. Mijnheer Vandendriessche heeft het woord.

De heer VANDENDRIESSCHE.- Dank u wel, voorzitter, collega's, net zoals bij de vorige budgetbespreking zouden we dus vanuit Groen een amendement willen indienen bij het belastingreglement voor de algemene provinciebelasting APB. Er bestaat namelijk een potentieel onrechtvaardigheid tussen een gezin dat bestaat uit een alleenstaande persoon en gezinnen met twee of meer personen. Elk postadres krijgt eenzelfde forfaitair bedrag aangerekend, los van het feit of er een groot gezin met tweeverdieners woont of een alleenstaande. Dergelijke anomalie zouden we kunnen schrappen via een aangepast bedrag voor alleenstaanden, bijvoorbeeld de helft van het huidige forfaitaire bedrag. Die werkwijze wordt bijvoorbeeld in het belastingreglement van West-Vlaanderen toegepast. De inkomsten van de eigen provinciebelasting vertonen overigens een jaarlijkse toename van 2 procent, zo lezen we in de beleidsrapporten, daar zit natuurlijk voor een stuk de inflatie tussen en indexering. Maar niet alleen dat, die wordt doorgaans op 1 procent berekent jaarlijks en we zitten toch met een toename van 2 procent. Dit zou een financieel uitgangspunt kunnen zijn voor een dergelijke wijziging. Het juridisch argument dat ik gelezen heb in een van de documenten die vorig jaar ook al circuleerde en er nu nog eens aan toegevoegd werden dacht ik, het juridisch argument dat grotere gezinnen niet noodzakelijk meer gebruik maken van de provinciale infrastructuur en daardoor dus niet meer zouden moeten betalen, kan bovendien tegenovergesteld worden gelezen, a contrario, de kans is groot dat een eenpersoonsgezin minder gebruik maakt van de provinciale infrastructuur en daardoor dus in aanmerking komt voor een vermindering.

Datzelfde argument kan je dus ook omgekeerd gebruiken. Vandaar ons amendement bij agendapunt 4.6 waarbij we, het bedrag wordt bepaald op veertig EUR, schrappen en vervangen door, de belasting wordt bepaald op twintig EUR voor de gezinnen die bestaan uit één persoon en op veertig EUR voor de gezinnen die bestaan uit twee of meer personen.

VOORZITTER.- Dank u wel, mijnheer Vandendriessche. Mijnheer Anciaux, voor twee tussenkomsten, heeft het woord.

De heer ANCIAUX.- Mijnheer de voorzitter, collega's, eigenlijk onderschrijven we volledig wat mijnheer Vandendriessche gezegd heeft. Want collega Bakelants heeft vorige jaren ook al gereageerd op de algemene provinciebelasting en zij heeft toen ook gevraagd de hervorming van die belasting te overwegen omwille van de hoge belastingdruk voor eenoudergezinnen en alleenstaanden. We hebben dit jaar geen amendement ingediend maar ik heb het daarstraks al gezegd, collega Vandendriessche heeft dat gedaan, wij gaan dat ondersteunen. We vinden het echt spijtig dat de provincie ook vorig jaar het niet heeft aangepast. Altijd goochelen met te zeggen dat dat moeilijk realiseerbaar is, dat vinden we niet correct. We waren eerst van plan hier echt niet op te reageren, dan heb ik toch maar een vraag ingediend namens onze fractie, omdat we na rijp beraad natuurlijk niet anders konden. We gaan er eigenlijk ook vanuit dat zelfs bij deze deputatie, door te herhalen kan een voortschrijdend inzicht bij het bestuur misschien toch bevorderd worden. We blijven hameren op dezelfde nagel ten dienste van de alleenstaanden. Ik denk dat we hier, zoals iemand daarstraks zei, een mooie groenblauwe gordel gevonden hebben en ik heb zelfs begrepen dat PVDA er zich ging bij aansluiten.

VOORZITTER.- Dan uw tweede tussenkomst.

De heer ANCIAUX.- Ik had ook nog eentje in verband met de provinciale belasting, de bedrijfsbelasting. Ook daar hebben we in het verleden al over tussengekomen omdat we zeker in deze tijden heel wat mensen hebben die een zelfstandige activiteit, een hele kleine zelfstandige activiteit in bijberoep, en die soms helemaal geen bedrijfsruimte hebben. Ook daar vragen we eigenlijk om die hun tarief op nul te zetten, ook dat is heel eenvoudig. We hebben eigenlijk een vergelijkbaar tarief, bijvoorbeeld in de stad Mechelen, een bedrijfsbelasting ook op oppervlakte. Daar hebben we wel berekend, en we hebben die gegevens, dat je die vrijstelling kunt geven aan die mensen. Ik zou daar echt voor pleiten om dat te doen. Mijn vraag was natuurlijk, waarom het provinciebestuur dat eigenlijk weigert? Dat was ook bij het vorige zo, waarom blijf je halsstarrig dat weigeren en mensen in dit geval met een bijberoep die geen bedrijfsoppervlakte hebben, waar we dat van weten, waarom kan je die niet op tarief nul zetten? Dat is mijn tussenkomst. Dank u.

VOORZITTER.- Dank u wel, mijnheer Anciaux. Mevrouw Bakelants heeft het woord.

Mevrouw BAKELANTS.- Goedemiddag collega's, mijn vraag gaat over de hoge kostprijs van de verzending van de aanslagbiljetten voor de algemene provinciebelasting en de inzet op verdere digitalisering via eBox. De portkosten voor de verzending per post van de aanslagbiljetten van de provinciebelasting bedroegen vorig jaar maar liefst 636.225 EUR. Dat is een enorm bedrag wat verminderd zou kunnen worden indien we beter kunnen inzetten op verdere digitalisering via de eBox. Tijdens de bespreking van de belastingreglementen voor 2022 in de raadscommissie van 30 november, vernamen we enig cijfermateriaal hierover. Wat betreft de verzending van de aanslagbiljetten gaat het over zo'n 670.000 aanslagbiljetten die in maart, april worden verzonden, dan tegen juli zijn er zo'n 60.000 kosteloze herinneringen, en dan begin september worden er nog zo eens een 20.000 laatste herinneringen verzonden. Nu sinds dit jaar is de provincie aanslagbiljetten beginnen te verzenden via de eBox. Jullie kennen allemaal de eBox, dat is een beveiligde elektronische brievenbus of een verzamelpunt waarin de burger overheidsdocumenten veilig en digitaal kan ontvangen, bewaren en beheren. Je kan als burger uw persoonlijke eBox activeren via portaal www.myebox.be, en telkens als er een nieuw document beschikbaar is krijgt men een melding op het door u opgegeven e-mailadres. De

provincie kan echter enkel aanslagbiljetten verzenden aan belastingplichtigen die een eBox hebben geactiveerd, dus die met andere woorden toestemming hebben gegeven om overheidsdocumenten digitaal te ontvangen. Dit jaar heeft de provincie zo'n 142.000 aanslagbiljetten kunnen verzenden. Dat is slechts wel zo'n 22 procent van het totale aantal belastingplichtigen. Dit is nog een laag aantal. Wellicht zal dat in volgend jaar iets hoger zijn maar dat kunnen we maar eerst weten op het ogenblik van de verzending van het aanslagbiljet dus in maart, april. Helaas is het concept van de eBox nog onvoldoende bekend bij de burger. Daarom wil ik pleiten of er voor maart, april volgend jaar, of er geen informatiecampagne vanuit de provincie of de federale overheid kan gevoerd worden zodat meer belastingplichtigen hun eBox activeren. Want indien meer belastingplichtigen hun eBox activeren zal de enorm hoge kost van de verzending van zo'n 636.000 EUR verminderen. Ook trouwens de tarieven van Bpost die gaan ook fors stijgen weer volgend jaar. Dus in het kader van duurzaamheid is dat ook een win-win want dan wordt er natuurlijk minder papier verbruikt. Een aantal burgers heeft in het kader van hun vaccinatie wel hun eBox geactiveerd maar ze zijn zich er ook niet zo bewust van het feit dat er ook nog andere overheidsdocumenten binnenkomen. Dus ze houden die box eigenlijk ook niet zo goed in het oog waardoor ze het aanslagbiljet niet zien binnenkomen en dat leidt dus tot een lagere inningsgraad. Dus een goede informatiecampagne is dus echt noodzakelijk.

VOORZITTER.- Dank je wel, mevrouw Bakelants. Mevrouw Talhaoui heeft het woord.

Mevrouw TALHAOUI.- Dank u, voorzitter. Ik had een korte vraag ook in verband met de inning van belastingen en nieuwe betaalmethodes. Corona heeft uiteindelijk een beetje meer gestimuleerd dat we behalve met de bankkaart ook met andere alternatieve betalingswijze onze facturen en rekeningen kunnen vereffenen, zoals de QR-code, PayPal en zelfs via itsme kan je ook heel wat dingen betalen. Digitaal betalen is al een evidentie bij de jongere generatie, en het zal niet lang duren voordat het waarschijnlijk ook de norm wordt zoals we nu allemaal ook aan de bankkaart contactloos zijn gewend geraakt. Nu de provincie zich heeft voorgenomen de digitale weg te versterken voor heel wat activiteiten en werkterreinen stelt zich de vraag of de provincie bijvoorbeeld bij de inning ook van deze belastingen digitale betalingsmethodes aan de burgers kan aanbieden? Ik neem aan dat er ook voor andere diensten die de provincie verleent dezelfde denkoefening kan gemaakt worden. Vandaar mijn vragen: kan de provincie deze betalingswijze op korte tijd aanbieden aan de burgers? Heeft ze misschien al de vraag gekregen van de burgers daaromtrent? Collega Bakelants had het daarnet over het gebruik van de eBox, dat op dit moment een zeer laag percentage burgers gebruikmaakt van de eBox. Moesten we die alternatieve betalingswijze voorstellen, hebt u dan onderzocht of dat de mensen dan ook niet zo graag op die vraag zouden willen ingaan? Bedankt.

VOORZITTER.- Dank je wel. Gedeputeerde Caluwé heeft het woord.

De heer CALUWÉ, gedeputeerde.- Voorzitter, ondervoorzitter, collega's, ik zal misschien beginnen met de laatste vraag, die van collega Talhaoui met betrekking tot de vraag om nieuwe betaalmethoden te gebruiken. Ik moet wel zeggen dat onze mensen zeggen van de administratie dat ze die vraag nog maar heel sporadisch hebben gekregen. Maar dat we toch wel mij gevraagd hebben aan onze dienstverlener of dat in de toekomst zou kunnen worden ingevoerd. Het is in het verleden al eens onderzocht en toen bleek toch wel uit het eerste verkennend onderzoek dat de kostprijs toch wel vrij hoog is, in vergelijking met de vraag daaromtrent. Maar dit is nu opnieuw gesteld omdat we toch wel denken dat daar in de toekomst inderdaad wel meer zou kunnen worden van gebruik gemaakt. Maar we wachten de gunning in het eerste kwartaal van komend jaar af om te zien of we daar dan kunnen op inspelen.

Dan kom ik op de vragen met betrekking tot de eBox. Wat ook vandaag wel volop in het nieuws is. Nogal wat mensen hebben in het kader van de vaccinatie zich eigenlijk een eBox geactiveerd. Wellicht zonder dat men wist dat men daarmee eigenlijk zich ook akkoord verklaart om op die manier allerlei overheidsdocumenten te krijgen, zowel van de federale overheid als van de Vlaamse overheid, als van de provincie, mogelijkerwijs ook van de gemeenten. Wij hebben

trouwens zelf al vastgesteld met het voorbijaande jaar daarop in te spelen. Laat ik eerst nog eens zeggen: ja, dat we uiteraard alleen maar digitaal, we zouden niet liever doen natuurlijk, dat we onze belastingen digitaal opsturen maar dat we dat uiteraard enkel mogen doen wanneer dat de belastingplichtige gezegd heeft dat het daarmee akkoord is. Wij hebben in het verleden de acties gedaan om te zeggen: geef ons uw e-mailadres door. Dan zeggen, en hetgeen we ooit nog in het kader van de Warmste Week: en als je nu uw e-mailadres doorgeeft, dan hetgeen dat ons dat oplevert, dat storten wij door aan de Warmste Week. Hebben we daar wat resultaten van gekregen maar dat was echt een zeer gering aantal mensen dat hun e-mailadres doorgaf. We zijn dan overgeschakeld om ons mee in te schrijven op eBox maar we hebben daar dus inderdaad het voorbijaande jaar vastgesteld dat veel meer niet-betalingen voortkwamen uit de oproepen die verstuurd werden via de eBox dan via datgene dat via de gewone post werd verstuurd. We moesten dus veel meer een rappel sturen naar de adressen die aanvankelijk via eBox was naar verstuurd dan naar de gewone postzendingen. Ik hoop nu, ik denk dat we datgeen dat vandaag blijkt dat dat aanleiding ertoe zal geven van het eBox bij de algemene bevolking veel breder in de aandacht te brengen, zodanig dat mensen dat toch meer gaan gebruiken, daar ook meer naar gaan kijken. Hun mails niet in de spam laten terechtkomen. Zodanig dat dat inderdaad volop kan verder zich ontwikkelen en dat we op die manier inderdaad wel wat middelen aan verzendingen kunnen uitsparen. Laat ons niet vergeten, ik weet het is veel minder, maar digitaal kost ook. We hebben een uitgebreide digitale dienstverlening enerzijds, en anderzijds ook elke mail, die kost een heel klein beetje CO2. Die is niet helemaal gratis.

Kom ik dan bij de bemerkingen en dan collega Schoofs met betrekking tot de eBox voor bedrijven. Zeer terecht maar dus we zijn ondertussen begonnen met de mogelijkheid te geven om digitaal de aangifte te doen. We starten met eBox voor Enterprise om daarop in te schrijven, dus ook daarop rekenen we dat dat nu vertrokken is. En dat ook ten aanzien van de bedrijven, dat daar meer zal van gebruikt worden. Kom ik dan tot de bemerkingen met betrekking tot het belastingreglement. Dit is het herhalen van de discussie die we al twee, drie keren gevoerd hebben, die we eigenlijk al, die al negen jaar gevoerd wordt. Want dus zowel met betrekking tot de belasting ten aanzien van bedrijven, is er altijd wel wat vraag of er niet een of andere categorie daar kan worden van uitgesloten of aan verminderd tarief, en telkenmale zegt onze administratie: pas op, let op het gelijkheidsbeginsel. Belastingreglement ligt onder vuur wanneer dat je niet echt overtuigend kunt aangeven dat je bepaalde categorieën van bedrijven daarbuiten valt, dan loop je het risico dat het globale belastingreglement wordt onderuitgehaald. Dus wij zijn daarin voorzichtig en houden ons dus aan de huidige regel. Ten aanzien van de discussie: gezinnen, alleenstaanden. Ook die discussie is in 2012 gevoerd. Er is toen gekozen om over te stappen naar één betaling per gezin, hoe groot dat het gezin er ook uitziet. Dat heeft op dit moment de mogelijkheid gegeven om de belastingtarieven te verlagen voor gezinnen met meer dan één persoon. Als men dat nu anders voorziet, het zal wat meer kostprijs opleveren qua werkingskost, enerzijds, en anderzijds aanleiding geven tot de lagere belastinginkomsten. Eerst nog even meegeven dat in alle geval, wie echt een laag inkomen heeft, ook als alleenstaande, ja, die geniet van een belastingvrijstelling. Je moet toch een redelijk inkomen hebben, wie een laag arbeidsinkomen heeft, wie een minimum inkomen heeft, sociale zekerheidsuitkering geniet, maar ook wie een laag arbeidsinkomen heeft als alleenstaande, valt er buiten. Men moet al een zeker inkomen hebben, en men valt er sneller buiten als alleenstaande dan wanneer het gaat over twee inkomens. Dan zit men er eigenlijk altijd boven. Dus laat ons zeggen dat die correctie er toch wel in zit. Maar als we nu het voorstel dat nu voorligt zouden stemmen, moet ik toch wel zeggen dat ik blij ben dat ik wordt opgevolgd door collega De Haes en niet door collega Vandendriessche. Vermits dat collega Vandendriessche denkt dat dan dat verlies aan inkomsten, dat dat gaat kunnen worden gedekt met de 2 procent die er telkenmale in de raming wordt aan toegevoegd. Ja, dat is dus, collega Vandendriessche, dat is 500.000 EUR. Die gaan we trouwens nodig hebben integraal voor de indexering van de lonen, terwijl de kostprijs van het amendement 4.690.000 EUR zal zijn. Ja, men moet daar wel zeggen wat men niet meer gaat doen of welk tarief aan belastingen er wel zal stijgen om dat gemis aan inkomsten tegemoet te komen. Tot daar wat bemerkingen met betrekking tot de tussenkomsten omtrent de belastingen.

VOORZITTER.- Dank u wel, gedeputeerde Caluwé. Dan kijk ik eventjes rond in de zaal. Mijnheer Valkeniers heeft het woord.

De heer VALKENIERS.- Dank u. Gezinnen bestaande uit één persoon, collega's van Groen, ik moet zeggen dat ik eerlijk gezegd, dat wij eerlijk gezegd sympathie hebben voor jullie amendement, los van de vraag: hoe gaan we dat compenseren? Maar we gaan ons toch onthouden. Maak daarvan gezinnen die bestaan uit één persoon of uit één verdiener. Dat kost nog meer geld aan de provincie maar het lijkt me logischer. Het zijn heus niet alleen de alleenstaanden waar er maar één verdiener is, en dat niet altijd uit luxe of uit keuze.

VOORZITTER.- Ik kijk eventjes in de zaal of er nog tussenkomsten zijn, ook op het scherm? Geen tussenkomsten meer. Mevrouw Talhaoui heeft het woord.

Mevrouw TALHAOUI.- Ik wou gewoon zeggen dat wij het amendement van Diederik Vandendriessche wel gaan ondersteunen zoals we vorig jaar met collega Bakelants het amendement hebben opgesteld in verband met een vermindering voor alleenstaanden.

VOORZITTER.- Dank u wel. Dan zijn we ineens heel waarschijnlijk aan punt 4/9, het amendement van de heer Vandendriessche. Moet u nog een toestemming geven? Het is eigenlijk een amendement van Groen denk ik maar mijnheer Vandendriessche heeft het ingediend. Mijnheer Vandendriessche.

De heer VANDENDRIESSCHE.- Het is toegelicht dus we kunnen inderdaad tot de stemming overgaan denk ik.

VOORZITTER.- Voor degene die het amendement goedkeurt, stemt ja, de anderen nee of onthouding.

De stemming kan starten.

Heeft iedereen zijn stem uitgebracht? Einde van de stemming.

35 leden hebben deelgenomen aan de stemming;

10 leden hebben ja gestemd;

20 leden hebben nee gestemd;

5 leden hebben zich onthouden.

Afgekeurd met 10 stemmen ja, 20 stemmen nee en bij 5 onthoudingen.

(Er werd nog een extra ja-stem genoteerd.)

Nr. 4/6 van de agenda

Algemene provinciebelasting. Reglement 2022. Goedkeuring.

Verslag van de deputatie

1. Bevoegdheid

De artikelen 41, 162 en 170 van de gecoördineerde grondwet van 17 februari 1994 en de artikelen 42, 43 §2, 15°, 144 en 180 van het provinciedecreet van 9 december 2005.

Artikel 16 van de gewone wet van 9 augustus 1980, houdende de hervorming van de instellingen, gewijzigd bij de wet van 9 juli 1982.

2. Juridische context

De wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters, de identiteitskaarten, de vreemdelingenkaarten en de verblijfdocumenten.

Het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister.

Het decreet van 30 mei 2008 betreffende de vestiging, de invordering en de geschillenprocedure van provincie- en gemeentebelastingen.

3. Feitelijke context en verantwoording

SDG 16. Vrede, veiligheid en sterke publieke diensten

SDG-subdoelstelling 16.3. De rechtsregels bevorderen op nationaal en internationaal niveau en gelijke toegang tot het rechtssysteem voor iedereen garanderen.

SDG 10. Ongelijkheid verminderen

SDG-subdoelstelling 10.4. Beleid voeren dat geleidelijk tot een grotere gelijkheid leidt, in het bijzonder inzake fiscaliteit, lonen en sociale bescherming.

SDG 13. Klimaatactie

SDG-subdoelstelling 13.2. Maatregelen inzake klimaatverandering integreren in nationale beleidslijnen, strategieën en planning.

Voor het behoud van het evenwicht van het provinciaal budget wordt voor 2022 een algemene provinciebelasting ingevoerd.

Een belasting is budgettair noodzakelijk met als doel de uitgaven van de provincie in het algemeen te dekken, zowel de verplichte als de facultatieve.

De belasting is eenvoudig te controleren en de heffing van de belasting kan op een efficiënte wijze geschieden met een hoge rentabiliteit gelet op de geringe administratieve kosten verbonden aan de vestiging en de invordering.

De belasting beoogt een bijdrage van burgers in de algemene bestuurlijke uitgaven van de provincie gelet op het feit dat burgers op democratische wijze kunnen gebruik maken van de provinciale dienstverlening en infrastructuur.

Het weerhouden van diverse categorieën zou de efficiëntie en effectiviteit van de vestiging van de belasting nadelig beïnvloeden, gelet op de noodzaak van controle en opvolging.

De belasting is van die aard dat zij binnen de draagkracht ligt van elke belastingplichtige.

Het belastingtarief wordt jaarlijks aangepast aan de indexevolutie. Het tarief voor 2022 bedraagt 40 EUR, de voorgaande jaren bedroeg het tarief 40 EUR (2021), 39 EUR (2020), 38 EUR (2019), 38 EUR (2018), 37 EUR (2017), 36 EUR (2016), 36 EUR (2015), etc.

Een algemene en evenwichtige spreiding van de belastingdruk wordt nagestreefd waarbij extra aandacht wordt geschonken aan de zwakste categorieën in de maatschappij.

Een belastingvrijstelling voor de gezinnen die genieten van verhoogde verzekeringstegemoetkoming in de gezondheidszorg alsook voor de gezinnen die genieten van het recht op maatschappelijke integratie, wordt verantwoord door het feit dat deze reeds een tegemoetkoming genieten op basis van een onderzoek dat werd uitgevoerd door de daartoe wettelijk bevoegde instanties.

Het is eveneens verantwoord om een belastingvrijstelling in te voeren voor de gezinnen die, als gevolg van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende de bevolkingsregisters, op 1 januari van het aanslagjaar, enkel een verplicht referentieadres zonder feitelijke vestiging op het provinciaal grondgebied hebben en daardoor praktisch geen gebruik kunnen maken van de provinciale dienstverlening.

4. Procedurele vormvereisten

De deputatie keurde dit verslag goed in zitting van 10 november 2021.

BESLUIT:

Artikel 1:

Voor het aanslagjaar 2022 wordt door de provincie Antwerpen een algemene provinciebelasting geheven.

De belasting wordt gevorderd van elk gezin dat op het grondgebied van de provincie Antwerpen een hoofdverblijf ter beschikking heeft op 1 januari 2022.

Artikel 2:

Als "gezin" wordt beschouwd voor de toepassing van onderhavige belasting: hetzij een persoon die alleen leeft, hetzij twee of meer personen die, al dan niet verwant, gewoonlijk in één en dezelfde woning of woongegelegenheid verblijven en er samenwonen.

De belasting wordt gevestigd op naam van de referentiepersoon van het gezin.

Artikel 3:

Het bedrag wordt bepaald op 40 EUR. De belasting is ondeelbaar verschuldigd voor het aanslagjaar. De toestand op 1 januari van het aanslagjaar is bepalend voor de belastingplicht.

De inschrijving in het bevolkingsbestand van de gemeente waar het gezin staat ingeschreven, bepaalt de toestand op 1 januari van het aanslagjaar van de hoofdverblijfplaats, de referentiepersoon en de samenstelling van het gezin.

Een wijziging van de hoofdverblijfplaats, de referentiepersoon en/of de samenstelling van het gezin in de loop van het aanslagjaar, heeft geen invloed op de belastingplicht en geeft geen aanleiding tot enige belastingvermindering of teruggave.

Artikel 4:

Het gezin geniet een belastingvrijstelling als het gezin het bewijs levert dat de referentiepersoon van het gezin op 1 januari van het aanslagjaar:

1° hetzij geniet van het recht op verhoogde verzekeringstegemoetkoming op basis van de gecoördineerde wet van 14 juli 1994 betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen;

2° hetzij enkel een referentieadres op het provinciegrondgebied heeft op basis van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister;

3° hetzij geniet van het recht op maatschappelijke integratie op basis van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie.

De belastingvrijstelling wordt slechts verleend, voor zover daartoe een schriftelijke aanvraag toekomt bij de dienst fiscaliteit van de provincie Antwerpen, op het adres Koningin Elisabethlei 22, B-2018 Antwerpen of per e-mail op het e-mailadres belastingen@provincieantwerpen.be en dit, op straffe van verval, binnen de drie maanden, te rekenen vanaf de derde werkdag volgend op de datum van verzending van het aanslagbiljet of vanaf de kennisgeving van de aanslag.

Op het moment dat een aanvraag tot vrijstelling wordt ingediend, moet bij deze aanvraag een attest vanwege het ziekenfonds, een attest vanwege de stad/

gemeente of een attest vanwege het OCMW op naam van de referentiepersoon worden gevoegd.

Dit attest moet bewijzen dat het recht op verhoogde verzekeringstegemoetkoming respectievelijk het hebben van enkel een referentieadres binnen de provincie dan wel het recht op maatschappelijke integratie gold op 1 januari van het aanslagjaar. Een aanvraag tot vrijstelling mag gebeuren door (een kopie van) het ontvangen aanslagbiljet samen met een dergelijk attest terug in te dienen bij de dienst fiscaliteit van de provincie Antwerpen.

Artikel 5:

De aanslagbiljetten worden onder gesloten omslag aan de belastingschuldigen verzonden.

Wanneer de persoon op wiens naam de aanslag inzake algemene provinciebelasting wordt gevestigd, echter instemde met de elektronische uitwisseling door het activeren van de eBox van de Federale Overheid (ingesteld door de wet van 27 februari 2019 inzake de elektronische uitwisseling van berichten via de eBox), wordt elk aanslagbiljet inzake de algemene provinciebelasting elektronisch aan deze persoon aangeboden. Een aanslagbiljet inzake de algemene provinciebelasting wordt op geen enkele andere wijze elektronisch aangeboden dan via de eBox.

De aanbieding van een aanslagbiljet via de eBox geldt als rechtsgeldige kennisgeving van dit aanslagbiljet en brengt dezelfde rechtsgevolgen tot stand als de verzending ervan in gesloten omslag.

De elektronische aanbieding van elk aanslagbiljet inzake de algemene provinciebelasting wordt beëindigd wanneer de in het tweede lid vermelde persoon (i) overlijdt, of (ii) de instemming met de elektronische uitwisseling via de eBox intrekt door het deactiveren van de eBox. Vanaf de beëindiging wordt een eerstvolgend aanslagbiljet in gesloten omslag toegezonden.

Artikel 6:

Een bezwaar moet schriftelijk worden ingediend bij de deputatie van de provincie Antwerpen, Belastingbezwaren, Koningin Elisabethlei 22, B-2018 Antwerpen, ondertekend en gemotiveerd zijn.

De termijn om op straffe van verval een bezwaarschrift in te dienen, bedraagt drie maanden te rekenen vanaf de derde werkdag volgend op de datum van verzending van het aanslagbiljet of vanaf de kennisgeving van de aanslag.

Een bezwaar mag ook worden ingediend per e-mail. Het bezwaarschrift dient op het e-mailadres belastingen@provincieantwerpen.be toe te komen, binnen de termijn in het tweede lid bepaald.

Als de belastingschuldige of zijn vertegenwoordiger het vraagt in het bezwaarschrift, wordt de belastingschuldige of zijn vertegenwoordiger uitgenodigd op een hoorzitting.

De gegevens van elk bezwaar die door het provinciebestuur fotografisch, optisch, elektronisch of volgens elke andere informatica- of telegeleidingstechniek worden geregistreerd, bewaard of weergegeven, evenals hun weergave op een leesbare drager, hebben bewijskracht voor de toepassing van de belasting.

VOORZITTER.- Geen vragen?

De stemming kan starten.

Heeft iedereen zijn stem uitgebracht? Einde van de stemming.

35 leden hebben deelgenomen aan de stemming;

20 leden hebben ja gestemd;

8 leden hebben nee gestemd;

7 leden hebben zich onthouden.

Goedgekeurd met 20 stemmen ja, 8 stemmen nee en bij 7 onthoudingen.

Nr. 4/7 van de agenda

Provinciale opcentiemen op de onroerende voorheffing. Reglement 2022.

Goedkeuring.

Verslag van de deputatie

1. Bevoegdheid

De artikelen 41, 162 en 170 van de gecoördineerde grondwet van 17 februari 1994 en de artikelen 42, 43 §2, 15°, 144 en 180 van het provinciedecreet van 9 december 2005.

Artikel 16 van de gewone wet van 9 augustus 1980, houdende de hervorming van de instellingen, gewijzigd bij de wet van 9 juli 1982.

Artikel 464/1,1° van het wetboek van de inkomstenbelastingen 1992.

Het decreet van 18 november 2016 houdende de vernieuwde taakstelling en gewijzigde financiering van de provincies.

Artikel 2.1.4.0.2 §1 en §3 van het decreet van 13 december 2003 houdende de Vlaamse Codex Fiscaliteit.

2. Feitelijke context en verantwoording

SDG 16. Vrede, veiligheid en sterke publieke diensten

SDG-subdoelstelling 16.3. De rechtsregels bevorderen op nationaal en internationaal niveau en gelijke toegang tot het rechtssysteem voor iedereen garanderen

SDG 10. Ongelijkheid verminderen

SDG-subdoelstelling 10.4. Beleid voeren dat geleidelijk tot een grotere gelijkheid leidt, in het bijzonder inzake fiscaliteit, lonen en sociale bescherming

Op 31 december 2021 verstrijkt de heffingsduur van de provinciale belastingverordening inzake opcentiemen op de onroerende voorheffing, hernieuwd bij raadsbesluit van 4 december 2020.

Om het evenwicht van het provinciaal budget te handhaven is een hernieuwing van het belastingreglement noodzakelijk.

Het aantal opcentiemen op de onroerende voorheffing blijft ongewijzigd en in overeenstemming met het decreet van 18 november 2016 houdende de vernieuwde taakstelling en gewijzigde financiering van de provincies.

3. Procedurele vormvereisten

De deputatie keurde dit verslag goed in zitting van 10 november 2021.

BESLUIT:

Enig artikel:

Met ingang van 1 januari 2022 worden voor een termijn van één jaar, eindigend op 31 december 2022, ten behoeve van de provincie Antwerpen, honderd vijfenveertig komma drieëndertig (145,33) opcentiemen op de onroerende voorheffing geheven.

VOORZITTER.- Geen vragen?

De stemming kan starten.

Heeft iedereen zijn stem uitgebracht? Einde van de stemming.

35 leden hebben deelgenomen aan de stemming;

24 leden hebben ja gestemd;

3 leden hebben nee gestemd;

8 leden hebben zich onthouden.

Goedgekeurd met 24 stemmen ja, 3 stemmen nee en bij 8 onthoudingen.

Nr. 4/8 van de agenda

Provinciebelasting op de bedrijven. Reglement 2022. Goedkeuring.

Verslag van de deputatie

1. Bevoegdheid

Artikelen 41, 162 en 170 van de gecoördineerde grondwet van 17 februari 1994 en de artikelen 42, 43 §2, 15°, 144 en 180 van het provinciedecreet van 9 december 2005;

Artikel 16 van de gewone wet van 9 augustus 1980, houdende de hervorming van de instellingen, gewijzigd bij de wet van 9 juli 1982.

2. Juridische context

Het decreet van 30 mei 2008 betreffende de vestiging, de invordering en de geschillenprocedure van provincie- en gemeentebelastingen.

3. Feitelijke context en verantwoording

SDG 16. Vrede, veiligheid en sterke publieke diensten

SDG-subdoelstelling 16.3. De rechtsregels bevorderen op nationaal en internationaal niveau en gelijke toegang tot het rechtssysteem voor iedereen garanderen

SDG 10. Ongelijkheid verminderen

SDG-subdoelstelling 10.4. Beleid voeren dat geleidelijk tot een grotere gelijkheid leidt, in het bijzonder inzake fiscaliteit, lonen en sociale bescherming

SDG 13. Klimaatactie

SDG-subdoelstelling 13.2. Maatregelen inzake klimaatverandering integreren in nationale beleidslijnen, strategieën en planning.

A) GELIJKHEIDSBEGINSEL EN FISCALE AUTONOMIE

De provincies hebben, krachtens artikel 170, §4 van de Grondwet, fiscale autonomie. De provincies kunnen in beginsel vrij kiezen waarop zij belastingen wensen te vestigen. Dit betekent dat de provincies de beleidsvrijheid hebben om bepaalde zaken of handelingen aan belasting te onderwerpen en andere zaken of handelingen niet te belasten. Deze beleidsvrijheid wordt enkel beperkt door wettelijke en grondwettelijke regels waaraan de provincies zich dienen te houden.

Artikel 172 van de grondwet bepaalt dat inzake belastingen geen voorrechten kunnen worden ingevoerd.

"Inzake belastingen kunnen geen voorrechten worden ingevoegd. Geen vrijstelling of vermindering van belasting kan worden ingevoegd dan door een wet"

Artikel 172 van de grondwet is een loutere bevestiging van het gemeenrechtelijke gelijkheidsbeginsel in fiscale aangelegenheden. Het belastingreglement moet geen feitelijke fiscale gelijkheid teweegbrengen tussen burgers, maar moet op alle burgers die zich in een gelijke situatie bevinden, gelijk worden toegepast.

Artikel 172 van de grondwet verbiedt niet om specifieke belastingen in te voeren, welke slechts bepaalde personen i.v.m. hun activiteiten treffen, mits alle personen die zich in gelijke omstandigheden bevinden, gelijk worden aangeslagen. De grondwettelijke regels inzake de gelijkheid van de Belgen en de niet-discriminatie inzake fiscaliteit, verhinderen niet dat een verschillende financiële behandeling wordt ingesteld ten aanzien van bepaalde categorieën van personen, voor zover daarvoor een objectieve en redelijke verantwoording bestaat. Het al of niet aanwezig zijn van de redelijke verantwoording dient getoetst te worden aan het doel en de gevolgen van de ingestelde belasting en aan de redelijkheid van de verhouding tussen de aangewende middelen en het beoogde doel.

Het volstaat m.a.w. om te kunnen beslissen of het maken van categorieën objectief en redelijk is, dat in redelijkheid blijkt dat er een objectieve verantwoording bestaat of kan bestaan voor die categorieën. Wanneer een norm die een belasting invoert, belastingplichtigen beoogt met verschillende toestanden, moet hij die verscheidenheid noodzakelijkerwijze opvangen in vereenvoudigde categorieën en vereisen de voornoemde regels niet dat de norm de belasting aanpast naargelang van de eigenheid van elk geval.¹

Het bestuur kan wel degelijk binnen haar beleid een bepaalde differentiatie maken zolang deze voldoende verantwoord en niet willekeurig is. Het gelijkheidsbeginsel heeft niet tot gevolg dat iedere belastingplichtige die een bepaalde belasting als onrechtvaardig ervaart deze zou kunnen aanvechten. Dit zou de beleidsvrijheid van het bestuur immers totaal uithollen.

¹ Cass. 27 juni 2014, AR. F.13.0092.F, *RFRL* 2015, afl. 1, 50; Cass. 13 februari 2014, AR. F.13.0073.N, www.cass.be; Cass. 6 mei 1999, AR F.98.0088.F, (Gemeente Rendeux / Deschuyter) Arr.Cass. 1999, 622; Bull. 1999, 641; FJF 2001, 275 en <http://www.monkey.be> (1 september 2008); <http://www.cass.be> (18 oktober 2001); LRB 1999 (samenvatting), afl. 4, 207

Er dient opgemerkt te worden dat de rechterlijke macht zich niet mag uitspreken over de opportuniteit van de belastingreglementen, daar de fiscale wetgeving van openbare orde is.²

De toepassing van het gelijkheidsbeginsel kan bovendien slechts marginaal getoetst worden in het fiscaal recht. Het betreft een kennelijk overdreven last, een kennelijk onredelijk onderscheid en een kennelijke onevenredigheid tussen de aangewende middelen en het beoogde doel die kunnen worden gesanctioneerd.³

B) RECHTSPRAAK

1. Agrarische bedrijven

Het Hof van Cassatie en andere hoven en rechtbanken hebben reeds bij herhaling een oordeel kunnen vellen m.b.t. de differentiatie aangaande agrarische bedrijven t.a.v. provinciale of gemeentelijke vestigingsbelastingen.

In een arrest van 24.12.2013 stelde het hof van beroep te Gent :

"In redelijkheid moet worden onderzocht of een objectieve verantwoording voor het verlaagde tarief voor agrarische bedrijven bestaat. Er is schending van het gelijkheidsbeginsel wanneer is komen vast te staan dat de aangewende middelen niet in verhouding staan met het beoogde doel. Het onderscheid enerzijds tussen agrarische bedrijven die aan een ander tarief zijn onderworpen en anderzijds andere zelfstandigen en vennootschappen wordt verantwoord door het verschil in financiële draagkracht en de noodzaak om over grote oppervlakten te beschikken om economisch rendabel te zijn. In alle redelijkheid dient aangenomen dat de appellante als logistiek bedrijf een hoger rendement heeft dan een landbouwbedrijf. Anderzijds houdt de appellante zich niet bezig met de exploitatie van gronden zodat teneinde een evenwicht te bekomen het tarief bij landbouwbedrijven lager is."

(Gent, 24 december 2013, LRB 2014, afd. 1, 80, Katoennatie / Provincie Oost-Vlaanderen)

In een arrest van het Hof van Cassatie van 16.6.2016 verwierp het Hof een voorziening (ingesteld door de belastingplichtige Katoennatie) tegen een arrest (niet-gepubliceerd) van het Hof van Beroep te Gent van 17.6.2014, waarbij het Hof te Gent de redelijke verantwoording van de differentiatie had verworpen.

Tegen dit arrest werd door belastingplichtige een cassatievoorziening ingesteld. Het Hof van Cassatie verwierp met arrest van 16.6.2016 de cassatiemiddelen en stelde o.m. :

"6. De appelrechters oordelen dat :

- *het onderscheid tussen enerzijds agrarische bedrijven die aan een ander tarief zijn onderworpen en anderzijds andere zelfstandigen en vennootschappen wordt verantwoord door het verschil in financiële draagkracht en de noodzaak om over grote oppervlakten te beschikken om economisch rendabel te zijn ;*

² Cass 29 oktober 1968, Rev. Fisc., 1969, 520

³ Cass 5 oktober 1990, AR F 1818 N, www.cass.be;
Cass 15 januari 2004, AR F.02.0006.N, www.cass.be

- *in alle redelijkheid dient te worden aangenomen dat vennootschappen zoals de eiseres een hoger rendement hebben dan een landbouwbedrijf;*
- *deze motivering voor het onderscheid, in het licht van de doelstelling van de belasting, waarover in de preambule van het belastingreglement onder andere staat dat gestreefd wordt naar een algemene en evenwichtige spreiding van de belastingdruk over de belastingplichtigen, danig besloten ligt in de kenmerken van de gunstiger behandelde categorieën dat daarover geen informatie moest zijn opgenomen in het belastingreglement of in het wetgevend dossier.*

Door aldus te oordelen dat het verschil in behandeling tussen de categorieën belastingplichtigen in het licht van de in de preambule van de belastingverordening uitgedrukte doelstelling van de belasting redelijk verantwoord is, verantwoord de appelrechters hun beslissing naar recht."

(Cass., 16 juni 2016, www.cass.be, Katoennatie / Provincie Oost-Vlaanderen)

Het Hof van Cassatie verbrak in een arrest van 3.9.2015 een arrest van het hof van beroep te Gent van 25.9.2012 (Provincie Oost-Vlaanderen / Belgacom) met de volgende overweging :

"De rechter kan een belastingverordening die in een verminderd tarief voorziet voor een bepaalde categorie van belastingplichtigen niet buiten toepassing laten omdat de overheid niet aantoont dat de verantwoording van de categorie van het verminderd tarief niet zou kunnen van toepassing zijn op een andere categorie van belastingplichtigen die onderworpen is aan het standaardtarief, maar moet onderzoeken of de belastingplichtige, die de strijdigheid van de tariefstructuur met het gelijkheidsbeginsel aanvoert, in concreto wordt gediscrimineerd door de toepassing van het standaardtarief omdat hij deel uitmaakt van een categorie die op gelijke gronden de toepassing van het verminderd tarief kan eisen."

Het hof van beroep te Gent had met zijn arrest van 25.9.2012 een schending van het gelijkheidsbeginsel weerhouden, omdat de Provincie niet aantoonde dat enkel agrarische bedrijven nood hadden aan een grotere oppervlakte om rendabel te zijn, zodat het, aldus het hof, kon worden aanvaard dat er geen objectieve en redelijke verantwoording bestond om enkel agrarische bedrijven een verminderd tarief te laten genieten. Het hof stelde :

"Met reden laat de geïntimeerde kennen dat het onderscheid tussen agrarische bedrijven en alle andere bedrijven niet in redelijkheid gerechtvaardigd wordt. Immers er zijn tal van andere bedrijven die nood hebben aan grotere oppervlakten en die nochtans niet kunnen genieten van de fiscale gunstmaatregel zoals voorzien voor agrarische bedrijven. De geïntimeerde toont op manifeste wijze aan dat de grondwettelijke principes van gelijkheid en niet discriminatie werden geschonden."

(Gent, 25.9.2012, LRB, 2012, afd. 4, 51)

Deze zienswijze van het Gentse hof werd door het Hof van Cassatie NIET bijgetreden.

Het belasten van landbouwexploitatie op dezelfde wijze als de overige bedrijven zou kunnen leiden tot een niet meer te rechtvaardigen distorsies in de fiscale lasten ten nadele van landbouwbedrijven. Tot die slotsom kwam het Hof van Beroep te Gent in haar arrest van 2.10.2018.

(zie Gent, 2.10.2018, LRB, 2018, afl. 4, 35 – aanleggende partij was een partij die zonnepanelen had geplaatst – energieverwerking uit hernieuwbare bronnen)

Zeer recent oordeelde het Hof van Beroep te Gent m.b.t. het provinciaal belastingreglement Oost-Vlaanderen met arrest van 02.06.2020, aangaande de aangevoerde onwettigheid m.b.t. de verschillende behandeling van de categorie agrarische bedrijven t.a.v. de categorie fotovoltaïsche bedrijven, o.m. het volgende:

“In de overwegingen in de preambule van het provincieraadsbesluit staat (onder andere) :

Het is budgettair noodzakelijk een belasting te heffen die toelaat de uitgaven van de provincie in het algemeen te financieren (de verplichte en de facultatieve uitgaven).

...

Een algemene en evenwichtige spreiding van de belastingdruk wordt nagestreefd over meer dan zeshonderdduizend belastingplichtigen.

...

De belastbare grondslag moet eenvoudig meetbaar en controleerbaar zijn en bestaat derhalve uit de totale gebouwde en/of ongebouwde oppervlakte van het goed waarop de woning (gezinnen) of de vestiging (bedrijven) zich bevindt en die door de belastingplichtige wordt gebruikt of tot gebruik wordt voorbehouden.

Het oppervlaktecriterium met een daaraan gekoppelde gedifferentieerde tariefstructuur laat op adequate wijze toe om bij benadering en in overeenstemming met het beginsel van de verdelende rechtvaardigheid, de belasting vast te stellen.

Het oppervlaktecriterium wordt als berekeningsbasis redelijk en objectief beschouwd ten einde de algemene provinciebelasting te berekenen.

De belasting beoogt belastingplichtigen met verschillende toestanden en die verscheidenheid noodzakelijkerwijs moet opgevangen worden in vereenvoudigde categorieën. De normen van een belasting kunnen niet worden aangepast naargelang de eigenheid van elk individueel geval. Er kan niet voor alle mogelijke soorten gezinnen en bedrijven (elk met hun eigen en meest uiteenlopende kenmerken) worden voorzien in een specifieke belastingregeling.

Verschillen in financiële draagkracht en/of economische rentabiliteit maken redelijk verantwoorde differentiatiecriteria uit voor de toepassing van het belastingreglement en het verschil in tarifiering.

...

Categorieën van bedrijven die door hun aard de grond (bodem) als natuurlijk productiemiddel of voor specifieke openlucht recreatieve beroeps- en bedrijfsdoeleinden aanwenden en die in vergelijking met andere categorieën een lager rendement per vierkante meter oppervlakte hebben, hebben een uitzonderlijke nood aan grotere oppervlakten om een economisch leefbare (rendabele) exploitatie te kunnen realiseren. De tariefstructuur komt tegemoet aan de doelstelling van een evenwichtige spreiding in functie van de financiële draagkracht daar voor deze categorieën van belastingplichtigen aangepaste

tarieven te voorzien, die in overeenstemming kunnen worden beschouwd met hun financiële draagkracht.

...

Het is verder manifest dat het rendement van landbouwgronden per oppervlakte-eenheid normaal aanzienlijk lager ligt dan dergelijk rendement voor andere bedrijven, en dat landbouwbedrijven dienen te beschikken over grote oppervlakten. Het belasten van de landbouwexploitaties op dezelfde wijze als de overige bedrijven zou in dit kader leiden tot niet meer te rechtvaardigen distorsies in de fiscale lasten ten nadele van de landbouwbedrijven. Nogmaals moet gewezen worden op de noodzaak tot vereenvoudiging, wat het niet mogelijk maakt voor elk bedrijf concreet na te gaan wat de concrete noden zijn (wat nochtans de invalshoek is van de appellante), bvb. qua oppervlakte en in een daaraan aangepaste tarifiering te voorzien. Wat de specifieke groep van landbouwbedrijven betreft, kan wel op eenvoudige wijze in een differentiatie worden voorzien ten opzichte van andere bedrijven, nu het beperkt rendement per oppervlakte-eenheid en de nood aan grote oppervlakten een normaal en algemeen gekend kenmerk is van deze groep bedrijven in vergelijking met andere bedrijven (zie ook verder nog).

...

De appellante kan ook niet gevolgd worden in haar stelling dat de financiële draagkracht van een belastingplichtige geen verantwoord criterium is van differentiatie qua omvang van de belasting. Dergelijke financiële draagkracht als criterium nemen is juist wel een verantwoord differentiatiecriterium en wordt algemeen in een geciviliseerde maatschappij beschouwd als rechtvaardig en moreel verantwoord.

...

Zoals de geïntimeerde terecht aanvoert, moet de appellante hoe dan ook aantonen dat ze door het betreffende belastingreglement gediscrimineerd wordt, in het bijzonder dat zij deel zou uitmaken van een categorie die op gelijke gronden de toepassing van het verminderd tarief zou kunnen eisen (vgl. Cass. 3 september 2015, TFR 2016, nr. 494, 92, noot M. DE JONCKHEERE). Zoals vermeld, zijn de gronden of redenen waarom werd voorzien in een verminderd tarief voor agrarische- en openluchtrecreatieve bedrijven de volgende :

- agrarische bedrijven en openluchtrecreatieve bedrijven hebben, gelet op de eigenheid van hun activiteit, een uitzonderlijke nood aan grotere oppervlakten om een economisch leefbare (rendabele) exploitatie te kunnen realiseren ;

- agrarische bedrijven en openluchtrecreatieve bedrijven hebben, in vergelijking tot andere categorieën van bedrijven, ook een lager rendement per vierkante meter.

Opdat appellante zich op een schending van het gelijkheidsbeginsel zou kunnen beroepen, moet zij dus aantonen dat : (i) ook zij een uitzonderlijke nood heeft aan grotere oppervlakten om een economisch leefbare (rendabele) exploitatie te kunnen uitbaten, en (ii) dat ook zij, net zoals agrarische en openluchtrecreatieve bedrijven, een lager rendement heeft per vierkante meter oppervlakte.

De appellante toont evenwel niet aan dat zij behoort tot een categorie die op deze gronden de toepassing van het verlaagd tarief zou kunnen eisen."

(Gent, 2 juni 2020, inzake Solux Invest CVBA / Provincie Oost-Vlaanderen, onuitgegeven)

Ook het Hof van Beroep te Antwerpen oordeelde recentelijk ook op een vergelijkbare wijze:

"Het onderscheid dat gemaakt wordt voor landbouwbedrijven en tuinbedrijven in tarifiering schend het gelijkheidsbeginsel niet omwille van de specifieke situatie waarin de sector zich bevind. De speciale regeling voor land- en tuinbouwondernemingen is objectief te verantwoorden gelet op het feit dat land- en tuinbouwondernemingen in het algemeen een grotere oppervlakte voor hun exploitatie nodig hebben. Deze sectoren bevinden zich hierdoor in een specifieke situatie. Vandaar dat deze bedrijven, om een algemeen en evenwichtige spreiding van de belastingdruk te bekomen, in functie van draagkracht, aan een lagere tariefstructuur worden onderworpen. Bijgevolg is dit onderscheid eveneens op een objectieve en redelijke wijze verantwoord in functie van het doel zodat het belastingreglement in aangaande evenmin in strijd is met de artikelen 10 en 11 grondwet"

...

In de aanhef van het belastingreglement wordt uitdrukkelijk verwezen naar: "Overwegende dat dit belastingreglement tot doel heeft het fiscaal beleid te vereenvoudigen en te rationaliseren om een algemeen en redelijke spreiding van de belastingdruk over gezinnen en bedrijven tot stand te brengen;

Overwegend dat gestreefd wordt naar een belasting waarbij de administratieve verplichtingen, inzonderheid wat betreft de belasting op de bedrijfsoppervlakten, door het absolute minimum wordt beperkt met vanzelfsprekend in achtneming van de vigerende wetgeving en waarbij de klantgerichte dossierbehandeling, gekoppeld aan de gelijke behandeling van alle belastingplichtige als speciaal aandachtspunt geldt; Overwegend dat geopteerd wordt voor een algemene grondslag waarbij gezinnen en bedrijven hun bijdrage ten behoeve van de gemeentelijke financiën leveren op basis van de beschikbare woon- en bedrijfsruimten op het grondgebied van de gemeente; Overwegend dat voor alle bedrijven actief in de gemeente de aangewende noch voorbehouden kadastrale percelen worden aangerekend; Overwegende dat de tarieven voor de land- en tuinbouw werden vastgesteld in functie van de specificiteit van de sector;

Gelet op de financiële toestand van de gemeente"

(Antwerpen, 27 april 2021, inzake Waterfront Schelle NV / Gemeente Schelle, onuitgegeven)

Het Hof van Beroep te Gent oordeelde in haar arrest van 12.01.2021 eveneens als volgt:

"Het is op grond van de verantwoording van het belastingreglement in redelijkheid en objectief verantwoord dat de belastingbijdrage van de belastingplichtigen met het oog op het financieren van de uitgaven van de provincie wordt berekend op basis van de oppervlakte, hetgeen een objectief criterium is. Het

oppervlaktecriterium is ook een pertinent criterium, aangezien middels het oppervlaktecriterium rekening wordt gehouden met de financiële draagkracht en/of economische rentabiliteit, en op die wijze van de financiële mogelijkheden van de belastingplichtigen.

...

Het feit dat in het belastingreglement voorzien is dat ook de tot gebruik voorbehouden oppervlakte in aanmerking wordt genomen voor de belastbare basis, houdt in dat aldus ook rekening gehouden wordt met de financiële draagkracht, waarvan de oppervlakte een in redelijkheid aanvaardbare indicatie is.

...

De rechtstreekse evenredigheid van de omzet met de beschikbare oppervlakte waarop de belastingplichtige zich beroept, geldt ook voor veel andere bedrijven. De aangepaste tariefstructuur voor agrarische en openluchtrecreatieve bedrijven is echter niet gesteund op de vaststelling dat hun totale winstmarge enigszins evenredig is met de beschikbare oppervlakte. De belastingreglementen voorzien in een aparte tariefstructuur voor agrarische en openluchtrecreatieve bedrijven omdat deze bedrijven in vergelijking met andere bedrijven, een lager rendement per vierkante meter oppervlakte hebben, en daardoor genoodzaakt zijn om over grotere oppervlakten te beschikken om economisch leefbaar (rendabel) te zijn. Zij zijn m.a.w. genoodzaakt om over grote oppervlakten te beschikken opdat hun activiteit "voldoende zou opleveren om voortgezet te kunnen worden". Het feit dat de opbrengsten van de belastingplichtigen rechtstreeks zouden samenhangen met de oppervlakte die zij kan gebruiken is dan ook niet relevant. Daarmee toont zij immers niet aan dat zij (zoals agrarische en openluchtrecreatieve bedrijven) slechts een lager rendement per oppervlakte-eenheid kan realiseren, noch dat het voor haar nodig is om over grotere oppervlakten te beschikken om een leefbare exploitatie te kunnen uitbaten. Het feit dat belastingplichtigen op haar sites beschikt over een grote oppervlakte, kan evengoed zijn ingegeven door overwegingen van winstmaximalisatie. Dat de rentabiliteit stijgt naarmate de oppervlakte van het bedrijf toeneemt en er bij de exploitatie van zonnepanelen aldus sprake kan zijn van schaalvoordelen, kan het hof aannemen doch dit betreft een andere discussie."

(Gent 12.01.2021, nr. 2020/AR/92 (provincie Oost-Vlaanderen), LRB 2021 nr. 2, p. 27-28)

Volledigheidshalve moet gewezen worden op de rechtspraak die de differentiatie verwerpt.

Het arrest van 23.10.2018 van het Hof van Beroep te Antwerpen is daarvan een recent voorbeeld. Hiertegen werd cassatieberoep aangetekend. Het cassatieberoep werd verworpen vermits het cassatieberoep op een onnauwkeurige wijze werd aangetekend. Bovendien betrof deze procedure de belastingaanslagen van de aanslagjaren 2011 en 2013. De motivering van de belastingreglementen sedert

2020 is volstrekt anders opgebouwd waardoor deze rechtspraak niet relevant is voor wat het huidige belastingreglement betreft.

2. Openlucht recreatieve bedrijven

M.b.t. de beoordeling van eventuele discriminatie tussen openlucht recreatieve bedrijven die een verlaagd tarief genieten en andere belastingplichtigen, kan verwezen worden naar de omzendbrief 10.06.2011, coördinatie van de onderrichtingen aan de gemeentefiscaliteit (opgeheven op 15.2.2019 met ingang van 12.3.2019) waarin o.m. onder punt 3.21 "kamperen en bedrijfsbelasting" uitdrukkelijk wordt voorzien dat "*aangezien kamperen een sociale vorm van recreatie is, de aanslagvoeten gematigd moeten blijven*".

Het recente arrest van 02.10.2018, uitgesproken door het Hof van Beroep te Gent, motiveert de redelijkheid van de differentiatie als volgt :

"Voor wat openlucht recreatieve bedrijven betreft, dienen dezelfde opmerkingen te worden gemaakt als voor agrarische bedrijven. Hun uitbating veronderstelt normaal en algemeen gekend een grote oppervlakte met weinig rendement."

(Gent, 2.10.2018, LRB, 2018, afd. 4, 35)

Het betreft het belastingreglement van de provincie Oost-Vlaanderen.

C) DE ONDERBOUWING VAN HET BELASTINGREGLEMENT

1. Vooreerst volgt een analyse over het feit of de differentiatie in tarifiering en berekening voor agrarische en openlucht recreatieve bedrijven al dan niet nog steeds op de feiten is geënt, zodat rekening houdende met het bovenvermelde, de differentiatie kan worden weerhouden:

Op basis van de studie 'Kerncijfers Landbouw 2018' van Statbel, het Belgisch statistiekbureau van de Federale Overheid, blijkt dat een Vlaams landbouwbedrijf in 2017 beschikt over een gemiddelde oppervlakte van 26,4 hectare (cf. pagina 10).

https://statbel.fgov.be/sites/default/files/files/documents/landbouw/NL_Kerncijfers%20landbouw_2018_web.pdf

In totaal zijn er op ongeveer 3630 land- en tuinbouwbedrijven in de provincie Antwerpen.

Deze land- en tuinbouwbedrijven hebben tezamen ongeveer 95.000 ha in gebruik.

De oppervlakte van de provincie Antwerpen bedraagt 2.876 km² (oftewel 287.600 ha). In 2018 kende dus 33,3% van de oppervlakte van de provincie Antwerpen een landbouwgebruik, oftewel 1/3de van de oppervlakte van de provincie.

<https://www.provincieantwerpen.be/aanbod/dese/dlp/land--en-tuinbouwbeleid-/landbouw-in-cijfers.html>

Inmiddels werd eveneens de studie 'Kerncijfers Landbouw 2019' opgesteld: in 2018 is de gemiddelde oppervlakte van een Vlaams Landbouwbedrijf zelfs gestegen naar 26,6 ha of 266.000 m² (cf. pagina 8):

https://statbel.fgov.be/sites/default/files/files/documents/landbouw/NL_kerncijfers_landbouw_2019_web.pdf

In 2019 is de gemiddelde oppervlakte van een Vlaams Landbouwbedrijf nog verder gestegen naar 26,7ha of 267.000 m² ('Kerncijfers Landbouw 2020' van Statbel, p. 4-10):

https://statbel.fgov.be/sites/default/files/files/documents/landbouw/NL_kerncijfers_landbouw_2020_v11_met_cover_voor_web.pdf

Bedrijven uit andere sectoren hebben gemiddeld geen 267.000 m² nodig om economisch leefbaar te zijn.

Verder geldt voor de agrarische sector dat het volledige beleid Europees bepaald wordt. Landbouw is ook de enige sector waarvoor dit geldt.

Bron: https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/key-policies/common-agricultural-policy/cap-glance_nl

Het gemeenschappelijk landbouwbeleid van de EU (GLB), vormt een partnerschap, enerzijds tussen landbouw en samenleving en anderzijds tussen Europa en de Europese landbouwers. Het moet:

- landbouwers ondersteunen, de landbouwproductiviteit verbeteren en voor een stabiele voorziening van betaalbare levensmiddelen zorgen;
- de EU-landbouwers een redelijk inkomen garanderen;
- het klimaat beschermen en het duurzaam beheer van natuurlijke hulpbronnen bevorderen;
- plattelandsgebieden en landschappen in de hele EU in stand houden;
- de plattelandseconomie levensvatbaar houden door de werkgelegenheid in de landbouw, agrovoedingsindustrie en aanverwante sectoren te stimuleren.

Landbouwers krijgen, als enige sector, inkomenssteun van Europa omwille van zeer sectorspecifieke redenen.

De agrarische sector verschilt van andere sectoren omdat onder meer de volgende bijzondere omstandigheden van toepassing zijn:

- Ondanks het belang van de voedselproductie ligt het inkomen van boeren ongeveer 40% lager dan buiten de landbouwsector.
- Landbouw is sterker afhankelijk van weer en klimaat dan de meeste andere sectoren.
- Er is een onvermijdelijk tijdsverschil tussen de vraag van de consument en de mogelijkheid van boeren om daaraan te voldoen, want meer tarwe aanbouwen of meer melk produceren gaat niet van de ene dag op de andere.

Boeren moeten niet alleen kosteneffectief produceren, zij moeten ook op een duurzame en milieuvriendelijke manier werken en onze bodem en de biodiversiteit in stand houden.

Bedrijfsonzekerheden en de milieueffecten van de landbouw rechtvaardigen de belangrijke rol die de overheid speelt voor onze boeren.

Volgens de website over het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid van de EU ligt het inkomen in de agrarische sector dus ongeveer 40 % lager dan dat van sectoren buiten de agrarische sector.

Ook het departement Landbouw en Visserij van de Vlaamse Overheid houdt studies en statistieken bij. Deze kunnen geraadpleegd worden op de volgende website: <https://lv.vlaanderen.be/nl/voorlichting-info/publicaties-cijfers/landbouwcijfers>

Uit het sectoroverzicht van de landbouw – in de categorie economische kenmerken – blijkt dat het gemiddelde familiale arbeidsinkomen per voltijdse familiale arbeidskracht 27.457 EUR bedroeg in 2016.

Op basis van de zeer specifieke ratio die achterliggend is aan het Europese Landbouwbeleid en die enkel van toepassing is op de agrarische sector, omwille van het feit dat het behoud van voedselproductie in Europa levensnoodzakelijk is, omwille van het geringe inkomen van agrarische bedrijven, en hun uitzonderlijke nood aan grote oppervlakten om een economisch leefbare rendabele exploitatie te genereren, is het aangewezen om afwijkende tarieven en een afwijkende tariefstructuur voor agrarische bedrijven te behouden.

Als agrarische bedrijven aan gemiddeld 267.000 m² zouden worden belast aan tarieven van 'gewone' bedrijven, zouden zij voor 2022 gemiddeld 27.642 EUR aan provinciebelasting moeten betalen. Als de provincie de agrarische sector aan zodanig hoge tarieven zou gaan belasten, zou dat betekenen dat het merendeel van de sector op een jaar tijd failliet zou gaan.

Dit kan uiteraard niet de bedoeling zijn van een algemene provinciebelasting waarvan het de bedoeling is dat de belastingdruk algemeen en evenwichtig wordt gespreid over de belastingplichtigen.

Hetzelfde geldt voor de openlucht recreatieve bedrijven. Hun uitbating veronderstelt normaal en algemeen gekend een grote oppervlakte met weinig rendement, zoals het Hof van Beroep te Gent beaamt. Ook omwille van het maatschappelijk belang van de openlucht recreatie, maar ook omwille van de functie van de bedrijfsactiviteit als een sociale vorm van recreatie, de noodzaak van een brede toegankelijkheid, en hun bijdrage tot het algemeen welzijn, moet een lage financiële toegankelijkheidsdrempel worden nagestreefd. Openlucht recreatie komt werkelijk iedereen ten goede en dit terwijl de financiële marges in deze sector beperkt zijn en er nood is aan zeer grote oppervlakten om een economisch leefbare rendabele exploitatie te kunnen realiseren. Een gedifferentieerde behandeling door een gematigd tarief is dus redelijk verantwoord.

Als in de aanhef van het belastingreglement provinciebelasting op de bedrijven wordt verwezen naar een lagere 'tariefstructuur' of 'tarifiering', dient dit voor agrarische bedrijven gelezen te worden als betrekking te hebben op zowel de tarieven zelf als de wijze waarop de berekening gebeurt.

Het hebben van lagere tarieven en/of een andere tariefstructuur/berekening voor agrarische en openluchtrecreatieve bedrijven is dus juist noodzakelijk om de toets van het gelijkheidsbeginsel te kunnen doorstaan.

In feite is het niet meer dan algemeen gezond verstand dat voor de agrarische en openluchtrecreatieve bedrijven lagere tarieven en/of tariefstructuren gehanteerd worden gelet op de specificiteit van deze sectoren.

Het is ook niet omdat in gevallen waar een veel grotere productie/bedrijfsoppervlakte aanleiding geeft tot een hoger rendement en een groter resultaat, dat hieruit kan worden afgeleid dat een nood bestaat om over grote oppervlakten te beschikken om een redelijk inkomen te verschaffen, zoals dit geldt voor agrarische en openlucht recreatieve bedrijven.

Het belastingreglement voorziet in een aparte tariefstructuur voor agrarische en openluchtrecreatieve bedrijven omdat deze bedrijven in vergelijking met andere bedrijven, een lager rendement per vierkante meter oppervlakte hebben, en daardoor genoodzaakt zijn om over grotere oppervlakten te beschikken om economisch leefbaar (rendabel) te zijn, m.a.w. opdat hun activiteiten voldoende zouden opleveren om voortgezet te kunnen worden. De aangepaste tariefstructuur is echter niet gesteund op de vaststelling dat de totale winstmarge enigszins evenredig is met de beschikbare oppervlakte. Het feit dat de opbrengsten van de belastingplichtigen rechtstreeks zouden samenhangen met de oppervlakte die zij kan gebruiken, is dan ook niet relevant. Het gaat over het feit dat agrarische en openluchtrecreatieve bedrijven slechts een lager rendement per oppervlakte-eenheid kunnen realiseren, en dat het voor deze bedrijven nodig is om over grotere oppervlakten te beschikken om een leefbare exploitatie te kunnen uitbaten. Het gaat dus niet over het feit dat sommige andere categorieën van belastingplichtigen genieten van schaalvoordelen naarmate over grotere oppervlaktes beschikt kan worden. Het feit dat de rentabiliteit zou stijgen naarmate de oppervlakte van het bedrijf toeneemt en er aldus sprake kan zijn van schaalvoordelen is aannemelijk doch dit betreft een andere discussie.

Verder beoogt de belasting een diversiteit aan belastingplichtigen waarvan de verscheidenheid redelijkerwijze dient te worden opgevangen in vereenvoudigde categorieën.

De normen van de belasting kunnen niet worden aangepast naargelang de eigenheid van elk individueel geval.

Er kan niet voor elk soort bedrijf met de meest uiteenlopende kenmerken worden voorzien in een specifieke belastingregeling.

Aan dit verslag worden in bijlage toegevoegd: Studie Kerncijfers Landbouw 2020, Studie Kerncijfers Landbouw 2019, Studie Kerncijfers Landbouw 2018, gedeeltelijke weergave van de website Europees Landbouwbeleid (printscreens per 01.04.2020), sectorbarometer tuin- en landbouw dd.01.02.2020 van het departement Landbouw & Visserij van de Vlaamse Overheid, gedeeltelijke weergave van de website van de provincie Antwerpen, landbouw- en plattelandsbeleid (printscreen per 28.09.2020).

2. Overeenkomstig artikel 2 van het belastingreglement is elke belastingplichtige de belasting verschuldigd per afzonderlijke vestiging hoe ook genoemd, die door hem/

haar wordt gebruikt of tot gebruik wordt voorbehouden en op het grondgebied van de provincie Antwerpen gelegen is.

Een belastbare vestiging is elke oppervlakte die voor beroeps- of bedrijfsdoeleinden is bestemd of in het kader van beroeps- of bedrijfsdoeleinden wordt gebruikt, tot gebruik is voorbehouden of bijdraagt tot de realisatie/ uitvoering van de beroeps- en bedrijfsdoeleinden.

Onder 'gebruik' moet elke vorm van gebruik worden verstaan, met inbegrip van onder meer het gebruik als (toegangs)weg, parking, plantsoen, grasstrook, groenzone, vijver, sportterrein, laad-, los- of stortplaats, opslag- of overslagruimte, bufferzone, weiland, conciërgewoning.

Om belastbaar te zijn, volstaat het dat een oppervlakte eventueel (nog) kan gebruikt worden, ook al wordt deze oppervlakte op 1 januari van het aanslagjaar niet effectief gebruikt (vb. braakliggende of woeste gronden, improductieve oppervlakte, oppervlakte zonder economisch rendabel nut of gebruik).

De provincies hebben, krachtens artikel 170 § 4 van de Grondwet fiscale autonomie. Dit houdt in dat zij in beginsel vrij kunnen kiezen waarop en op welke wijze ze de belastingen wensen te vestigen. Hierdoor hebbend de provincies de beleidsvrijheid om vrij de belastbare materie te bepalen, d.w.z. dat ze vrij bepalen welke feiten, toestanden, zaken of handelingen aan een provinciale belasting worden onderworpen. De provincie bepaalt vrij de belastbare grondslag, d.w.z. de elementen die de grondslag uitmaken waarop de belasting wordt berekend, en bepalen vrij het belastingtarief, d.w.z. de hoogte en de wijze van de berekening van de belasting.

De bepaling/ omschrijving van de oppervlakte die de belastbare grondslag uitmaakt, is een opportuniteitskwestie die verband houdt met de grondwettelijk gewaarborgde fiscale autonomie van de Provincie. De belastbare grondslag, zijnde de oppervlakte die als uitgangspunt wordt genomen voor de berekening van de belasting, is redelijk, duidelijk, correct en concreet.

Noch het Grondwettelijk Hof, noch het Hof van Cassatie, noch de Raad van State zien problemen in de toepassing van het oppervlaktecriterium als berekeningsbasis.

(GwH, 15.9.2004, nr. 151/2004 ; Cass., 16.9.2009, T.Gem., 2010, 168; RvS, 27.6.2006, nr. 160.599-Twins)

"De gebruikte oppervlakte is een redelijke indicatie voor een algemene heffing op bedrijven. Het criterium van de oppervlakte is objectief, maakt een vlotte aanslag mogelijk en staat in directe verhouding tot de approximatieve bijdragecapaciteit van de belastingplichtige ..."

(Antwerpen, 23 juni 2020, VHS Europe / Provincie Antwerpen, onuitgegeven)

"De oppervlakte van een bedrijf als berekeningscriterium van de belasting is aanvaardbaar en maakt in het licht van de aard en het doel van de belasting – algemene financiële toestand van de gemeente- een pertinent criterium uit."

(L. De Meyere, Belasting op economische activiteit, LRB 2019-2? BLZ; 19)

Ook de bepaling/omschrijving van wat moet verstaan worden onder "gebruik" behoort tot de fiscale autonomie van de Provincie.

De provinciebelasting op de bedrijven dient in essentie een eenvoudige belasting te zijn, wat inhoudt dat het een belasting moet zijn die eenvoudig te heffen en te controleren is. Verder dienen de administratieve verplichtingen tot het absolute minimum te worden beperkt, om de belastingheffing zo efficiënt en rendabel mogelijk te houden.

(zie o.m. Gent, 2.10.2019, Solux Invest / Provincie Oost-Vlaanderen ; Gent, 2.6.2020, Solux Invest / Provincie Oost-Vlaanderen ; Antwerpen, 23.6.2020, VHS Europe / Provincie Antwerpen).

De Provincie heeft steeds de gehele perceeloppervlakte (uiteraard voor zover beroepsmatig en niet privé) in aanmerking genomen voor de berekening van de belasting. Dit o.m. om reden dat dit de eenvoudigste manier is om de belasting te heffen en te controleren.

Deze oppervlakten zijn een aanvaardbare aanduiding van het rendement van de belaste vestigingen van de betrokken bedrijven dan wel van de financiële mogelijkheden van de bedrijven. Alzo wordt rekening gehouden met de financiële draagkracht en/of de economische rentabiliteit en op die wijze met de financiële mogelijkheden van de belastingplichtigen. Zo wordt een "algemene en evenwichtige spreiding van de belastingdruk" bereikt en een doelstelling vermeld in de aanhef van het belastingreglement, nagestreefd.

Het feit, dat in het belastingreglement voorzien is dat ook de tot gebruik voorbehouden oppervlakten in aanmerking worden genomen voor het vaststellen van de belastbare basis, houdt in dat aldus ook rekening gehouden wordt met de financiële draagkracht, waarvan de oppervlakte van de belaste vestiging een objectieve en in redelijkheid aanvaardbare indicatie is.

Als de belasting volgens oppervlakte inhoudt dat een vereenvoudiging doorgevoerd wordt, omdat het rendement voor elk bedrijf in functie van de oppervlakte meestal verschilt, is dergelijke vereenvoudiging noodzakelijk en dus gerechtvaardigd voor de noden van de belasting, omdat het op die wijze de provincie mogelijk maakt om een criterium te voorzien dat op veel mogelijke en uiteenlopende situaties toepasbaar is, en het onbegonnen werk zou om voor elke concrete verschillende situatie in een verschillende regeling te voorzien.

Opnieuw dient te worden opgemerkt dat de provincie niet anders kan dan op vereenvoudigde wijze criteria in aanmerking te nemen met het oog op de belasting.

Er mag niet uit het oog verloren worden dat de provincie niet over officiële informatiebronnen beschikt die up-to-date informatie bevatten om te weten te komen hoe een oppervlakte precies is onderverdeeld in bebouwd, onbebouwd, economisch rendabel, economisch niet rendabel etc. Elk dossier zou apart bestudeerd moeten worden, wil de provincie enige controle houden, wat afbreuk

zou doen aan de vereiste om in essentie een eenvoudige belasting te heffen en te kunnen controleren met een minimale administratieve last.

Het kadaster kan maar beschouwd worden als een zeer gedeeltelijke gegevensbron. De gegevens die het kadaster ter beschikking stelt aan de provincie zijn +- 1 tot 1,5 jaar oud. Bovendien worden in deze bron enkel eigendom en andere zakelijke rechten zoals opstal opgenomen en zijn er geen gegevens voorhanden omtrent huur, gebruik van vestigingen,... en niet de concrete aanwending / economisch gebruik / ... van elk onderdeel van een perceel.

Door steeds de gehele perceeloppervlakte in aanmerking te nemen voor de belasting, worden bovendien alle belastingplichtigen op deze manier en dus op een gelijke manier behandeld.

Het is ook een manier om de tarieven laag te houden en niet te verhogen.

Indien de provincie een verschil in bebouwde en onbebouwde oppervlakte of een onderscheid naargelang de oppervlakte al dan niet, en in welke mate, een specifiek genererend rendement heeft voor de onderneming of een onderscheid maakt naargelang een deel van een perceel bijdraagt aan een welbepaalde activiteit van de onderneming, zal elke belastingplichtige aangifte moeten doen van de oppervlakte van zijn vestiging en moeten vermelden onder welke gebruikscategorieën (onderdelen van) de oppervlakten precies vallen, wat een moeilijke en bijna niet te controleren aangifte zou inhouden.

Dit zou een grote administratieve last leggen bij de belastingplichtigen, nu de provincie niet langer zou kunnen werken met voorstellen van aangifte die door belastingplichtigen enkel moeten worden teruggestuurd wanneer er iets gewijzigd is of niet correct wordt vermeld in de aangifte.

Als elke belastingplichtige aangifte zou moeten doen, zou dit op zich reeds tegenstrijdig zijn met het feit dat bij de provinciebelasting op de bedrijven de administratieve verplichtingen tot een absoluut minimum dienen te worden beperkt.

Het departement Financiën zou normalerwijze dan ook meer dan 180.000 aangiften ontvangen, hetgeen vrijwel onmogelijk is om verwerkt te krijgen. De tijdige inkohiering zou hiermee in het gedrang komen.

Bovendien kunnen de budgettaire gevolgen van het invoeren van dergelijke nieuwe categorieën moeilijk op voorhand worden ingeschat.

Dit alles terwijl een algemene provinciebelasting op bedrijven voor de provincie Antwerpen budgettair noodzakelijk is om de uitgaven, zowel de verplichte als de facultatieve, te dekken.

Teneinde de financiële gevolgen in te dijken, zouden de belastingtarieven hoogstwaarschijnlijk moeten worden verhoogd, hetgeen niet gunstig is voor belastingplichtigen en bovendien volstrekt niet in lijn ligt met het bestuursakkoord 2019 – 2024 van de provincie Antwerpen waarin wordt bepaald dat de belastingtarieven deze legislatuur niet zullen worden verhoogd, met uitzondering van de jaarlijkse indexatie.

Bovendien zou de opsplitsing in nieuwe en bijkomende categorieën oppervlakten ongetwijfeld ontelbare nieuwe betwistingen doen rijzen met belastingplichtigen, daar waar de categorieën momenteel eenvoudig en duidelijk zijn voor eenieder.

Evenmin kan de zienswijze worden gevolgd dat voor de berekening van de belasting, enkel rekening zou kunnen worden gehouden met gronden die effectief worden gebruikt.

Zoals hoger reeds gesteld, behoort het tot de fiscale autonomie om de berekening van de belasting te bepalen.

De rechtspraak aanvaardt dat ook niet effectief gebruikte gronden in aanmerking kunnen worden genomen voor de berekening van de belastbare grondslag voor een algemene bedrijfsbelasting.:

In het arrest van 29.5.2012 heeft het Hof van Beroep te Antwerpen zich uitgesproken over de wettigheid van een gemeentelijk belastingreglement van de gemeente Rumst, waarin de belastbare grondslag de oppervlakte van het bedrijf was. Uit het belastingreglement volgt dat de grondoppervlakten belastbaar zijn wanneer zij tot het bedrijfscomplex behoren, ook al zijn ze niet bebouwd en ook al zijn ze niet economisch productief voor het bedrijf, o.a. omwille van hun ligging in een al dan niet opgelegde groene zone of bij gebrek aan een exploitatievergunning of een milieuvergunning voor een deel van de belaste oppervlakte.

(Antwerpen, 29.5.2012, LRB, 2012, afl. 2-3, pag. 103 (samenvatting De Jonckheere))

Het Hof van Beroep te Antwerpen stelde m.b.t. de provinciale bedrijfsbelasting van de provincie Antwerpen in een arrest van 27.11.2018 m.b.t. de "vrije zone" o.m. dat op basis van de ruime bewoordingen van het reglement een vrije zone wel degelijk deel uitmaakt van de oppervlakte van een vestiging, ook als wordt ze niet effectief gebruikt.

(Antwerpen, 27.11.2018, inzake Peter Bax / Provincie Antwerpen, onuitgegeven)

In het arrest van 27 april 2021 oordeelde het Hof van Beroep te Antwerpen *dat "... voor alle bedrijven, ook de landbouwbedrijven en tuinbouwbedrijven immers geldt dat ... de belasting wordt vastgesteld rekening houdende met de som van de grondoppervlakken van alle kadastrale percelen en dat in de onbebouwde belastbare oppervlakten inbegrepen zijn:* (hier volgt een uitgebreide opsomming in het arrest). *Deze opsomming is niet beperkend en eiseres in hoger beroep gaat eraan voorbij dat dit geldt voor elke belastingplichtige vallend onder het belastingreglement, zijnde alle bedrijven actief in de gemeente (inclusief landbouw- en tuinbouwbedrijven). Eiseres in hoger beroep toont ook niet aan waarom gelijke toestanden desbetreffend verschillend zouden moeten behandeld worden in het licht van voormeld doel van het belastingreglement."*

(Antwerpen, 27.04.2021, inzake Waterfront Schelle NV / Gemeente Schelle)

De belasting, waarvan het bedrag is bepaald in functie van het aantal m² oppervlakte, die door de belastingplichtige voor bedrijfsdoeleinden wordt gebruikt of tot zijn gebruik wordt voorbehouden, is niet disproportioneel t.o.v. het doel, te weten de vereenvoudiging en rationalisatie van het fiscaal beleid om een algemene

en redelijke spreiding van de belastingdruk over bedrijven tot stand te brengen. Er bestaat een redelijk verband van evenredigheid tussen de opgelegde belasting en het beoogde doel, zodat het proportionaliteitsbeginsel wordt nagekomen.

3. Omwille van onder meer al voornoemde redenen, dewelke hiervoor beknopt werden weergegeven, en alle andere redenen dewelke naar aanleiding van de hangende gerechtelijke procedures verder zouden worden uitgewerkt, alsook alle redenen die blijken uit de administratieve dossiers bij de opmaak van de belastingreglementen provinciebelasting op de bedrijven doorheen de jaren, wordt het volgende belastingreglement provinciebelasting op de bedrijven 2022 ter goedkeuring voorgelegd aan de provincieraad, waarvan de verdere onderbouwing onder meer in dit verslag kan worden teruggevonden:

Op 31 december 2021 verstrijkt de heffingsduur van de verordening betreffende de heffing van de provinciebelasting op de bedrijven, goedgekeurd bij raadsbesluit van 4 december 2020.

Voor het behoud van het evenwicht van het provinciaal budget wordt voor 2022 een provinciebelasting op de bedrijven ingevoerd.

Een belasting is budgettair noodzakelijk met als doel de uitgaven van de provincie te dekken, zowel de verplichte als de facultatieve.

De provincie streeft, naast het fiscale doel, met dit reglement een belasting na met de volgende kenmerken:

- I. een eenvoudige belasting waarvan de heffing efficiënt en rendabel is;
- II. een algemene en evenwichtige spreiding van de belastingdruk over de meer dan honderdzeventigduizend belastingplichtigen;
- III. een belasting die eenvoudig te controleren is;
- IV. een belasting waarbij de administratieve verplichtingen tot het absolute minimum worden beperkt met vanzelfsprekend de inachtneming van de vigerende regelgeving, en waarbij de klantgerichte dossierbehandeling, gekoppeld aan de gelijke behandeling van alle belastingplichtigen, als speciaal aandachtspunt geldt.

Het belastbaar feit bestaat uit elke vestiging die op het grondgebied van de provincie Antwerpen is gelegen en die door het bedrijf wordt gebruikt of tot gebruik wordt voorbehouden.

De belasting is gebaseerd op een eenvoudig meetbare belastbare grondslag, namelijk de oppervlakte die bedrijven (natuurlijke personen met een zelfstandige beroepswerkzaamheid en rechtspersonen met winstoogmerk) gebruiken of ter beschikking hebben.

Het oppervlaktecriterium wordt als redelijk en objectief beschouwd teneinde de provinciebelasting op de bedrijven te berekenen.

Deze belasting beoogt een bijdrage van bedrijven in de algemene bestuurlijke uitgaven van de provincie. De verscheidenheid in tarifiering houdt rekening met het verschil in invloed van de belastingplichtigen op deze provinciale uitgaven, onder meer wat betreft infrastructuur en algemene dienstverlening;

De belasting beoogt een diversiteit aan belastingplichtigen waarvan de verscheidenheid redelijkerwijze dient te worden opgevangen in vereenvoudigde categorieën. De normen van een belasting kunnen niet worden aangepast naargelang de eigenheid van elk individueel geval. Er kan niet voor elk soort bedrijf met de eigen en meest uiteenlopende kenmerken worden voorzien in een specifieke belastingregeling.

Verschillen inzake financiële draagkracht en/of economische rentabiliteit van categorieën van belastingplichtigen maken redelijk verantwoorde differentiatiecriteria uit voor de toepassing van het belastingreglement en het verschil in tarifiering.

Het heffen van minimumbelastingen is gerechtvaardigd doordat mag aangenomen worden dat de voorziene minimumbedragen van die aard zijn dat ze binnen ieders draagkracht liggen.

De belastingtarieven worden jaarlijks aangepast aan de indexevolutie. Zo bedraagt de minimumbelasting voor bedrijven voor 2022 102 EUR, de voorgaande jaren bedroeg dit tarief 101 EUR (2021), 100 EUR (2020), 98 EUR (2019), 96 EUR (2018), 94 EUR (2017), 92 EUR (2016), 93 EUR (2015), 92 EUR (2014), etc.

Bedrijven dragen aldus op een evenwichtige manier bij tot de financiering van het provinciaal beleid.

Categorieën van bedrijven die door hun aard de grond (bodem) als natuurlijk productiemiddel of voor specifieke openlucht recreatieve beroeps- of bedrijfsdoeleinden aanwenden en die in vergelijking met andere categorieën een lager rendement genereren per m² oppervlakte, hebben een uitzonderlijke nood aan grotere oppervlakten om een economisch leefbare (rendabele) exploitatie te kunnen realiseren. De financiële draagkracht van categorieën van belastingplichtigen en/of de economische rentabiliteit kan een verantwoord criterium zijn voor de differentiatie qua omvang van de belasting.

Een verminderd tarief en/of tariefstructuur is verantwoord voor agrarische bedrijven en openlucht recreatieve bedrijven.

Uit studies blijkt dat het inkomen van de agrarische sector aanzienlijk lager is en dat deze sector nood heeft aan grotere oppervlakten om een economische leefbare rendabele exploitatie te kunnen realiseren.

Op basis van de zeer specifieke ratio die achterliggend is aan het Europese Landbouwbeleid en die enkel van toepassing is op de agrarische sector, omwille van

het feit dat het behoud van voedselproductie in Europa levensnoodzakelijk is, omwille van het geringe inkomen van agrarische bedrijven, en hun uitzonderlijke nood aan grote oppervlakten om een economisch leefbare rendabele exploitatie te genereren, is het aangewezen om afwijkende tarieven en een afwijkende tariefstructuur voor agrarische bedrijven te behouden.

Overwegende dat o.m. om deze redenen een gedifferentieerde behandeling van agrarische bedrijven dan ook t.a.v. de provinciebelasting op de bedrijven redelijk verantwoord is.

Gelet op het maatschappelijk belang van de openlucht recreatie, maar ook de functie van de bedrijfsactiviteit als een sociale vorm van recreatie, de noodzaak van een brede toegankelijkheid, en hun bijdrage tot het algemeen welzijn, moet een lage financiële toegankelijkheidsdrempel worden nagestreefd. Openlucht recreatie komt iedereen ten goede terwijl de financiële marges in deze sector beperkt zijn en nood is aan zeer grote oppervlakten om een economisch leefbare rendabele exploitatie te kunnen realiseren. Een gedifferentieerde behandeling door een gematigd tarief is redelijk verantwoord;

Door voor deze categorieën van belastingplichtigen in aangepaste tarieven en/of tariefstructuur te voorzien, wordt eveneens tegemoetgekomen aan de doelstelling van een evenwichtige spreiding in functie van financiële draagkracht en/of economische rentabiliteit van categorieën van belastingplichtigen.

4. Procedurele vormvereisten

De deputatie keurde dit verslag goed in zitting van 18 november 2021.

BESLUIT:

Artikel 1:

Voor het aanslagjaar 2022 wordt door de provincie Antwerpen een provinciebelasting op de bedrijven geheven.

De belasting wordt gevorderd van:

- A.** elke natuurlijke persoon die in hoofd- of bijberoep een zelfstandige beroepswerkzaamheid uitoefent of die een of meerdere daden heeft gesteld die de uitoefening van een zelfstandige beroepswerkzaamheid toelaten, kunnen toelaten of doen vermoeden en die op 1 januari 2022, op het grondgebied van de provincie Antwerpen, een of meerdere vestigingen heeft, gebruikt voor de uitoefening van de zelfstandige beroepswerkzaamheid of voorbehouden tot het gebruik voor de (mogelijke) uitoefening van de (een) zelfstandige beroepswerkzaamheid;

De natuurlijke persoon die uit hoofde van zijn zelfstandige beroepswerkzaamheid uitsluitend optreedt als werkend vennoot of als bestuurder in een overeenkomstig de provinciebelasting op de bedrijven

belastbare vennootschap wordt niet als belastingplichtig beschouwd in de zin van art. 1, A, eerste lid van dit reglement;

- B.** elke rechtspersoon naar Belgisch of buitenlands recht onderworpen aan de vennootschapsbelasting, inclusief de rechtspersoon die in vereffening is gesteld, en die op 1 januari 2022 op het grondgebied van de provincie Antwerpen een of meerdere vestigingen heeft, door voornoemde rechtspersoon gebruikt of tot zijn gebruik voorbehouden;

De rechtspersonen vermeld in de artikelen 180 tot en met 182 van het wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 zijn niet belastingplichtig in de zin van art. 1, B, eerste lid van dit reglement.

- C.** elke rechtspersoon naar Belgisch of buitenlands recht die een winsttoegmerk heeft, maar niet onderworpen is aan de vennootschapsbelasting, inclusief de rechtspersoon die in vereffening is gesteld, en die op 1 januari 2022 op het grondgebied van de provincie Antwerpen een of meerdere vestigingen heeft, door voornoemde rechtspersoon gebruikt of tot zijn gebruik voorbehouden;

De rechtspersonen vermeld in de artikelen 180 tot en met 182 van het wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 zijn niet belastingplichtig in de zin van art. 1, C, eerste lid van dit reglement.

Artikel 2:

Elke belastingplichtige is de belasting verschuldigd per afzonderlijke vestiging hoe ook genoemd, die door hem/haar wordt gebruikt of tot gebruik wordt voorbehouden en op het grondgebied van de provincie Antwerpen is gelegen.

Elke belastingplichtige, vermeld in artikel 1, wordt geacht over een belastbare vestiging te beschikken, waarvoor minstens de minimumbelasting verschuldigd is.

Een belastbare vestiging is elke oppervlakte die voor beroeps- of bedrijfsdoeleinden is bestemd of in het kader van beroeps- of bedrijfsdoeleinden wordt gebruikt, tot gebruik is voorbehouden of bijdraagt tot de realisatie/uitvoering van de beroeps- of bedrijfsdoeleinden.

Onder een oppervlakte wordt het volgende verstaan: elk (gedeelte van een) onroerend goed, elke lokaliteit of ruimte onder gelijk welke vorm en die individueel of collectief wordt gebruikt of kan gebruikt worden, met inbegrip van de plaats of het adres waarop een maatschappelijke of administratieve zetel gevestigd is.

Onder "gebruik" moet elke vorm van gebruik worden verstaan, met inbegrip van onder meer het gebruik als (toegangs)weg, parking, plantsoen, grasstrook, groenzone, vijver, sportterrein, laad-, los- of stortplaats, opslag- of overslagruimte, bufferzone, weiland, conciërgewoning.

Om belastbaar te zijn, volstaat het dat een oppervlakte eventueel (nog) kan gebruikt worden, ook al wordt deze oppervlakte op 1 januari van het aanslagjaar niet effectief gebruikt (vb. braakliggende of woeste gronden, improductieve oppervlakte, oppervlakte zonder economisch rendabel nut of gebruik).

Aan elkaar grenzende oppervlakten worden als één vestiging beschouwd, op voorwaarde dat deze oppervlakten niet van elkaar gescheiden zijn door een openbare weg of een openbare waterloop. Twee of meer oppervlakten met elkaar verbonden door het bestaan van een wettelijk toegekende wegvergunning, worden beschouwd als één enkele vestiging.

Met wegvergunning wordt bedoeld: een vaste en duurzame constructie onder, op of boven de openbare weg en/of openbare waterloop (bv. tunnel, overbrugging).

Een belastingplichtige van wie de beroeps- of bedrijfsdoeleinden uitsluitend een ambulante karakter hebben, heeft een belastbare vestiging op het adres van zijn/haar in de provincie Antwerpen gelegen verblijfplaats (waar in het kader van de beroeps- of bedrijfsdoeleinden de opslag van goederen of materiaal, de voorbereiding, de planning, de organisatie, de administratieve ondersteuning of het beheer in de ruimste zin gebeuren of kunnen gebeuren).

Artikel 3:

De belasting wordt vastgesteld rekening houdend met de totale belastbare gebouwde en/of ongebouwde oppervlakte van het goed waarop de vestiging zich bevindt.

Voor de vaststelling van de belastbare gebouwde oppervlakte van het goed waarop de vestiging zich bevindt, wordt in voorkomend geval de oppervlakte gemeten van elke ondergrondse en bovengrondse bouwlaag met inbegrip van de buitenmuren, evenals van het gebruikte of tot gebruik aan te wenden dak, doch met uitsluiting van het gedeelte dat uitsluitend als woongelegenheden van de belastingplichtige – natuurlijke persoon – wordt gebruikt.

De dakoppervlakte is niet belastbaar onder de volgende voorwaarden die gelijktijdig dienen vervuld te zijn: het dak is niet bereikbaar voor externen én de belastingplichtige heeft op dezelfde vestiging een oppervlakte ter beschikking voor minstens de dakoppervlakte.

De oppervlakte die gemeenschappelijk door meerdere belastingplichtigen gebruikt wordt of ter beschikking is, wordt in hoofde van iedere belastingplichtige belast pro rata van de door hem/haar exclusief gebruikte of ter beschikking zijnde gebouwde en ongebouwde oppervlakten.

Indien de gemeenschappelijke oppervlakte eveneens gebruikt wordt door, of ter beschikking is van niet-belastingplichtigen, dan wordt bij de vaststelling van de

belastbare oppervlakte het gedeelte van de gemeenschappelijke oppervlakte dat pro rata kan worden toegewezen aan niet-belastingplichtigen in mindering gebracht.

Artikel 4:

4.1. Elke belastingplichtige, vermeld in artikel 1, moet per afzonderlijke vestiging aangifte doen. Het provinciebestuur van Antwerpen stelt aangifteformulieren ter beschikking.

De correct ingevulde, gedag- en gehandtekende aangiften moeten uiterlijk op 20 april 2022 toekomen bij het Provinciebestuur van Antwerpen, dienst fiscaliteit, Koningin Elisabethlei 22, B-2018 Antwerpen.

4.2. Wanneer alle aangiftegegevens van een vestiging gekend zijn door de dienst fiscaliteit van de provincie Antwerpen, kan aan de belastingplichtige daarvoor een voorstel van aangifte worden bezorgd, waarop de aangiftegegevens reeds staan ingevuld.

4.3. Een belastingplichtige is vrijgesteld van de in 4.1. voorgeschreven aangifteplicht op voorwaarde dat hij/zij een voorstel van aangifte ontving.

4.4. De vrijstelling, vermeld onder 4.3., geldt slechts indien de voorgedrukte gegevens op het voorstel van aangifte overeenstemmen met de werkelijkheid. Indien de belastingplichtige vaststelt dat de voorgedrukte gegevens onjuist en/of onvolledig zijn, moet hij/zij het voorstel van aangifte verbeterd terugzenden. De terugzending moet tijdig gebeuren zoals beschreven in 4.1.

Het teruggezonden voorstel van aangifte moet duidelijk en volledig alle correcte gegevens vermelden en de nodige verbeteringen moeten worden aangebracht.

4.5. Het is de belastingplichtige die moet bewijzen dat hij/zij het verbeterde voorstel van aangifte of de aangifte tijdig en correct indiende.

4.6. Voor elke vestiging waarvoor een belastingplichtige geen aangifteformulier of voorstel van aangifte heeft ontvangen is hij/zij verplicht, uiterlijk op 20 april 2022, aan de in 4.1. vermelde dienst de voor aanslag noodzakelijke gegevens ter beschikking te stellen, eventueel op het formulier dat daartoe op verzoek zal worden toegezonden.

4.7. Tevens moet de belastingplichtige, vermeld onder artikel 1, binnen de maand uit eigen beweging aangifte doen, vergezeld van de nodige bewijsstukken, bij de in 4.1. vermelde dienst van:

1. elke nieuwe of bijkomende vestiging in de provincie Antwerpen;
2. elke wijziging van de beschikbare oppervlakte, in principe dus elke verwerving of vervreemding van onroerend goed, elk begin of einde van huur, pacht, en elke andere wijze waardoor de beschikbare oppervlakte op het grondgebied van de provincie Antwerpen wijzigt;
3. elke verandering in de uitbating;

4. de definitieve stopzetting van de vennootschap of zelfstandige beroepsactiviteit in de provincie Antwerpen.

Artikel 5:

Het bedrag van de verschuldigde belasting wordt als volgt bepaald:

102 EUR per vestiging met een oppervlakte tot 1.000 m² (10 are);

433 EUR per vestiging met een oppervlakte van meer dan 1.000 m² (10 are) tot 5.000 m² (50 are);

1.082 EUR per vestiging met een oppervlakte van meer dan 5.000 m² (50 are) tot 10.000 m² (1 ha);

3.242 EUR per vestiging met een oppervlakte van meer dan 10.000 m² (1 ha) tot 50.000 m² (5 ha);

10.806 EUR per vestiging met een oppervlakte van meer dan 50.000 m² (5 ha) tot 100.000 m² (10 ha);

21.612 EUR per vestiging met een oppervlakte van meer dan 100.000 m² (10 ha) tot 200.000 m² (20 ha).

De fractie van 1 m² wordt als 1 m² beschouwd.

Vestigingen met een oppervlakte van meer dan 200.000 m² (20 ha) worden belast op basis van 21.558 EUR voor de eerste 200.000 m² (20 ha), verhoogd met 9 EUR per 100 m² (1 are) of gedeelte van 100 m² (1 are) voor de schijf van de oppervlakte boven de 200.000 m² (20 ha).

Artikel 6:

In afwijking van het bepaalde in artikel 5 gelden voor de agrarische bedrijven volgende heffingen:

Basisbedrag: 184 EUR, vermeerderd met:

9 EUR per 10.000 m² (1 ha) of gedeelte ervan boven 200.000 m² (20 ha) landbouwoppervlakte;

35 EUR per 10.000 m² (1 ha) of gedeelte ervan boven 50.000 m² (5 ha) tuinbouwoppervlakte in open lucht;

4,50 EUR per 100 m² (1 are) of gedeelte ervan boven 5.000 m² (50 are) tuinbouwoppervlakte in serres.

Artikel 7:

Voor de toepassing van artikel 6 wordt het volgende verstaan onder:

- agrarisch bedrijf: een bedrijf waarvan de hoofdwerkzaamheden bestaan uit landbouw en/of tuinbouw;
- landbouw- en/of tuinbouwoppervlakte: elke oppervlakte voor landbouw en/of tuinbouw;
- serre: elke duurzame constructie die gebruikt wordt of bestemd is voor de tuinbouwteelt.

Artikel 8:

Voor de begrippen van artikel 7 gelden volgende bepalingen:

- landbouw: een zelfstandige beroeps- of bedrijfsactiviteit gericht op akkerbouw en/of weidebouw en/of bosbouw en/of veeteelt;

Voor de hierboven vermelde begrippen gelden volgende bepalingen:

- akkerbouw: een zelfstandige beroeps- of bedrijfsactiviteit gericht op het telen van granen, nijverheidsgewassen, voedergewassen, aardappelen, peulvruchten, pootgoed, landbouwzaden en/of aanverwante gewassen;
- weidebouw: een zelfstandige beroeps- of bedrijfsactiviteit gericht op het exploiteren van blijvend grasland;
- bosbouw: een zelfstandige beroeps- of bedrijfsactiviteit gericht op het aanleggen en exploiteren van bossen, met inbegrip van de bosboomkwekerij;
- veeteelt: een zelfstandige beroeps- of bedrijfsactiviteit gericht op:
 - het houden van dieren voor de vlees-, melk- of eierproductie;
 - en/of het kweken/fokken van dieren voor:
 - de vacht;
 - het bekomen van jongen;
 - het africhten en opleiden van jongen.
- tuinbouw: een zelfstandige beroeps- of bedrijfsactiviteit gericht op groenteteelt, fruitteelt, boomkwekerij andere dan bosboomkwekerij, sierteelt, kweek van tuinbouwzaden, plantgoed en/of aanverwante teelten.

Artikel 9:

In afwijking van het bepaalde in artikel 5 gelden voor de openluchtrecreatieve bedrijven volgende heffingen:

436 EUR per vestiging met een oppervlakte tot 50.000 m² (5 ha);

1.090 EUR per vestiging met een oppervlakte van meer dan 50.000 m² (5 ha) tot 100.000 m² (10 ha);

2.790 EUR per vestiging met een oppervlakte van meer dan 100.000 m² (10 ha) tot 200.000 m² (20 ha).

Vestigingen met een oppervlakte van meer dan 200.000 m² (20 ha) worden belast op basis van 2.783 EUR voor de eerste 200.000 m² (20 ha), verhoogd met 44 EUR per 10.000 m² (1 ha) of gedeelte van 10.000 m² (1 ha) voor de schijf van de oppervlakte boven de 200.000 m² (20 ha).

Artikel 10:

Voor de toepassing van artikel 9 wordt het volgende verstaan onder:

- openluchtrecreatief bedrijf: een bedrijf waarvan de hoofdwerkzaamheden bestaan uit het exploiteren van een terrein voor openluchtrecreatieve verblijven en/of het exploiteren van infrastructuur en/of installaties voor sportbeoefening in open lucht bestemd voor het gebruik door recreatieve en niet-recreatieve sportbeoefenaars.

Artikel 11:

Voor de begrippen van artikel 10 gelden volgende bepalingen:

- een terrein voor openluchtrecreatieve verblijven: een uitgerust en afgebakend terrein in centraal beheer waar op gekampeerd en/of verbleven wordt in openluchtrecreatieve verblijven – al dan niet verplaatsbaar - of dat daarvoor bestemd of ingericht is en niet ontworpen is om als vaste woonplaats te dienen; op het terrein is minstens één kampeerplaats voorbehouden voor toeristen op doorreis met een verplaatsbaar verblijf.

Artikel 12:

Belastingplichtigen die door de aard en voor de uitvoering van hun bedrijvigheid ook gronden gebruiken voor landbouw en/of tuinbouw en/of openluchtrecreatie zoals bedoeld in artikelen 7, 8, 10 en 11 worden - naast de reglementaire taxatie voor de andere belastbare oppervlakten - voor bedoelde gronden belast tegen het tarief voor agrarische bedrijven en/of openluchtrecreatieve bedrijven.

Artikel 13:

De toestand op 1 januari van het aanslagjaar is bepalend voor de belastingplicht en de belasting is ondeelbaar verschuldigd voor het gehele jaar. Het feit dat in de loop van het aanslagjaar een natuurlijke persoon zijn/haar hoedanigheid van zelfstandige beëindigt, een vennootschap ophoudt te bestaan, de belastbare oppervlakte vermindert en/of een belastbare vestiging wordt gesloten of verlaten, geeft geen aanleiding tot enige belastingvermindering of teruggave.

Indien bewezen wordt dat een natuurlijke persoon zijn/haar mogelijkheid tot uitoefening van een zelfstandige beroepswerkzaamheid uiterlijk op 1 januari van het aanslagjaar volledig en definitief beëindigde of indien bewezen wordt dat een vennootschap uiterlijk op 1 januari van het aanslagjaar volledig en definitief ophield te bestaan, gaat de hoedanigheid van belastingplichtige verloren. Bij een tijdelijke onderbreking van de werkzaamheden of bij een inactiviteit of zolang de vereffening

van een vennootschap niet is afgesloten, blijft de hoedanigheid van belastingplichtige verder bestaan.

Artikel 14:

De in artikel 4 bedoelde aangiften mogen worden ingediend door middel van procedures waarbij informatica- en telegeleidingstechnieken worden aangewend en die het behoud van de integriteit van de elektronische documenten waarborgen evenals de toerekening ervan aan de belastingplichtige.

De gegevens van elke aangifte die door het provinciebestuur fotografisch, optisch, elektronisch of volgens elke andere informatica- of telegeleidingstechniek worden geregistreerd, bewaard of weergegeven, evenals hun weergave op een leesbare drager, hebben bewijskracht voor de toepassing van de belasting.

Artikel 15:

Bij gebrek aan aangifte binnen de in artikel 4 gestelde termijn, of in geval van onjuiste, onvolledige of onnauwkeurige aangifte, kan de belasting ambtshalve worden ingekohierd.

De ambtshalve inkohiering gebeurt met een verhoging, waarbij per vestiging het aangiftegedrag van de belastingplichtige voor dit en vorige belastingjaren in aanmerking wordt genomen:

- 1e overtreding: 10 % verhoging;
- 2e overtreding: 40 % verhoging;
- 3e overtreding: 70 % verhoging;
- 4e overtreding: 100 % verhoging;
- 5e en volgende overtredingen: 200 % verhoging.

Deze verhogingen worden per vestiging toegepast, ongeacht of het om één of meer overtredingen per aanslagjaar gaat, en met dien verstande dat tijdige en correcte aangifte gedurende twee opeenvolgende jaren de goede trouw in hoofde van de belastingplichtige volledig herstelt, waardoor de aanslag bij de eerstvolgende overtreding met slechts 10 % wordt verhoogd.

Elke belastingverhoging bedraagt minimum 12 EUR. De belastingverhoging blijft echter beperkt tot 200 % van de verschuldigde belasting.

De gegevens van elk document dat verband houdt met een ambtshalve inkohiering die door het provinciebestuur fotografisch, optisch, elektronisch of volgens elke andere informatica- of telegeleidingstechniek worden geregistreerd, bewaard of weergegeven, evenals hun weergave op een leesbare drager, hebben bewijskracht voor de toepassing van de belasting.

Artikel 16:

De aanslagbiljetten worden onverwijld verzonden onder gesloten omslag. De persoon op wiens naam de aanslag wordt gevestigd, kan, mits hij een

uitdrukkelijke verklaring in die zin aflegt, er evenwel voor opteren om de aanslagbiljetten door middel van een procedure waarbij informaticatechnieken worden gebruikt, te ontvangen. In dit geval geldt de aanbieding via dergelijke procedure als rechtsgeldige kennisgeving van het aanslagbiljet.

De bezwaartermijn zoals uiteengezet in artikel 17, 2e lid vangt aan vanaf de datum waarop het aanslagbiljet door middel van een procedure waarbij informatietechnieken worden gebruikt, aan de belastingplichtige is aangeboden.

Artikel 17:

Een bezwaar moet schriftelijk worden ingediend bij de deputatie van de provincie Antwerpen, Belastingbezwaren, Koningin Elisabethlei 22, B-2018 Antwerpen, ondertekend en gemotiveerd zijn.

De termijn om op straffe van verval een bezwaarschrift in te dienen, bedraagt drie maanden te rekenen vanaf de derde werkdag volgend op de datum van verzending van het aanslagbiljet of vanaf de kennisgeving van de aanslag.

Een bezwaar mag ook worden ingediend per e-mail. Het bezwaarschrift dient op het e-mailadres belastingen@provincieantwerpen.be toe te komen, binnen de termijn in het tweede lid bepaald.

Als de belastingschuldige of zijn vertegenwoordiger het vraagt in het bezwaarschrift, wordt de belastingschuldige of zijn vertegenwoordiger uitgenodigd op een hoorzitting.

De gegevens van elk bezwaar die door het provinciebestuur fotografisch, optisch, elektronisch of volgens elke andere informatica- of telegeleidingstechniek worden geregistreerd, bewaard of weergegeven, evenals hun weergave op een leesbare drager, hebben bewijskracht voor de toepassing van de belasting.

VOORZITTER.- Geen vragen.

De stemming kan starten.

Heeft iedereen zijn stem uitgebracht? Einde van de stemming.

34 leden hebben deelgenomen aan de stemming;

20 leden hebben ja gestemd;

3 leden hebben nee gestemd;

12 leden hebben zich onthouden.

Goedgekeurd met 20 stemmen ja, 3 stemmen nee en bij 12 onthoudingen.

De heer ANCIAUX.- Ik zie dat mijn stemming bij 4/9 niet doorgekomen is, maar u mag toch een akkoord noteren.

VOORZITTER.- Dank u wel. Dus een ja-stem meer voor punt 4/9. Dan zijn we aan het einde van deze zitting, maar we gaan verder omdat we nog een beetje tijd over hebben. Mevrouw Verhaert?

Mevrouw VERHAERT.- Excuus, ik was net een beetje te laat. Ik meende te onthouden op de 4/8.

(Er werd nog een extra onthouding genoteerd.)

VOORZITTER.- Dank u wel, dat is genoteerd. Dan geef ik graag het woord nu aan gedeputeerde Lemmens voor zijn uiteenzetting die normaal morgen maar die we vandaag al kunnen doen. Gedeputeerde Lemmens heeft het woord.

Tijdens de tussenkomst van de gedeputeerde worden begeleidende slides getoond.

De heer LEMMENS, gedeputeerde.- Voorzitter, collega's.

Ik start mijn toelichting bij mobiliteit en het is ons streven natuurlijk naar duurzaam vervoer en bovenlokale mobiliteit. Daar streven we vijf ambities na, je ziet die hier staan. Binnen ons fietsbeleid blijft natuurlijk de aanleg van fietsostrades het paradepaardje. Voor 2022 staat een bedrag van 12.695.000 EUR aan uitgaven voor eigen investeringen in fietsostrades ingeschreven. Voor gemeenten die zelf fietsinfrastructuur aanleggen op het bovenlokaal functioneel fietsroutenetwerk, gaan we dus voorzien in een subsidiebedrag van 4.650.000 EUR. Dus de investeringsuitgaven verhogen elk jaar en opgeteld zorgt dat voor een 117.000.000 EUR voor gans de legislatuur. De projecten van 2021, ja goed, de F1 Mechelen-Zemst, we starten met de aanleg van de Abeelstraat in Mechelen tot de grens met Vlaams-Brabant. En we doen daar een boscompensatie in de stad Mechelen, mijnheer de schepen, dat gaan we daar doen. De F11 Antwerpen-Lier, het brug- tunnelcomplex die volgens de huidige planning, worden de laatste brugdelen in april 2022 geplaatst. En de havenverbinding, heel belangrijk, de F12, wordt gestart volgend jaar met de werken die de verbinding maken tussen de Noorderlaan en het centrum van Ekeren. Dit is een enorm belangrijke schakel om het woon-werkverkeer van en naar de haven te verduurzamen. En ook natuurlijk wachten we wat betreft de F14 Antwerpen-Kapellen, op de nieuwe beslissing van de gewestelijk stedenbouwkundig ambtenaar voor de vergunning. De F105, Herentals-Balen, alle kunstwerken, bruggen en tunnels liggen daar nu. We gaan verder de aanleg van de fietspaden nu organiseren tussen de verschillende kunstwerken. Fase van ontwerp hebben we nog de F103 Lier-Herentals en Lier-Heist-op-den-Berg. Dus daar zijn we in overleg met de verschillende gemeenten. De fase van de optimalisatie F1, dat hebt u al kunnen volgen in de Amadeus Stockmanslei in Mortsels en aan de Donderbrug in Hove, zijn we gestart met proefprojecten. En in het voorjaar van 2022 hopen we meer aanbevelingen van het studie bureau te krijgen over de rest van onze oudste fietsostrade Antwerpen-Mechelen. Zoals eerder gezegd neemt de aanleg van de fietsostrades een belangrijke plek in binnen ons plan vandaag. In de provincie Antwerpen is al 377 kilometer van de 500 kilometer fietsostraden netwerk befietsbaar en op die manier willen we natuurlijk veel mensen verleiden tot de fiets.

De keuze voor duurzame vervoersmiddelen draagt ook bij tot de realisatie van onze klimaatdoelstellingen, waarbij ik verwijs naar pad 6, onze mobiliteit is gezond met minder CO₂-uitstoot. Ook de berm langs de fietsostrades kunnen als ecologische natuurverbinding bijdragen aan de klimaatadaptatie. De dienst Mobiliteit en Duurzaam Milieu en Natuurbeheer onderzoeken hoe ze de bestaande en nieuwe fietsostrade berm hiervoor het best inrichten. De provincie Antwerpen bouwt aan de provinciale fietsbarometer, bouwen die verder uit. Die bundelt natuurlijk vier belangrijke gegevensbronnen, die kent u: de fietstellingen, de meetgegevens, de ongevalcijfers en ook enquêtes. Steunpunt Fiets legt zich toe op de communicatie van het fietsbeleid, participatie van inwoners en andere betrokken bij de aanleg van fietsostrades, sensibilisatie naar functioneel fietsgebruik en aanleg van fietspaden door gemeenten. Dit vertaalt zich in communicatie naar de gemeente in functie van de provinciale fietspadsubsidies en van het Fietsfonds. Daarnaast heeft het Steunpunt zich via de website en een elektronische nieuwsbrief geprofileerd als aanspreekpunt voor inwoners voor alle fiets gerelateerde vragen. Ook voor het sensibiliseren van het eigen provinciepersoneel zorgt het steunpunt voor een aantal sensibiliserende en communicatieve acties. De komende jaren zal de provincie Antwerpen de fietsbarometer helpen uit te rollen in de andere Vlaamse provincies. De koers die de provincies gaan varen stippelen ze nog samen uit, de provincie Antwerpen stelt hiervoor graag haar expertise en haar ervaring ter beschikking. Klimaat, ook hier weer, deze actie maakt deel uit van het Interreg project BITS, Bicycles and Intelligence Transport Systems, waarbij verschillende stakeholders uit België, Nederland, Denemarken, het Verenigd Koninkrijk en Duitsland goede praktijken delen rond smart cycling. En waarbij fietsdata gebruikt wordt om

fietsen aantrekkelijker te maken voor specifieke doelgroepen zodat het aantal fietsers met 10 procent toeneemt en de klimaatimpact afneemt. Het Provinciaal Mobiliteitspunt van de provincie Antwerpen wil het eerste aanspreekpunt zijn van werkgevers die informatie, advies of begeleiding zoeken in het kader van duurzaam woon-werkverkeer. Provincie Antwerpen kan als overheid op dat vlak een voorbeeldfunctie uitoefenen. Dit houdt in dat de provincie als werkgever ook zelf de nodige maatregelen natuurlijk moet nemen voor een duurzamer woon-werkverkeer. Het Provinciaal Mobiliteitspunt stelt voor 2022 volgende doelen: voor minimaal vier werkgevers met meer dan 400 werknemers een mobiliteitsadvies opmaken, minimum 110 werkgevers in de provincie Antwerpen begeleiden. We nemen ook de voorbeeldfunctie ter harte die het provinciebestuur als werkgever wil opnemen in het kader van duurzaam woon-werkverkeer. Door onder andere het uitvoeren en opvolgen van geactualiseerd bedrijfsplan, vervoerplan voor de campus provinciehuis. En door het uitwerken van een nieuw fietsleaseprogramma, dat hebben we daar straks ook al gezegd. Provincie heeft de opmaak, de coördinatie en uitvoering van bovenlokale mobiliteitssubsidies als taak. Op vraag van de gemeente neemt de provincie die taak ook op zich en neemt de lead om gemeenten samen te brengen. De dienst mobiliteit adviseert interne diensten en externe partners over mobiliteitsaspecten van projecten en processen. Provinciale ruimtelijke plannen en projecten, ruimtelijke uitvoeringsplannen, ontwerpend onderzoek, enzovoorts. Gebiedsgerichte en strategische projecten, intergemeentelijke ruimtelijke en mobiliteitsplannen en projecten, gewestelijke ruimtelijke en mobiliteitsplannen en projecten. Een belangrijk deel van de tijd gaat naar het opvolgen van de drie vervoersregels, Antwerpen, Mechelen, en Kempen. Klimaat hier ook weer, provinciale mobiliteitsstudies geven uitwerking aan pad zes, onze mobiliteit is gezond met minder CO₂-uitstoot binnen de operationele doelstellingen, ondersteunen van de transitie naar elektrische mobiliteit en stimuleren van bedrijven om hun goederentransport te optimaliseren en te vergroenen.

Dan een verbeterde verkeersveiligheid. U weet dat wij ook werken rond onze missie, geen slachtoffers meer in het verkeer in de provincie Antwerpen. We dragen bij aan een verkeersveilige samenleving door gemeenten en politiezones kennis en inzicht bij te brengen in de verkeersveiligheid en hen te helpen hun verkeersveiligheidsplan uit te voeren. Ze realiseren dat op de praktische en duurzame manier door samenwerking met alle mogelijke partners. We doen dat ook samen met de diensten van de gouverneur, de Vlaamse Stichting Verkeerskunde en ouders van verongelukte kinderen. U kent ondertussen wel het stramien wat we daar doen. Het doel is natuurlijk meetbare verbetering van de verkeersveiligheid. Er stelden zich 58 gemeenten kandidaat. Voor het project in 2022 starten de gemeenten: Grobbendonk, Baarle-Hertog, Herentals, Olen, Boom, Willebroek, Wommelgem, Dessel en Duffel met het traject. De F11, Deurne-Boechout, dit segment staat als voorbeeld als de fietsostrade 2.0. Het traject werd gerealiseerd, een fietsostrade van 4,5 meter breed en 3,7 kilometer lang, verbindt voortaan de Vosstraat in Deurne met Boechout. De realisatie van dit project kostte 9 miljoen. U moet er eens langs fietsen, het is een ongelooflijk mooi verhaal. Ja, ik denk dat we er fier op mogen zijn en dat zal inderdaad toekomstgericht ook wel punt 2.0 zijn. Een vernieuwde website hebben we ook nog, die verhoogt het gebruiksgemak van de fietsers. De website fietssnelwegen.be, is een gezamenlijk initiatief van de vijf Vlaamse provincies en het Brussels hoofdstedelijk gewest zet mee de schouders onder de nieuwe website.

Dan de prioriteit in verband met het vergunningenbeleid. Je ziet performant en daadkrachtig vergunningenbeleid uit te rollen, verderzetting proces beleid van ruimte provincie Antwerpen en het opmaken van de energielandschappen. Het provinciaal vergunningsbeleid is ons belangrijkste instrument om onze ruimtelijke visie om te vormen in daadwerkelijk beleid op het terrein. We stimuleren bedrijven om duurzaam te ondernemen, te kiezen voor duurzame energie en te investeren in biodiversiteit. We behouden in ons vergunningsbeleid veel aandacht voor ruimte en water. In de afgelopen periode zagen we dat de coronapandemie heel wat mensen en bedrijven raakten. Voor hen is het belangrijk dan ook om snel hun vergunning te kunnen krijgen. De investeringen die we deden in kennisopbouw en ons personeel werpen ook vruchten af. Ondanks de enorme stijging van het aantal dossiers en de groeiende complexiteit in eerste aanleg en graad van beroep, kunnen we een efficiënte en correcte dienstverlening van alle vergunningsdossiers blijven garanderen. Ik ben dan ook heel fier op de diensten die dat echt

toch dagdagelijks nog in orde brengen. En ook om de daling in de advisering vanuit de Vlaamse adviesinstanties op te kunnen vangen, werd er vorig jaar ook nog eens 300.000 EUR extra voorzien voor het aanwerven van vier bijkomende adviseurs voor de dienst omgevingsvergunning. Die zijn ondertussen aangeworven en we kunnen daar kwalitatieve dienstverlening mee blijven verzorgen. De bevolkingsgroei, de technologische evoluties en de klimaatverandering, collega's, maken een herziening van het ruimtelijk structuurplan provincie Antwerpen noodzakelijk. Het nieuwe beleidsplan ruimte voor de provincie Antwerpen past dan ook volledig binnen ons klimaatactieplan dat dit jaar werd voorgesteld. De denkwijze uit het oude RSPA is twintig jaar oud en voldoet niet meer. Dus de huidige structuurplanning duidt aan op welke locaties welke functies komen, woongebied, bedrijventerrein, industriegebied, landbouw, enzovoort. Maar we komen daar denk ik in de loop van de volgende dagen nog wel op terug. Ik ga dat dus nu allemaal niet in detail doen. De energielandschappen, ook wel enorm belangrijk, dat is het provinciaal onderzoek ruimte en energie, komt tevens voort uit het beleidsplan ruimte en heeft als doelstelling om mee te helpen tegen 2050 naar een CO₂-neutrale samenleving te evolueren en te zoeken naar zogenaamde energielandschappen. De energielandschappen zijn dan ook mee onderdeel van onze klimaattransitie. En ook daar denk ik dat de komende dagen nog vragen over zijn gesteld.

Realisaties, in de Zuidrand gemeenten die deel uitmaken van het Regionaal Landschap Rivierenland, hebben we toch een aantal zeer mooie realisaties gerealiseerd. Dat is altijd wat dat we doen op het terrein. Ik heb daarstraks in mijn tussenkomst al naar verwezen, wij doen dingen op het terrein en dat is enorm belangrijk. Investeren in erfgoed voor de komende generaties, en dat blijft natuurlijk het eigenaarserfgoed ondersteunen, bovenlokale ondersteuning, archeologie, subsidie aan de eredielen en de vrijzinnigheid, weren van kathedralen en oud bisschoppelijke paleizen. De ambitie is natuurlijk, we ondersteunen publieke en private partners, en dat is natuurlijk wel enorm belangrijk dat we dat doen. We hebben daar ook een budget voor voorzien. En de uithangborden zijn natuurlijk onze Monumentenwacht, die is al 30 jaar het uithangbord van ons erfgoedbeleid met inspecties en rapporten en hun deskundig advies ondersteunen we dus tal van erfgoedsites en ook privépersonen. Ook advies op gebied van erfgoed, advies en begeleiding van lokale erfgoedhouders bij het behoud en beheren van hun erfgoed is ook de sterkte van onze dienst erfgoed. Laatste parel aan de kroon is natuurlijk onze spiksplinternieuw archeologisch depot dat beantwoordt aan de strengste normen dat we onlangs hebben geopend. Naast bewaring zal ook ingezet worden op ontsluiting. Onze collectie zal de baan op gaan in kijkkasten en we organiseren opnieuw met alle provincies succesvolle dagen. Opendeurdagen, ja. Dan subsidie, de subsidie van de erkende eredielen en de georganiseerde vrijzinnigheid in onze provincie is een wettelijke opdracht. In concreto is de provincie bevoegd voor de islamitische en de orthodoxe geloofsgemeenschappen, de kathedrale kerkfabriek en de Provinciale Instelling voor Morele Dienstverlening. Voor 2022 voorzien wij een budget van 1,6 miljoen EUR, al is het uitkijken naar de impact van het nieuwe decreet op de erkenning van eredielen en het uitvoeringsbesluit rond financiering van de Instelling van Morele Dienstverlening.

Heritage. U weet, we hebben Onze-Lieve-Vrouwekathedraal, Sint-Romboutskathedraal en het Aartsbisschoppelijk Paleis in Mechelen. In de Onze-Lieve-Vrouwekathedraal in Antwerpen gaan we in 2022 de klokken restaureren. In functie van onze klimaatdoelstellingen gaan we ook de stookinstallatie vernieuwen. In de Sint-Romboutskathedraal in Mechelen wordt de brand- en inbraakbeveiliging vernieuwd, krijgen de daken een groot onderhoud en werken we verder aan de interieurrestauratie. Voor het Aartsbisschoppelijke Paleis in Mechelen worden de ramen en buitengevels gerestaureerd en ook hier investeren we in een nieuwe stookinstallatie. Tot slot gaan we dus ook nog de restauratie van de torens en de westgevel van de Christus-Geboortekerk ook restaureren. In totaal gaan we deze legislatuur dus 11,6 miljoen EUR investeren.

Mondiaal beleid, de doelstellingen hier over de ganse legislatuur, investeren we 0,7 procent van het provinciaal budget in mondiaal beleid. Daarbij kiezen we dus bewust voor projecten in het zuiden. Projecten met een maximale en reële impact op de bevolking en op het klimaat. 294.000 EUR gaat naar bosherstel, CO₂-compensatie, bosbescherming en biodiversiteit in samenwerking met de lokale bevolking. 200.000 EUR gebruiken we om samen met UNICEF

klaslokalen uit gerecycleerd plastic te bouwen in de Ivoorkust, en 320.000 EUR gaat naar onze regioprojecten in Guatemala en de Filippijnen. 350.000 EUR voorzien we voor zuidprojecten in de vierde pijler.

Het provinciaal onderwijs, deze legislatuur investeren we, zoals eerder gezegd, fors in onderwijs. In december 2020 presenteerde ik jullie reeds de visienota, gestoeld op de drie prioriteiten of speerpunten: verhogen van de onderwijskwaliteit, verhogen van de gekwalificeerde uitstroom van de leerlingen en cursisten en vormen van gemotiveerde vakmensen met een grondige stielkennis en beroepsfierheid. Deze drie speerpunten blijven de kapstok waaraan alle investeringen gekoppeld worden in deze legislatuur.

Eerste prioriteit, zoals gezegd, het verhogen van de onderwijskwaliteit. Dat willen we realiseren door in 2022 onder meer te investeren in het verlagen van de planlast voor de leerkrachten, digitaal leren en in moderne, duurzame schoolgebouwen. De kernopdracht van de leerkrachten dat moet lesgeven zijn. We willen bijgevolg investeren in het versterken van onze leerkrachten wat zorgt voor een optimale leer- en leefomgeving van onze leerlingen. Dit zal de kwaliteit en dus ook de leerlingen ten goede komen. Hoe willen we dat bereiken? Door onder meer in te zetten op het investeren in werkbare klasgroepen en co-teaching, om in staat te zijn meer aandacht te schenken aan elk individu binnen de klasgroep en te differentiëren en remediëren waar nodig, willen we de grootte van de klasgroepen werkbaar houden. Dat is in eerste instantie zeker nodig in eerste en tweede graad van het beroepsonderwijs, waar de uitval het grootst is. De klasgroepen van het technisch onderwijs mogen hierbij echter ook niet uit het oog verloren worden. Hiervoor is er nood aan extra middelen, zullen er lesuren gekocht worden om differentiatie en co-teaching mogelijk te maken. Hier worden 250.000 EUR structureel verankerd in de werkingsmiddelen binnen APB POA. Ook zetten we in op een goede pedagogische ondersteuning van de leerkrachten, wat enorm belangrijk is. De pedagogische begeleidingsdienst van het provinciaal onderwijs werd de afgelopen twee jaar reeds uitgebreid van twee naar vier voltijdse medewerkers. Ook in 2022 zullen wij zich inzetten voor het begeleiden en ondersteunen van de startende leerkrachten.

De ambitie digitaal leren, innovaties voor het provinciaal onderwijs, altijd zeer belangrijk geweest, zowel ICT-matig als pedagogisch. Onze scholen hebben zich de afgelopen anderhalf jaar met succes weten aan te passen aan het afstand leren. Er werden chromebooks uitgeleend, er werd volop ingezet op het gebruik van SmartGoal, ook de leerkrachten werden pedagogisch ondersteund. We gaan nu zorgen dat we een visie voor lange termijn kunnen gaan enten. Ook rond de digisprong en de edusprong hebben we de nodige middelen gekregen. Daar is het enorm belangrijk dat we ook voor CVO Vitant de middelen voor krijgen.

De derde ambitie blijft natuurlijk, moderne, duurzame huisvesting in onze scholen. We beschikken in het provinciaal onderwijs over moderne sterk uitgeruste infrastructuur en dat moet zo blijven. Dus gaan wij in PTS Mechelen polyvalent gebouw voor de eerste graad optrekken, in PTS Boom in 2022 volop verder investeren in de eindfase van de restauratie van de werkhuizen waar de hout- en lasafdeling zich bevinden, bij PITO Stabroek start de bouw van een nieuwe machineloods en met ook leslokalen, voor PIVA zetten we in op de renovatie van de theorieblok. Natuurlijk kijken we ook allemaal dat alles met de lighting en een nieuw ventilatiesysteem wordt gebouwd. Voor CVO Vitant staan er twee grote projecten gepland, zo verhuist de afdeling NT2, dus Nederlands voor anderstaligen op het einde van het jaar naar het gerenoveerde Lozanagebouw, volgend jaar dus. Ook het Tweedekansonderwijs zal op termijn verhuizen, momenteel hebben zij nog een huisvesting in Hoboken in de wijk Moretusburg. In totaal gaan we dus 18,8 miljoen EUR investeren in onze provinciale scholen.

De tweede prioriteit verhogen van de gekwalificeerde uitstroom, dat willen we realiseren door in 2022 te investeren in een intensieve samenwerking met de bedrijfswereld en de sectoren en het inzetten op duaal leren. Binnen onze scholen zet het provinciaal onderwijs vol in op het aangaan van structurele samenwerkingsverbanden met de bedrijfswereld, zoals ik al gezegd heb. Ook het studieaanbod van de scholen, het CLW en CVO Vitant is afgestemd op de arbeidsmarkt en allen gaan voor een intensieve samenwerking met de bedrijfswereld en de sectoren. Op vraag van de sectoren worden ook nieuwe opleidingen in het provinciaal onderwijs Antwerpen aangeboden. De chemische procestechnieken, in het zevende jaar zowel op Avant, PITO Stabroek als PTS

Boom worden verder uitgebouwd. Verder wordt er in PITO Stabroek sinds september de opleiding paardenhouderij in het vijfde jaar aangeboden. Ook Avant organiseert een nieuwe opleiding in de derde graad namelijk, defensie en veiligheid, ook op vraag van de sector.

Gezamenlijk, ja, we hebben een gezamenlijke aankoop gedaan, die wordt gefinancierd door BASF, een raffinaat en stroom stripperskolom. We zijn heel dankbaar dat we dat met BASF samen hebben kunnen doen. Dus gezamenlijke aankoop, heel belangrijk. En natuurlijk de link tussen het onderwijs, de bedrijfswereld wordt ook nog versterkt in het project dual learning.

VOORZITTER.- Mag ik vragen om stilaan af te ronden, alsjeblieft?

De heer LEMMENS.- Ja, het is wat lang, voorzitter. Ben ik lang over tijd? Maar ik had daarstraks drie minuten niet.

VOORZITTER.- Iets, ja, goed.

De heer LEMMENS, gedeputeerde.- Het provinciaal onderwijs zet zich ook verder in en volop in voor het dual learning. In het secundair onderwijs wordt sinds kort op elke school dual learning aangeboden. Maar ik denk, mijnheer de voorzitter, ik heb nog de klimaatactie. In onze provinciale scholen wordt er veel aandacht besteed aan milieueducatie wat enorm belangrijk is. Enerzijds maakt het deel uit van de leerplan doelstellingen in de agrobiotechnologische opleiding van PTS Mechelen en PITO Stabroek. Ik denk dat het enorm belangrijk is dat we dat ook met onze leerlingen toch allemaal bekijken. De afgelopen drie jaar waren drie uitdagende maar succesvolle jaren voor het provinciaal onderwijs. Dat mag ik wel zeggen. We investeerden volop in zowel infrastructuur als leraren en kwaliteitsvol onderwijs, de drie bouwstenen. We willen dat inderdaad dus ook nog verder gaan doen.

Maar ik denk, collega's, dat ik hiermee kan afronden en dat ik toch wel een overzicht heb gegeven van wat er binnen ons beleid, binnen mijn beleidsdomeinen ook allemaal voorzien is. Ik dank u.

VOORZITTER.- Dank u wel, gedeputeerde Lemmens. Mijnheer Valkeniers heeft het woord.

De heer VALKENIERS.- Dank u, voorzitter. Mijnheer de gedeputeerde, de laatste maanden is het naar de provincieraad toe oorverdovend stil over de grootse plannen van de vice minister-president van de Vlaamse regering en minister van binnenlands bestuur, bestuurszaken, inburgeringen en gelijke kansen. Ik denk dat ik ze allemaal genoemd heb nu. Bart Somers, over de Vlaamse regiovorming. Als ik mij niet vergis is het geleden van februari op vraag van collega Vandendriessche aan de gouverneur. Nu, normaal zegt men dat geen nieuws goed nieuws is, maar dat is natuurlijk betrekkelijk. Sommigen zouden zeggen: zeker als het van Bart Somers moet komen. Maar dat durf ik natuurlijk niet zeggen. Wat we wel vernemen via het Vlaams parlement is dat de regio's wel degelijk opgericht zijn maar blijkbaar nog zonder bevoegdheden, zonder middelen. Dat er in de loop van 2022 er verder zal gewerkt worden en het overleg, met wie dan ook, zal verdergezet worden. Vandaar mijn volgende vragen naar de deputatie toe. Heeft de deputatie nog iets gehoord over de plannen van de minister? Zijn er verdere gesprekken geweest of gepland? Wat is volgens u de stand van zaken van de Vlaamse regiovorming? Hoe ziet u dit dossier verder evolueren deze legislatuur naar het einde van de legislatuur toe? Vreest u enige interferentie van de toekomstige regio's naar de provincie? Dank u.

VOORZITTER.- Dank u wel, mijnheer Valkeniers. Mijnheer Vandendriessche heeft het woord.

De heer VANDENDRIESSCHE.- Komen we bij het punt, voorstel tot herziening van het huishoudelijk reglement. Kunnen we natuurlijk altijd in het vast bureau bespreken maar ik denk dat het toch wel interessant is om met de hele raad er eens over na te denken. Ik hoor daarnet ook vanuit het PVDA inderdaad de opmerking over de democratische werking van de provincieraad, de bekendheid, de betrokkenheid van de burgers. Om de democratische werking van de provincieraad te verstevigen hadden we graag de volgende topics behandeld die betrekking hebben op het huishoudelijk reglement van de provincieraad. Eerst en vooral is er

artikel 49 in verband met de interpellaties, de bewuste zin over de intenties. Er staat letterlijk: een interpellatie houdt een controle in van de beleidsdaden van de deputatie, niet van de intenties. We zouden dat tweede deel willen schrappen. Ik denk als we de geest van die zin bekijken, houdt een controle in van de beleidsdaden van de deputatie, niet van de intenties. Ja, dat is logisch inderdaad. Uiteraard controleren wij uw beleidsdaden en niet de intenties want die bestaan nog niet op papier, die bestaan nog niet in de realiteit. Dat is een idee die leeft maar er wordt altijd geschermd naar ons als oppositie: u mag niet vragen naar intenties. Maar dat is wel heel vergaand dat we daar niet mogen naar vragen. Op zijn minst om de vraag te stellen: gaat u daar iets aan doen? En dan kan u daarop antwoorden: wij zijn dat inderdaad van plan. En dan zullen wij u controleren achteraf op die beleidsdaden. Maar om nooit de vraag te mogen stellen naar een intentie, dat is toch wel heel bizar. Dat heb ik nog nooit ergens gezien ook in andere beleidsniveaus. Ik heb nog nooit op een gemeenteraad gehoord dat ik daar niet naar mag vragen, naar de vraag: gaat u er iets aan doen? Nu, meerdere mensen uit de meerderheid zijn daarover heel blij dat ze erop kunnen antwoorden. Dat is toch wel heel bizar, waarom dat we dat niet zouden mogen doen. Welke reden kan er ook worden gegeven om dat niet te doen? Dat is een serieuze beknutting van het spreekrecht van de raadsleden. Een journalist kan daar in alle vrijheid naar vragen, gaat u er iets aan doen, met de micro en de camera erbij, raadsleden mogen dat niet. Dat is toch de wereld op zijn kop eigenlijk, in een democratie waar wij toch als eerste die vraag zouden mogen stellen. Dus ook in artikel 52 zou in dit geval een gedeelte geschrapt kunnen worden. Onontvankelijk zijn onder meer vragen die naar intenties peilen.

Vervolgens artikel 51 in verband met mondelinge en schriftelijke vragen. Natuurlijk is het nu zo dat, het komt ook nog, ja, dat gaat al jaar en dag mee. Misschien moeten we toch eens nadenken stilaan over kleine modernisering van die manier van werken hier. Het vraagrecht kan geen aanleiding geven tot een debat of het nemen van enig besluit. Ja, dat debat, waarom zou er niet op zijn minst één bijkomende vraag gesteld kunnen worden als repliek. Ik denk dat dat alleen maar het debat ten goede komt, dat is niet bedoeld om wie dan ook in een slecht daglicht te stellen of wat dan ook, of om extra iemand, ja, de duvel aan te doen. Nee, dat is gewoon om het debat open te trekken. Bij een mondelinge vraag krijgen we nooit de kans om die repliek te geven, bijkomende vraag te stellen. De thematiek gaat dan ook een beetje verloren, de details waar het soms over gaat. Het debat heeft daar alle baat bij denken wij, dat er op alle invalshoeken kan worden ingezoomd. Soms wordt dat debat heel abrupt afgebroken, je stelt een vraag, je krijgt het antwoord en er zijn nog veel bijkomende vragen maar die kunnen dan niet aan bod komen. Dus cursief is daar ook nog in de tekst een vraag aan toegevoegd, of de zin voor het reglement, de vraagsteller krijgt de kans om maximaal één bijkomende vraag te stellen of een repliek te geven.

Vervolgens artikel 55, zogenaamde vragenuur voor mondelinge vragen. Bij het begin van iedere vergadering van de raad wordt er een vragenuur uitgetrokken maar dat is dus de mondelinge vraag van de raadsleden. Maar waarom kan er ook niet bijvoorbeeld eens meer over varia bijvoorbeeld gedebatteerd worden? Een spontaan vragemoment op de raad zelf waarbij de voorzitter bijvoorbeeld de vraag aan de raadsleden stelt of zij dringende vragen hebben. Waarop een lid van de deputatie dan eventueel kan antwoorden met één repliek van een raadslid. Dat zijn vragen die echt niet kunnen wachten op de behandeling tot een volgende raad bijvoorbeeld, waarbij een dringende vraag dan uiterlijk op de zitting zelf mondeling zou kunnen aangebracht worden. De dringende vragen kunnen dan bijvoorbeeld na de interpellaties worden behandeld.

Een laatste puntje ook is eventueel om een actualiteitsdebat te houden waarbij er misschien ook vanuit meerdere fracties eventueel, vijf dagen voor de zitting een voorstel wordt ingediend. Een actualiteitsdebat kan dus vanuit fracties worden aangedragen. Ik denk dat ook collega Sohier daar een beetje op inspeelde daarnet, om zo'n mogelijkheid te voorzien. Waarbij eventueel ook inwoners van de provincie Antwerpen, dat is toch wel voor ook veel gemeenteraden een meerwaarde, een rijkdom denk ik, dat de burgers een vraag kunnen komen stellen. Wij zijn hier van oudsher, een beetje, we bestaan bijna 200 jaar, de provincies. De vraag is: schaffen we ze af of niet? Maar anderzijds kunnen we ook de vraag stellen: misschien kunnen we ze dichterbij de burger brengen? Misschien kunnen we die bekendheid inderdaad verstevigen door mensen zelf hier ook een mogelijkheid te geven om een vraag in te dienen, die betrekking hebben op

aangelegenheden van provinciaal belang. We zijn hier vanuit die oude traditie van de provincies als halfslachtige parlementen met bodes, enzovoort. Die heel goed werk leveren by the way, maar het is wel een zeer parlementair gegeven. Dus laat ons misschien onze provincieraad democratiseren, die op zich dan een heel democratische werking kunnen mogelijk maken. De variapunten, ik voeg eraan toe, mijnheer Lemmens, dat die zeer goed werk leveren. Dat wil juist zeggen dat we een zeer parlementair systeem hebben. Het is helemaal niet denigrerend, dat wil ik er nog eens aan toevoegen. Ik ken de bode al van kinds af aan, dat wil ik hier nog eens heel goed zeggen. Wij hebben in dezelfde straat gewoond dus dit vind ik zeer erg dat u dat met mij op die manier neemt. Ik zeg juist dat we juist een enorm verheven orgaan zijn met mensen die hier enorm verheven functies vervullen, dus dat wil ik dan even nog benadrukken. Dus het zorgt ervoor mijn voorstel: breng dit orgaan dichterbij de burger.

Vandaar de vraag, variapunten zijn voor elke organisatie een belangrijk moment om extra ideeën te verzamelen. In elke vergadering zijn er variapunten in de vorm van dringende vragen die niet kunnen wachten, dat komt de werking van een provinciaal bestuur ten goede. Daarnaast kan de oproep tot een breder debat over een actueel thema de betrokkenheid van alle raadsleden vergroten, dus ook raadsleden van de meerderheid, mijnheer Lemmens. Laat ons daar misschien eens over praten ook. Vorige provincieraad was er hilariteit alom dat we vanuit onze fractie dat elk raadslid zijn werk doet, hier als verkozen vertegenwoordiger van dit orgaan tussenkomt. En dan wordt daar ook op gewezen wat een fractie, wat een fractie ze komen met vier tussen, gaat misschien de vijfde ook nog iets zeggen. Ja, dat had gekund dat die ook nog iets zou gezegd hebben. Iedereen doet hier zijn werk als verkozen vertegenwoordiger. Zo'n actualiteitsdebat zou misschien ook ervoor kunnen zorgen dat met zijn allen nadenken over provinciale thema's. Tot slot, zorgt de uitbreiding van het vragenuurtje van alle geïnteresseerde burgers voor een nauwere band tussen het provinciebestuur en de inwoners. Tot daar mijn tussenkomst.

VOORZITTER.- Dank u wel, mijnheer Vandendriessche. Gedeputeerde Lemmens heeft het woord.

De heer LEMMENS, gedeputeerde.- Dank u wel. Goed, ik zal dan eerst op de vraag van collega Valkeniers antwoorden. Dus op uw vraag, mijnheer Valkeniers, van inderdaad hebt u nog iets gehoord over de plannen van de minister. Wel, de vraag stellen is in deze ook beantwoorden. De deputatie heeft niets meer gehoord van minister Somers. Er zijn ook geen gesprekken geweest en er zijn er ook geen gepland met de deputatie. Dus uit de beleids- en begrotingstoelichting 2022 die minister Somers enkele weken geleden terug publiceerde, en uit de toelichting van het Agentschap Binnenlands Bestuur op het burgemeesteroverleg van 6 oktober begrijpen we dat hij zich de komende jaren zal focussen op het creëren van een draagvlak bij de burgemeesters. Dat gaat hij op drie manieren doen. Ten eerste, de VVSG, de Vereniging van Steden en Gemeenten, krijgt extra middelen voor de oprichting van een Labo Regiovorming. De opdracht van dat Labo, goede praktijken van samenwerking delen en drempels detecteren. Ten tweede, burgemeesters die goed samenwerken in zogenaamde doorbraakprojecten binnen de hun voorgeschreven regio, kunnen aanspraak maken op subsidies en minister Somers gaat zelf de boer op en plant een persoonlijke luisterronde bij de burgemeesters. Nu uit het feit dat de komende jaren gefocust wordt op het creëren van een draagvlak bij de burgemeesters begrijp ik dat het draagvlak momenteel nog onvoldoende groot is. Ook over de indeling van bepaalde regio's is er nog wat ongenoegen. En dat de grote knopen pas na 2024 zullen doorgelicht worden. Ja, oké. Dus de cruciale vraag blijft: wie gaat voor dit extra tussenniveau betalen? Ongetwijfeld zijn er die denken dat er bij de provincies voldoende middelen te rapen zijn als er na 2024, als daar een wijziging zou komen. Ongetwijfeld zijn er ook die denken dat het vervangen van vijf provincies door zeventien regio's beter en goedkoper is. Je kan het maar denken. Persoonlijk durf ik daar echt aan twijfelen. Ik durf te denken dat de lokale besturen die dagdagelijks gebruikmaken van onze dienstverlening, van onze experts en van onze financiering, dat die daar ook aan twijfelen. Tot daar, collega Valkeniers, mijn antwoord. Maar veel zijn wij ook niet wijzer geworden over die regiovorming.

Mijnheer Vandendriessche, dank voor uw voorstellen, dat zal ik wel zeggen. Als democraat juich ik elk initiatief om de werking van onze instellingen te verstevigen toe. Ik moet wel toegeven, als bestuurder is het doorgaans aangenamer als er weinig of geen vragen zijn, maar dat is als grap bedoeld. Anderzijds geloof ik dat een goed werkende provincieraad afstraalt op de relevantie van ons bestuursniveau en van onze bestuurders. Daar zijn we het dus eens over. En dus ga ik a priori geen enkele vraag of debat uit de weg. Ik vraag me wel af, mijnheer Vandendriessche, of uw voorstellen de juiste zijn om het debat te bevorderen. Of met andere woorden: is het huidige reglement de rem op het debat, ligt daar werkelijk het probleem? Persoonlijk denk ik van niet. Zo biedt toch elke maand onze provincieraad de mogelijkheid om te interpellieren. Mijn inziens heeft u daar kans genoeg voor. Daarom vraag ik me soms af waarom er meer gekozen wordt voor mondelinge vragen in plaats van interpellaties, want dan kunt u het debat aanzwengelen. Maar dat doen jullie ook weinig. Net omwille van de mogelijkheid tot debat bij een interpellatie. Dus u kan toch zelf voorstellen aanbrenge? U kan toch zelf een debat hier organiseren? U hebt toch punten genoeg elke maand om over te praten? Doe dat dan met een interpellatie, dan kan er hier een debat ontstaan. Maar jullie stellen meer mondelinge vragen dan interpellaties, ik vind dat gek. Ik denk dat over relevante thema's, en met relevant bedoel ik dan natuurlijk binnen de bevoegdheden van het provinciaal niveau. Het heeft ook geen zin om hier grote ideologische debatten te gaan voeren om Vlaamse, federale, Europese of wereldse problemen, dat is hier de plek niet voor. Elk niveau heeft daar een forum voor debat. Maar hoe dan ook, als de perceptie leeft dat er te weinig mogelijkheden zijn tot debat, dan moeten we daar eens over praten. Dan denk ik dat, mijnheer de voorzitter, de nota van mijnheer Vandendriessche, dat dat perfect tot een debat kan leiden binnen het vast bureau. Het is niet aan de deputatie om hier de zaken te wijzigen, het vast bureau heeft daar de hand in. Zij kunnen daar, en daar zit u ook in, het debat over voeren.

Op één punt wil ik wel al meegeven dat de deputatie het oneens is. Met name de mogelijkheid om te peilen naar intenties van de deputatie. Pas op, ik begrijp die vraag. Als oppositie zou ik ook graag in het hoofd van de deputatie willen kijken. Maar tijd en discretie zijn net twee belangrijke elementen bij een standpuntbepaling. Tijd aan de deputatie geven om een doordachte beslissing te nemen, tijd om ons te informeren, tijd om te consulteren, tijd om te overleggen, soms ook tijd voor stille diplomatie. Dat moeten wij kunnen, die kans moeten we hebben. Discretie om tot het allerlaatste moment te kunnen bemiddelen en op zoek te gaan naar een consensus. Zeker in moeilijke ingewikkelde dossiers die de maatschappij beroeren, die een belangrijke impact hebben en die dus een grote verantwoordelijkheid leggen bij de deputatie. In die dossiers zou het niet slim zijn om voorafnames te doen om met de fanfare voorop een beleidsintentie aan te kondigen. Het klopt, een journalist mag die vraag stellen. Maar doorgaans is dan op die vraag het antwoord: geen commentaar want wij kunnen er nog niks op zeggen. Maar laat dit vooral geen beletsel zijn om ons achteraf ter verantwoording te roepen in de provincieraad en daar vragen over te stellen. Maar ik ben zeker en vast akkoord en de voorzitter heeft al ja-geknikt om uw voorstellen te bespreken binnen het vast bureau. Als daar positieve wijzigingen kunnen aangebracht worden, dan ben ik daar zeker en vast geen tegenstander van. Maar ik denk dat het aan het vast bureau is om zich daarover uit te spreken. Dank u wel.

VOORZITTER.- Dank u wel, gedeputeerde Lemmens. Ik wil dus ook nog zeker eventjes beamen dat ik daar zeker voor open sta. Maar dan zou ik willen vragen aan alle fractievoorzitters om het huishoudelijk reglement eens goed te lezen en eens te bekijken welke aanpassingen dat we moeten doen. En ik denk dat we dat in februari of maart dan eens op tafel kunnen leggen, eens kijken wat kan of wat niet kan. Maar u had nog een vraag? Mijnheer Vandendriessche heeft het woord.

De heer VANDENDRIESSCHE.- Nee, dank u wel voor de positieve reacties, zowel van de gedeputeerden als van de voorzitter. Prima, dat wordt zeer geapprecieerd. Natuurlijk de evolutie is soms, mondelinge vraag, interpellatie. Binnen het reglement, dat is natuurlijk ook administratief, waren er veel topics nu, Umicore, 3M, die dan ons naar die mondelinge vraag dwongen omdat dat over vergunningen gaat. Dat is misschien ook stof voor het vast bureau in hoeverre dat daar misschien een marche is om toch ook een vraag te stellen die los van de pure technische kant, een beetje politiek debat daarover voert.

VOORZITTER.- Mevrouw Verhaert heeft het woord.

Mevrouw VERHAERT.- Ik wilde alleen eventjes onderschrijven wat collega Vandendriessche zegt. Ik vind zelf ook dat het niet mogen vragen naar intenties, dat is wel een rem op de werking van de raadsleden. Want je kan perfect als lid van de meerderheid van het bestuur zeggen: ja, ik denk daar zus over of ik denk daar zo over. Of je kan ook zeggen: ik heb mijn mening nog niet gevormd of ik heb daar meer tijd voor nodig. Dat is een perfect legitiem antwoord. Maar wij hebben als raadsleden van de oppositie wel meermaals meegemaakt dat je vragen hier niet, of interpellaties, waarbij bijna standaard het antwoord komt: hier kan je niet naar vragen. Ja, dan weet je natuurlijk helemaal niks. Dus ik ben grote voorstander, ik onderschrijf zeker de noodzaak om daar het debat over te voeren. Een andere zaak waar we ook debatten over zouden kunnen voeren, dat is de vraag die vanuit deze meerderheid komt om telkenmale volledig uitgeschreven tussenkomsten in te dienen. Weet u, ik ken geen enkel ander democratisch gremium waar dat op die manier wordt gevraagd. Zeker niet van leden van de oppositie. Meer nog, ik loop natuurlijk al eventjes mee en ik herinner mij in vorige legislaturen, dat dat heel courant was dat leden van de oppositie geen volledig uitgeschreven teksten doorgaven aan de meerderheid. Wat ik mij ook herinner is dat er af en toe vanuit de meerderheid wel eens interpellaties kwamen naar andere leden van de meerderheid die niet op voorhand waren aangekondigd, laat staan volledig uitgeschreven. Ik denk dat het zinvol zou zijn om ook daar het debat eens over te voeren.

VOORZITTER.- Dank u wel. Mijnheer Valkeniers heeft het woord.

De heer VALKENIERS.- Het debat zal waarschijnlijk wel dus in het vast bureau gevoerd worden. Maar mevrouw Verhaert heeft gelijk dat bijvoorbeeld in het federaal parlement vragen nooit volledig op voorhand worden meegedeeld, alleen de titel van de vraag. Maar het gevolg is wel dat je van de minister nooit een antwoord krijgt. Want die maakt zijn antwoord gebaseerd op de titel van de vraag, een antwoord van twee bladzijden dat totaal naast de kwestie is. Dus dan dien ik liever een vraag in, in detail, waar ik dan ook een serieus antwoord op krijg. We zullen die discussie wel in het vast bureau voeren denk ik.

VOORZITTER.- Ik wil ook nog eventjes meegeven, mevrouw Verhaert, dat dit beslist is op het vast bureau waar elke fractievoorzitter wel zit, ook van uw fractie, en die heeft ermee ingestemd om de vragen schriftelijk door te geven aan ons. Maar we zullen dat verder nog bespreken in het vast bureau van februari, maart, we zullen bekijken wanneer dat dat het beste past. Dan kunnen we nog drie mondelinge vragen doen maar de tijd begint te dringen. Ik zou de vragen misschien nog willen stellen zodat we morgen dan het antwoord kunnen geven. Dan zitten we goed op schema voor morgen. Of is dat moeilijk? Heeft u liever ineens morgen? Allemaal morgen? Goed, dan houden we hier deze zitting voor gesloten en dan starten we morgen met de punten van ruimtelijke ordening. Tot morgen, goedenavond.

De vergadering wordt gesloten om 17.20 uur.